nedeljski

Primorski dnevnik

Leto XIII - št. 161 (3696) | TRST, nedelja 7. julija 1957 | Cena 30 lir

Odstranitev stalinistov iz vodstva SZ

Naši čitatelji se prav gotovo še spominjajo, da je pred enim letom in pol vso mednarodno delavsko gibanje z zadovoljstvom pozdravilo znamenite sklepe 20. kongresa Komunistične partije ZSSR, ki so pomenili prelom z dotedanjo stalinistično politiko in začrtali smernice novega razdobja ne samo v Sovjetski zvezi, temveč tudi v vseh ostalih socialističnih državah in v svetovnem delavskem gibanju. Že tedaj je bilo pričakovati, da z izvajanjem tako dalekosežnih sklepov, ki odpravljajo večdesetletne stalinistične metode, ne bo šlo brez pretresov. In res, ovire, ki so nastale, so prihajale v prvi vrsti s strani najožjih Stalinovih sodelavcev, ki so — kot se je kmalu izkazalo — samo z besedami odobravali sklepe 20. kongresa. Med njimi in med onimi, ki so te sklepe začeli izvajati, v prvi vrsti s prvim sekretarjem CK KP ZSSR Nikito Hruščevim, je kaj kmalu prišlo do zelo resnih sporov. Te spore je svetovna javnost pravilno označevala kot borbo med stalinisti in protistalinisti, čeprav voditelji SZ teh sporov niso nikdar javno priznali, temveč so se celo hudovali na vsakomur, ki je njihovo vodstvo delil na staliniste in protistaliniste, očitajoč, da poskuša razbijati enotnost. Toda posledice te notranje borbe so bile iz dneva v dan vedno bolj očitne. Izražale so se v mnogih protislovnih stališčih in ukrepih, ki so očito kazali na skoro vsakodnevne kompromise med obema strujama.

V dneh od 24. do 29. junija pa je na zasedanju centralnega komiteja KP ZSSR prišlo do razčiščenja. Sklepi 20. kongresa se niso mogli več izvajati s kompromisnimi ukrepi in stalinistični zaviralci so morali biti iz vodstva partije in vlade ZSSR izključeni. Na čelu stalinistov je bil Molotov s Kaganovičem. Njuni sodelavci so bili Malenkov, Šepilov, v manjši meri pa še Pervuhin in Saburov. Iz poročila na zasedanju CK izhaja, da so šli v oviranju izvajanja sklepov 20. kongresa tako daleč, da jih je CK obtožil frakcionaštva, protipartijske in protidržavne dejavnosti.

«Ta skupina je v bistvu poskušala — tako pravi dobesedno obtožba CK — upreti se leninski smeri za mirno koeksistenco med državami z različnimi družbenimi sistemi, popuščanju mednarodne napetosti in vzpostavljanju prijateljskih odnosov med ZSSR in vsemi narodi sveta. Nasprotovali so razširitvi pravic zveznih republik na področju gospodarstva in kulture, izgradnje, zakonodaje in prav tako proti krepitvi vloge krajevnih sovjetov v reševanju teh nalog. Upirali so se borbi proti birokratizmu, ukrepom za zmanjšanje državnega aparata. Nasprotovali so ukinitvi obveznega odkupa kmečkih pridelkov s kolhoznih ohišnic.»

Molotov je kazal konservativnost in odrevenelost in se je uprl obdelavi 35 milijonov hektarjev neobdelane zemlje. S Kaganovičem in Malenkovom je bil proti ukrepom o likvidaciji posledic oboževanja Stalina, ukrepom, ki so imeli namen odstraniti nespoštovanje revolucionarne zakonitosti. Molotov je nasprotoval zboljšanju odnosov med ZSSR in Jugoslavijo, zaviral je sklenitev državne pogodbe z Avstrijo, bil je proti normalizaciji odnosov z Japonsko, skratka proti vsem ukrepom, ki so bili važni za popuščanje mednarodne napetosti. Bil je proti načelnim stališčem partije o možnosti preprečevanja vojn. Nasprotoval je možnosti različnih poti v socializem v raznih državah. Upiral se je stikom KP ZSSR z naprednimi gibanji drugih držav kakor tudi proti osebnim stikom med voditelji ZSSR in državniki drugih držav, kar je bilo nujno za medsebojno razumevanje.

«Bili so in so se pod vplivom starih predstav in metod, odtrgali so se od življenja partije in države ter ne vidijo novih pogojev in zato zagovarjajo konservativnost ter se vztrajno oprijemajo preživelih metod dela, ki ne ustrezajo interesom gibanja ter komunizma,» pravi dobesedno poročilo CK in nadaljuje: «Kakor v vprašanjih notranje, tako so tudi v vprašanjih zunanje politike sektaši in dogmatiki ter pristopajo dogmatsko in brezživljenjsko k marksizmu leninizmu.»

Protipartijska skupina z Molotovom na čelu je bila končno obtožena, da je «hotela na protipartijski osnovi z grupaško borbo proti vodstvu partije predrugačiti politiko partije in jo vrniti na nepravilne metode vodstva, ki jih je 20. kongres obsodil. Intrigirali so, tajno so se dogovarjali, toda v sestavu plenuma CK jih ni nihče podprl. Na zasedanju CK so sami priznali obstoj dogovorov, škodljivost svoje protipartijske dejavnosti ter se obvezali, da se bodo podredili odlokom partije.»

Dokončni prelom s starimi stalinisti je po odstranitvi zloglasnega Berije brez dvoma najvažnejši dogodek, ki že ima in bo imel predvsem ugodne posledice za mednarodno pomiritev in za izvajanje dosledne politike miroljubne koeksistence, v notranji politiki ZSSR pa neovirano pot k decentralizaciji in k zmanjšanju ogromnega državnega aparata, na katerega nevarnost je opozarjal že Lenin. Istočasno bo odstranitev stalinistov imela ogromne posledice v vseh vzhodnih državah, od koder prihajajo poročila, da njihova vodstva sklepe zadnjega CK KP ZSSR odobravajo; upravičeno se namreč pričakuje, da bodo iz vodstev teh držav odstranjeni vsi stalinistični elementi. Iz uradnega komentarja jugoslovanske vlade pa sledi, da «utrjujejo zadnji dogodki prepričanje, da bodo spremembe vplivale na čimprejšnjo odstranitev omahovanj in negativnih pojavov, ki so se v raznih obdobjih in v raznih oblikah manifestirali v sovjetski politiki nasproti Jugoslaviji ne le po letu 1948 temveč tudi po normalizaciji medsebojnih odnosov.» Izjave voditeljev komunističnih partij v kapitalističnih deželah pa pričajo, da bodo spremembe v vodstvu SZ ugodno vplivale tudi na njihovo politiko.

Gre torej za nadvse važne spremembe, za sklepe, ki še bolj odpirajo vrata za tesnejše sodelovanje zavestnih socialističnih sil in za jasnejše spoznavanje vzrokov in posledic vseh negativnih pojavov stalinizma. Življenje je še enkrat pokazalo, da ni mogoče iti naprej, dokler niso premagane ovire, ki stojijo na poti k popolnejšemu in vsestranskemu razvoju. Pri nas velja ta nauk predvsem za tiste, ki so se že ob prvih začetkih izvajanja nove protistalinistične politike v ZSSR tej politiki upirali in ki se starih preživelih metod niti do danes še niso povsem znebili in so v zadnje čase ob vsakem kompromisu s stalinisti upali na povratek na staro. Podobni upi so šli dokončno po vodi. Odslej bodo morala biti njihova dejanja v popolnem soglasju z njihovimi besedami o odobravanju sklepov 20. kongresa.

BULGANIN

ŽUKOV

HRUŠČEV

MOLOTOV

ŠEPILOV

MALENKOV

KAGANOVIČ

PERVUHIN

SABUROV

Iz prezidija CK in iz CK so bili odstranjeni stalinisti Molotov, Kaganovič, Malenkov, Šepilov, Saburov in Pervuhin. Člani novega prezidija CK so: Aristov, Beljajev, Brežnjev, Bulganin, Vorošilov, Žukov, Ignjatov, Kiričenko, Kozlov, Kuusinen, Mikojan, Suslov, Furceva, Hruščev in Švernik

Zadnje vesti iz ZSSR o razvoju dogodkov po odstranitvi stalinistov

Hruščev dolži Malenkova zaradi «afere Abakumov»

Šepilov je bil med najpodlejšimi posamezniki, ki je hotel igrati dvojno vlogo - Bulganin, Vorošilov, Švernik in Furceva na proslavi 250-letnice ustanovitve Leningrada

LENINGRAD, 6. — Prvi tajnik KP SZ Nikita Hruščev, ministrski predsednik Bulganin, predsednik prezidija vrhovnega sovjeta SZ Vorošilov ter člana CK Švernik in Furceva so se danes v Leningradu udeležili proslave 250. obletnice ustanovitve mesta.

Hruščev, Bulganin, Vorošilov in drugi člani CK so se nato udeležili zborovanj raznih tovarn. Vorošilov je govoril v tovarni «Kirov», Kuusinen je govoril v tovarni «Nevski», Hruščev pa v kombinatu «Elektrosila».

Hruščev je govoril o zadnjih spremembah v najvišjem vodstvu SZ, pri čemer je ostro kritiziral bivšega ministrskega predsednika Malenkova, o katerem je izjavil, da je bil «eden glavnih organizatorjev leningrajske afere». Pripomnil je, da se prav zaradi tega Malenkov boji priti v Leningrad na proslave 250. obletnice mesta. Kakor je znano, se leningrajska afera tiče procesa, ki so ga v tem mestu organizirali proti ministru za državno varnost Abakumovu, ki je bil obsojen na smrt in usmrčen decembra 1945 pod obtožbo, da je pripravljal zaroto proti nekemu članu partije in nekaterim vladnim funkcionarjem.

Hruščev je nato izjavil, da so se Malenkov, Molotov, Kaganovič in Šepilov aktivno upirali propramom partije. Govornik je tudi izjavil, da je «skupina imela podel program: hotela je prevzeti v lastne roke ključne položaje v partiji in vladi, zato da bi spremenila politično linijo partije». Hruščev je poudaril, da bo z razkrinkanjem protipartijske skupine mogoče doseči večje uspehe pri izvajanju sklepov dvajsetega kongresa KP SZ, ker so bile vse sile, ki so se temu upirale, sedaj odstranjene.

Zatem je Hruščev ponovil vsebino poročila zadnjega zasedanja CK.

«Znana stvar je, je nadaljeval Hruščev, kako se je končalo njihovo partiji sovražno delovanje. Centralni komite je soglasno obsodil to skupino, in še posebno Šepilova, ki se je pridružil tej skupini in se je pokazal za enega najbolj nesramnih poedincev, ki so navajeni igrati dvojno vlogo. Skupina Malenkova, Kaganoviča in Molotova je svoje ostre napade na CK KP hote začela prav v času proslav 250. obletnice Leningrada». Zatem je Hruščev obtožil omenjene štiri osebe, da so imele še posebno aktivno vlogo pri najhujših napakah in pri najhujših pomanjkljivostih v preteklosti. Malenkov pa je bil eden glavnih krivcev za tako imenovano «leningrajsko afero». Hruščev je tudi povedal, da je diskusija, ki se je začela v zvezi s tem, kdo od članov prezidija CK naj se udeleži leningrajskih proslav, dala protipartijski skupini priliko za akcijo proti kolektivnemu vodstvu centralnega komiteja.

Hruščev je izrekel prepričanje, da so sklepi junijskega plenarnega zasedanja CK naleteli na soglasno odobritev partije in vsega sovjetskega ljudstva. Pripomnil je: «Politika naše partije je jasna. Pri naši politiki so nas vedno vodila in nas vodijo velika Leninova načela in bomo stalno izvajali linijo, ki jo je določil dvajseti kongres. Naša partija bo čedalje razvijala našo socialistično industrijo, izboljševala bo upravljanje v industriji, borila se bo za novo splošno in še večje izboljšanje v kmetijstvu. Borili se bomo tudi za nadaljnji dvig materialne blaginje sovjetskega ljudstva, za obilico dobrin v deželi, za obširen načrt gradbeništva. Naša partija bo odločno izvajala leninistično politiko kar se tiče narodnosti. Zavzemala se bo za povečanje pravice zveznih republik pomagala bo za gospodarski in kulturni dvig v vseh republikah SZ in bo vsestransko razvijala pobudo ljudskih množic».

«Glede zunanje politike bosta Komunistična partija in sovjetska vlada nadaljevali leninistično politiko miroljubne koeksistence med državami z različnim socialnim sistemom, politiko prijateljstva med narodi, politiko nadaljnje krepitve že močnega socialističnega tabora. Skušali bomo s še večjo odločenostjo prispevati k zmanjšanju napetosti v odnosih med državami, k zaupanju med temi državami, k povečanju trgovskih in kulturnih vezi in končno k odstranitvi vseh ovir, ki onemogočajo narodom, da bi živeli v miru in prijateljstvu drug ob drugem».

Zatem je Hruščev poudaril važnost vprašanja razorožitve in prepovedi atomskega in vodikovega orožja in je pripomnil, da je to vprašanje najvažnejše od vseh mednarodnih vprašanj. Obtožil je zahodne države, da igrajo hazardno igro in da nastopajo s položajev politike sile in poživljajo oboroževalno tekmo, ki povzroča delavcem huda bremena. «Mi, je dejal Hruščev, bomo razkrinkali tiste, ki ovirajo miroljubne napore, nočejo prenehati s hladno vojno in imajo ogromne dobičke z oboroževanjem. SZ ne bo prenehala s svojimi napori za ustavitev oboroževalne tekme in za medsebojno sprejemljiv sporazum o prepovedi uporabe atomskega in vodikovega orožja in o vseh vprašanjih, ki so povezana z razorožitvijo».

Zatem je Hruščev dejal, da sta se partija in vso sovjetsko ljudstvo še tesneje strnila okrog aktivne skupine leninističnega centralnega komiteja in okrog vlade ter da ne bo nikomur uspelo razbiti te enotnosti ter odvrniti vlade z leninistične poti.

Kar se tiče proizvodnje je Hruščev izjavil, da on prav tako kakor vsakdo drugi želi, da bi ljudstvo imelo na razpolago večje količine tistih proizvodov, kakor n. pr. mesa, mleka, sadja in tekstila, ki napravljajo življenje ugodnejše. Vendar pa je prav zaradi tega potrebno ponovno poudariti težko industrijo, ki je temelj državnega gospodarstva.

Na koncu je govornik govoril o Leningradu in dejal, da je iz tega mesta «nesmrtni voditelj in učitelj Lenin vodil revolucionarne dogodke, ki so se končali z zmago proletariata in z rojstvom prve države delavcev in kmetov».

Mnogi opazovalci vidijo v dejstvu, da je Hruščev spregovoril o «leningrajski aferi» znak njegovih namenov glede nadaljnje usode članov protipartijske skupine. Mnenja so da bo moral Malenkov odgovarjati zaradi likvidacije številnih partijskih voditeljev leta 1948 in 1949. Trdi se tudi, da ni izključena možnost, da bosta poklicana na odgovor tudi Molotov in Kaganovič, ker se v poročilu CP pritožujejo zaradi odgovornosti, ki so jo imeli, ko so bile storjene v preteklosti največje napake. Toda to so le ugibanja. Trenutno je res samo to, da so bili štirje člani protipartijske skupine izključeni samo iz centralnega komiteja, ne pa iz partije, kar je v poročilu še pose-

(Nadaljevanje na 8. strani)

TRIS

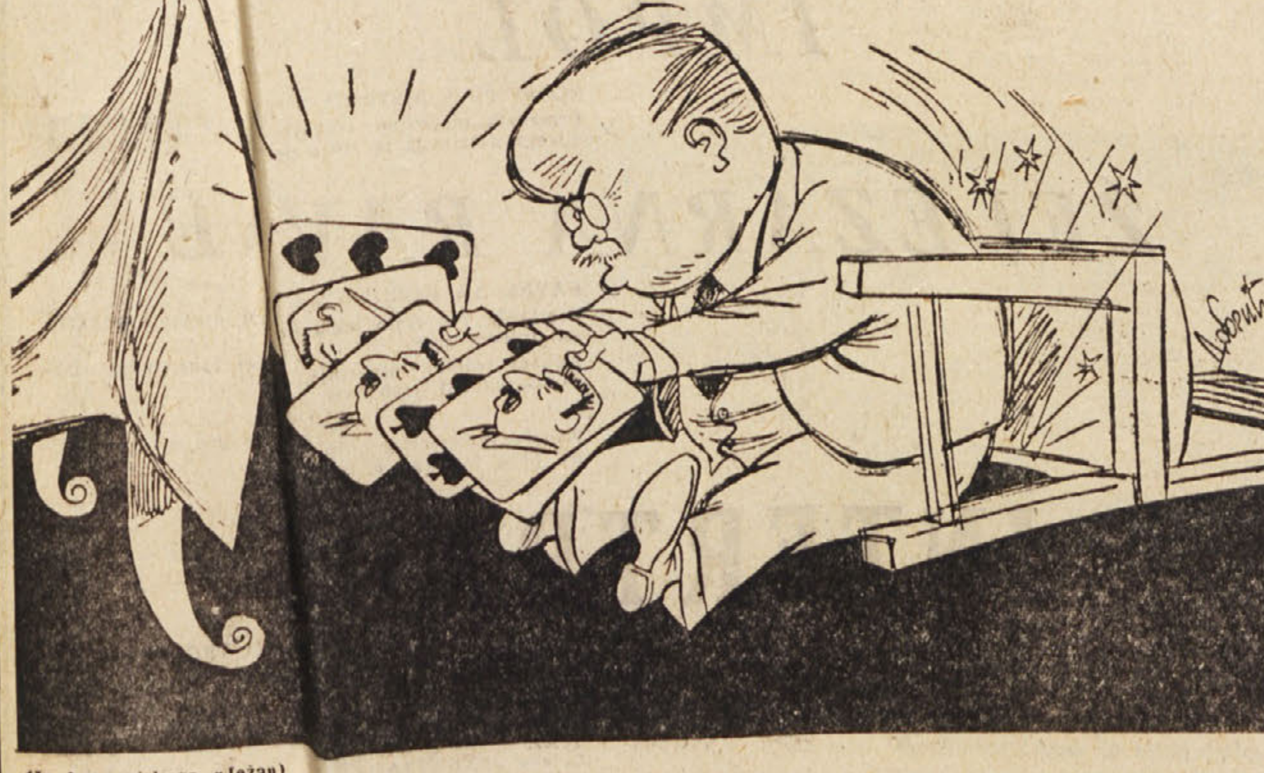

(Iz beograjskega «Ježa»)

IZ VSEBINE

O bodoči «sedmi celini» naše zemlje

★

Matura na klasični gimnaziji in trgovski akademiji

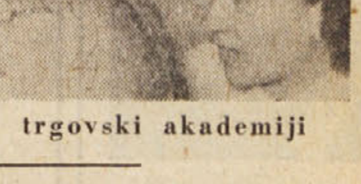

Slovenec PUHAR

iznajditelj steklene fotografske plošče

NOV DETEKTIVSKI ROMAN:

«Nedeljska poročenca»

Aktualni portreti

YMA SUMAC

svetovno znana pevka iz Peruja, katere glasovni razpon obsega štiri oktave in pet tonov, je pretekle dni z uspehom koncertirala tudi v glavnih jugoslovanskih mestih. Na sliki Sumacova s svojim bivšim možem Mojzesom Vivancom. Sumacova in Vivanco sta se pred neka dnevi po burnem pretepu ločila, toda Vivanco je kljub temu še naprej ostal njen menažer.

DAVID STEEVENS

ameriški letalski poročnik, ki je prejšnji teden doživel izredno aventuro. Potem ko je zaradi eksplozije v letalu skočil s padalom na zemljo, je preživel 54 dni sam sredi nekega nacionalnega parka med najrazličnejšimi divjimi zvermi, dokler ni dosegel prvega obljudenega kraja. Pri padcu si je zvil oba gležnja.

JOSEPH SCHWARTS

18-letni ameriški kriminalec, katerega je zvezno sodišče v Chicagu obsodilo na 50 let ječe, ker je brez vzroka ubil komaj 17-letnega črnca Alvina Palmeja. Po tej razsodbi bi se dalo sklepati, da so sodišča v ZDA končno le spoznala, da je le z najstrožjimi kaznimi mogoče zatreti rasističnega duha, ki je v določenih krogih v ZDA še močno zasidran.

SERGIO BESSANI

edini preživeli član italijanske alpinistične skupine, katero je zajel plaz na gori Pizzo Palù na italijansko-švicarski meji. Pri tej tragediji je izgubilo življenje 10 alpinistov. Reševalne skupine so doslej našle trupla devetih žrtev. Bessani, ki je bil dolgo časa pod snegom z znaki zadušitve, je že izven nevarnosti.

JOHN STEINBECK

sloviti ameriški romanopisec, ki se te dni mudi na obisku na Švedskem. Skoraj vsa njegova dela nosijo izrazit socialni pečat. Steinbeck je oster nasprotnik maccarthijevskih metod v ZDA in kot tak je tudi javno branil komediografa Muellerja, katerega so obtožili »protiameriške dejavnosti«.

Sedem dni v svetu

Prizor iz televizijskega intervjuja, ki ga je dal predsednik Tito ameriški televiziji in radiu

Najvažnejši dogodek preteklega tedna je brez dvoma sprememba v vodstvu ZSSR, kjer so odstranjeni iz vodstva partije in iz vlade stalinisti Molotov, Kaganovič, Malenkov, Sepilov, Pervuhin in Saburov. O dogodku poročamo na prvi strani.

Razorožitev

Zato prehajamo na drugi najvažnejši politični dogodek: razorožitev. Že v ponedeljek smo prejeli ugodno vest, da je Adenauerjeva vlada pristala na načrt o inšpekcijskih področjih. Takoj nato — v torek — pa je na seji londonskih razoroževalcev prišlo morda do doslej najvažnejšega koraka k dosegi znamenitega razorožitvenega sporazuma. Zorin, sovjetski delegat, je namreč ugodno sprejel ameriški predlog, ki so ga usvojile že prej izven seje vse zahodne delegacije, za desetmesečno prekinitev atomskih poskusov. Predlog je povezan z zmanjšanjem števila vojaštva in oborožitve in z načrtom o sistemu inšpekcij nad prekinitvijo kakor tudi z ukinitvijo proizvodnje jedrskih snovi v vojne namene. V naslednjih dneh, v sredo in petek, pa je Stassen v zadnjih obrokih obrazložil do kraja svoj načrt, ki je vzbujal toliko radovednosti v vsem svetu.

Po tem načrtu naj bi se poleg že omenjene prekinitve poskusov ustavila izdelava jedrskega orožja en mesec potem, ko bo začel delovati sistem primernega nadzorstva, kar bi bilo po njegovem mnenju lahko že leta 1959. Naslednjega dne pa je Stassen pojasnil predlog o preusmeritvi atomskega materiala v miroljubne namene, ki bi se lahko začela takoj po prekinitvi izdelovanja jedrskega orožja.

Stassenovi predlogi, ki so sedaj v celoti znani, se torej lahko takole povzamejo:

Prekinitev jedrskih poizkusov za deset mesecev. Sledila naj bi ustavitev izdelovanja jedrskega orožja pod mednarodnim nadzorstvom. Preusmeritev vojaških jedrskih zalog v miroljubne namene.

Toda razlike so še vedno precejšnje, vendar pa ne nepremostljive. Predvsem niso ZDA pripravljene sprejeti popolne prepovedi uporabe jedrskega orožja. Pripravljene so le podpisati obvezo, da tega orožja ne bodo uporabljale proti državi, ki bi prekršila listino OZN. Po drugi strani pa je Zorin za ločen sporazum o prekinitvi jedrskih poskusov. Razen tega je postavil upravičeno zahtevo, da se indijski, jugoslovanski, norveški in japonski zastopniki osebno zaslišijo na seji pododbora, kjer bi obrazložili že znane predloge svojih vlad. Prav tako ni prav, da je iz pododbora izključena LR Kitajska, ki predstavlja 600 milijonov prebivalcev. Svetovna miroljubna javnost kljub temu ne izgublja upanja v dosego vsaj delnega sporazuma in po spremembah v Moskva kaže, da postaja to upanje še bolj realno, kolikor ne bodo na razorožitveno politiko vlade ZDA vplivale reakcionarne sile, s katerimi je Stassen moral že prejšnje tedne voditi brezpotrebne razprave.

Na žalost pa se trenutno atomski poskusi nadaljujejo. V petek je eksplodirala doslej najmočnejša atomska »naprava« (tako sedaj v Ameriki imenujejo atomsko bombo, kar so jih doslej v ZDA preizkušali. Javnost tolažijo, da bo radioaktivni

(Nadaljevanje na 8. strani)

Na Dunaju se je pričel kongres Socialistične internacionale. Na sliki vidimo delegacijo PSDI. Od leve na desno: Angelika Balabanov, Carlo Rossi, Giuseppe Lupis in Gino Ippolito

Egipčanske žene so se prvič udeležile parlamentarnih volitev. Slika nam kaže vrsto žena pred voliščem, ki ga stražijo vojaki

Ali veš...

— da razpravlja prav te dni socialni odbor Gospodarsko-socialnega sveta OZN o predlogih za preprečevanje diskriminacije in zaščito narodnih manjšin. V tej zvezi proučujejo gradivo, ki je bilo zbrano v komisiji. Čeprav nam se ne morejo biti sedaj znani dokončni sklepi glede tega, smo prepričani, da ne bodo odobravali ravnanja italijanske vlade z njenimi manjšinami, kar je očitno prav sedaj, ko je predložila osnutek solskega zakona za slovenske šole, s katerim bi bile prizadejane slovenskemu življu v Italiji velike krivice. Kako bo italijanska vlada to spravila v skład?

* * *

— *da so pri prvem ljudskem štetju v Reziji, ki je bilo 1848 še pod avstro-ogrsko upravo, našteli 2879 oseb slovenske narodnosti. Leta 1921, ko so že nastopale fašistične tolpe in pretepale ljudi, ki niso mislili tako kot oni, so našteli še 2796 Slovencev, a poznejša štetja niso nič več navajala Slovencev, čeprav je bilo ob štetju leta 1951 naštetih 3350 oseb.*

* * *

— da so v nedavni skupščini zastopnikov vseh kulturno-prosvetnih organizacij v Jugoslaviji sklenili ustanoviti kulturno-prosvetni svet Jugoslavije. Ta svet šteje 70 članov in je njegov prvi predsednik Mita Miljković, ravnatelj beograjske »Politike«. Naloga tega sveta je posvetovalna. Svet bo dajal nasvete raznim ljudsko-prosvetnim organizacijam pri izbiranju predavanj in iger, organiziral bo razna tekmovanja in festivale, izdajal bo razne publikacije itd.

* * *

— *da se je Karl Schenk iz Zahodne Nemčije lotil poskusov, da bi napravil tridimenzionalne naočnike, s katerimi bo mogoče gledati tridimenzionalne filme in televizijski spored.*

* * *

— da bodo v Ameriki kmalu začeli prodajati leče za naočnike, ki jih bodo izdelovali iz snovi, ki se ne razbije niti se ne poznajo risi od odrgnjenja.

* * *

— *da se je nekemu ameriškemu vrtnarju posrečilo vzgojiti vrtnico brez trnov, kar so že mnogi zaman poskušali.*

* * *

— da je Sofija Loren ena glavnih delničarjev neke švicarske filmske družbe. Ima tudi vilo v Mendrsiu v Sviči. To vse zaradi lažjega delovanja in milejšega davčnega sistema kot v Italiji.

* * *

— *da je neki upokojeni mornar, star že nad 70 let, izvedel, da je slika, ki je že zelo dolgo visela nad njegovo posteljo, pravzaprav avtoportret slavnega slikarja Rembrandta in da je vredna tudi več sto milijonov. Sliko je opazil neki mornarjev slučajni znanec, slikar. Prej je bila slika v kovčku, med vso šaro, ki jo je mornarjeva žena podedovala po svojem očetu. Temu je to sliko zastavil neki gost (oče je imel pivnico) za dolg, ki ga je imel in ga ni mogel poravnati.*

* * *

— da so ugotovili, da je neka skala blizu Otočca v Liki, ki so jo domačini zaradi čudne oblike nazivali oltarji, pravzaprav dejansko bila asirski žrtvenik za poganske obrede. V skali je namreč vklesana podoba Mitre, ki so ga stari Asirci častili kot boga sonca.

* * *

— *da imajo Rusi, kar se medcelinskih balističnih usmerjevalnih izstrelkov tiče, prednost pred Američani? Tako vsaj pravi ameriški novinar Steward Alsop, ki je povedal, da je Rusom uspel prvi poizkus takega orožja, katerega pravijo, da je »zadnje orožje«, ker s svojo »uporabnostjo« odloča o vojaški prednosti, ki jo ima ena država nad drugo, seveda dokler tudi drugi ne uspe izdelati kake podobne »igračke«. Ruski medcelinski balistični izstrelek temelji baje na večfazni raketi. Ameriški »Atlas« pa še zdaleč ni izpopolnjen in je, kot vemo, Američanom zadnji poizkus spodletel.*

* * *

— da so v sedanjem vročinskem valu zabeležili v Italiji najvišjo vročino v pokrajini Aqui, kjer so v petek imeli kar 42 stopinj C v senci. V Modeni pa so istega dne zabeležili 38,9 stopinj C in so torej imeli mnogo višjo temperaturo kot mi, pa čeprav se ne smemo pritoževati, da ni dovolj toplo, kljub našim »komaj« 32 stopinjam.

SENZACIONALNE NAPOVEDI SOVJETSKEGA ZNANSTVENIKA

SOSEDNI SATELIT V KRATKEM «SEDMA CELINA» NAŠE ZEMLJE

Da bi človeštvo to moglo uresničiti, je potrebno vsestransko sodelovanje vsega sveta in pa trajen mir

Ime člana sovjetske akademije znanosti prof. I. S. Hlebčevića je tako znano, da ga ni treba predstavljati. Zato bo gotovo vsakogar zanimalo, kaj on misli o davnem snu, kako priti na Luno, Mars in iz zemeljske atmosfere nasploh. Glede tega je Hlebčevič zelo konkreten:

Moderna tehnika je danes že tako daleč, da dopušča gradnjo radiovodenih raket, ki bodo prišle na Luno ali kak drugi planet. V prihodnjih letih bo človeštvo »že naskočilo Luno, Mars in Venero«, ne da bi čakalo na umetne satelite s posadko. V letih med 1960 in 1970 bodo prve radiovodene rakete »raziskale« Luno, v naslednjih desetih letih pa bo na Luni že stalno znanstveno oporišče, ki ga bodo tja postavili pravtako s pomočjo vodenih raket. Ob koncu našega stoletja pa bodo med Luno in Zemljo, ali bolje med Zemljo in Luno že stalne veze, tako da bo Luna v prihodnjem stoletju že nekaka sedma celina našega planeta in bodo Zemljani izkoriščali njena bogastva, ki so, kot smo pred kratkim že pisali, vprav v rudah, ki začenjajo na Zemlji primanjkovati.

Kako bo do tega prišlo?

Po mnenju ruskega znanstvenika bo najbolje poslati na Luno najprej posebno pripravljeno »raketo s traktorjem«, ki pa ne bo nič drugega kot izredno mehaniziran laboratorij, katerega dejavnost bo človek vodil kar z Zemlje. Ta laboratorij se bo »sprehajal« po Luni in preko televizijskih in drugih naprav »pregledoval« teren, beležil temperaturo in sestavo Luninega ozračja in o tem sporočal na Zemljo. Vse naprave na tem »potujočem« laboratoriju pa bodo tako popolne, da jih bo človek tudi v primeru okvare kar z Zemlje popravljal.

Tak traktor - laboratorij bo v času med 1965 in 1971 pristal že tudi na Marsu.

Vsi dosedanji računi glede tega temeljijo na predpostavki, da na omenjenih planetih ni živih bitij. V kolikor pa bi se tu ugotovila tudi živa bitja, bo človek takoj izdelal še posebne naprave, s katerimi bo stopil v stik s prebivalci teh planetov, to se pravi z našimi nekoliko oddaljenimi sosedi.

Sovjetski znanstvenik predvideva, da bo Luna kaj kmalu postala nekako središče za ponovne televizijske oddaje. Moskovske televizijske programe n. pr. bo lahko gledalo prebivalstvo pol Zemlje. Za to bo dovolj, da se slike moskovske televizijske postaje primerno okrepijo in »vrnejo« na Zemljo. Proti koncu našega stoletja bodo prebivalci Zemlje torej gledali »domače« dogodke kar z Lune. Velik elektronski teleskop, ki bo postavljen na Luni, bo stalno fotografiral vse, kar se na Zemlji dogaja, in to oddajal spet na Zemljo. Povečevanje slik bo na Luni mnogo laže kot na Zemlji, kajti Lunina čista atmosfera to dopušča, ker ni motna kot naša.

S posebnimi napravami bo mogoče z Lune opazovati na Zemlji tudi vse vremenske razmere, ker bo s teleskopi možno videti tudi zbiranje oblakov, njihovo smer in brzino in s tem vnaprej povsem točno napovedati vreme.

V prihodnjem stoletju bo človeštvo prenehalo s proučevanjem svojega sončnega sistema, ker bo dokončno točno proučilo ves »mehanizem« gibanja planetov. S tem v zvezi ruski znanstvenik omenja tudi novo vedo — radiolokacijo vsemirja —, ki bo omogočala točna merjenja razdalj najbližjih planetov celo do največje razlike le nekaj kilometrov, dočim so možne v dosedanjih merjenjih napake tisočih kilometrov. Astronomija bo tako postala mnogo širša veda kot je danes. Naša generacija se ukvarja z geologijo Zemlje, z njeno meteorologijo in podobnim, prihodnja generacija pa se bo ukvarjala že z geologijo Lune, Marsa in Venere.

Kar se tiče tega, da bi človek poslal z Zemlje na planete rakete, ki bi se same usmerjale, je ruski znanstvenik mnenja, da je to zgrešeno in zelo potratno, ker bi se večje število takih raket zaradi neznatnih napak izgubilo in bi le redka pristala na zaželenem cilju. Posebne naprave bodo sicer raketo obremenile, toda gotovo jo bodo privedle na cilj. Na Zemlji pa bodo postavljene posebne postaje, ki bodo služile kot radijski vodiči za rakete in bodo razmeščene po vseh celinah. Te postaje bodo zgrajene daleč druga od druge in bodo opremljene z velikanskimi avtomatičnimi napravami, z elektronskimi računskimi stroji in televizijskimi napravami. Okoli njih pa bodo postavljenih mnogo anten. Tisoči nevidnih vezi bodo tako spremljale raketo na njeni poti in mnoge rakete bodo potrebovale kar leta, da bodo prispele na bolj oddaljene planete.

Te postaje bodo kot nekaka okna, odprta proti vsemirju, od koder bodo sprejemala najrazličnejše podatke, ki zanimajo vse znanosti in vede. S temi podatki se bodo bogatile biologija, geologija, meteorologija in druge vede.

Če pa hoče človeštvo zares doseči te uspehe, se mora zavedati, da jih lahko doseže le v miru in mirnem sodelovanju vseh tehničnih in razumskih sposobnosti in zmožnosti, kar jih svet ima.

Tvrdka ustanovljena 1926. leta

MELILLO ALFREDO

TRST - UL. A. CACCIA 3 - TEL. 96-092

Ekskluzivni zastopnik za motocikle «PARILLA», «NSU» in «MOTOBI». — Originalni nadomestni deli. —

Zastopstvo in zaloga koles znamke «WILLIER», «BOTTECCHIA», «MELILLO», moška, ženska, za otroke in dirkalna.

Nadomestni deli, guma «Pirelli», «Michelin» in «Ceat». Mehanička delavnica za popravila in revizija vseh vrst motorjev.

OBISCITE NAS NA TRZASKEM VELESEJMU!

Ribarič Ivan

IMPORT ◆ EXPORT

VSEH VRST LESA IN TRDIH GORIV

TRST — ULICA F. CRISPI 14 — TEL. 93-502
ULICA DELLE MILIZIE 19 — TEL. 96-510

MOTO GUZZI

RAZSTAVA NA TRZASKEM VELESEJMU:

«LODOLA 175» c. c. Novost: dvosedežni furgončin na bencin «ERCOLINO» nosilnost 350. «ERCOLE» 1500

OBISCITE MOTOTEHNIKO CREMASCOLI

TRST, Ulica F. Severo 18, Telefon 38-903

VSE za hišo:
BRISACE . RJUHE
BLAZINE
SKOTSKA VOLNA
SUKANEC
IGLE i.t.d.

VSE za šport-ribiča, morsko ribarjenje:
AVTOMATSKI APARATI
PODVODNE PUSKE
RIBARSKE PALICE
MUHARICE
UMETNE VABE
TRNKI i.t.d.

Na drobno in debelo po konkurenčnih cenah

Lastnik: G. DELLA SCHIAVA — TRST, Ul. Geppa 2 — Tel. 23-489

OBIŠČITE

IX. TRŽAŠKI MEDNARODNI VZORČNI VELESEJEM

RAZSTAVA MEHANIČNE INDUSTRIJE

VI. MEDNARODNA RAZSTAVA LESA

PRISOTNIH 23 TUJIH DRZAV, OD KATERIH 9 Z LASTNIM PAVILJONOM. — NAJVAZNEJSE TRZISCE POTROSNEGA BLAGA ZA DOM, URADE IN JAVNE LOKALE. — RAZSTAVA PREVOZNIH SREDSTEV.

Izredno žrebanje med obiskovalci: vsak dan trije dobitki in «Fiat 600» 6. julija 1957.

Od 23. do 30. junija: vsak večer ob 19. uri bodo na trgu nasproti razstave avtoprevozništva, prikazi pravilne in korektne vožnje, cestnih nesreč, prve pomoči v primeru nesreč in prikazovanje gasitve požarov motornih vozil.

URNIK ZA OBCINSTVO: ob delavnikih od 10. do 13. in od 17. do 24. ure, ob sobotah od 10. do 24. ure, ob nedeljah in praznikih od 9. do 24. ure.

JADRAN

IMPORT-EXPORT

SEŽANA - TEL. 4, 62, 66

Izvaža in uvaža vse vrste artiklov po goriškem in tržaškem sporazumu

Tovarna aluminija in kaolina

BORIS KIDRIČ

KIDRICEVO

Proizvaja 99-99,8% čisti aluminij v vseh oblikah

Tovarna metalnih polizdelkov

IMPOL

SLOVENSKA BISTRICA

Proizvaja pločevino, trakove, žice, cevi iz 99-99,8% čistega aluminija in zlitin po pravilih DIN in ASTM

ŽELEZARNA RAVNE

RAVNE NA KOROSKEM

Proizvaja vse vrste jekla in vrši njegovo mehanično predelovanje.

Končni izdelki: utenzilije, krožne žage, industrijska rezila, vzmeti vseh vrst.

Za vse informacije obrnite se na podjetje, ki zastopa naše interese v inozemstvu:

INTERTRADE

PODJETJE ZA MEDNARODNO TRGOVINO

JLUBLJANA - CANKARJEVA 1

Telex 03181
P.O.B. 279
Telef. 21-756, 21-757, 21-151, 30-504
Telegr. INTERTRADE

OB PREGLEDU IN OBRAČUNU DELA V LETIH SREDNJE ŠOLE

DA BI POSTALI ZARES ZRELI ZA ŽIVLJENJE

Matura.

Kot strašilo je bila vse leto za tiste, ki so bili v zadnjem letniku, ta beseda. Z nemirom jim je napolnjevala srce, skrb jim je legla na dušo, ko so pomislili, da bo letos treba stopiti pred tisto strašno zeleno mizo, pred komisijo, v kateri so povsem tuji izpraševalci, ki bodo vendarle prav po odgovorih presojali njih zrelost.

Da, to je zrelostna preizkušnja. Kako naj bi dokazali, da so že zreli ljudje? Da so sposobni stopiti v življenje, kjer morejo sprejeti neko nalogo in jo v redu rešiti.

In so se učili. Vse dni. Bolj ko se je bližal usodni dan, delj so presedeli ob knjigah in zvezkih. Zadnje tedne pa so si mnogi celo spanje kratili in se učili. Poglabljali so se v literaturo in zemljepis, reševali so računske naloge in prevajali latinske sestavke. Ponavljali so definicije in letnice, obrazce iz kemije in geometrije. Ne večerni izprehod jih ni premotil ne kopel v hladni vodi. Vse moči so napeli, da bi premagali to veliko oviro, ki jim še zapira pot v življenje. To edino in zadnjo oviro.

Zadnjo? Tako menijo. Kdo ve? Najbrž ni to zadnja ovira. Le prva je! Koliko jih bo še treba v življenju premagati!

Zelena miza.

Tihi in skoro plahi posedejo prvi kandidati v klopi. A za mizo izpraševalci. Nič niso videti kruti niti hudi. Prijazni so in celo nasmehnejo se. Morda jim misel uhaja na tisti čas, ko so sami sedeli pred izpraševalno komisijo, ter vedo za občutke, ki jih ima mlad človek tedaj. In zato se nasmehnejo. Samo malo. Le toliko, da se v hladih srcih razblini strah, da se jim živci umirijo in da lahko spokojno čakajo, da bodo stopili tja, k tisti zeleni mizi, kjer bodo izkazali svojo zrelost.

Ni prav povsod tako. Niso vsi izpraševalci tako človeški do mladega kandidata. Morda se tudi oni spominjajo dne, ko so tami trepetali pred izpraševalno komisijo, in prav zaradi tega želijo, da tudi tile mladiči občutijo nekaj tistega, kar naj bi jim ulivalo spoštovanje do take ustanove, ki je postavljena po vseh zakonih tega in onega sveta, da sodi o znanju in pripravljenosti mladih ljudi in da odloča o njih nadaljnji življenjski poti. Naj strah v mladih srcih poveča njih važnost in veljavo! In sedijo v vsej svoji mogočnosti, z ostrim pogledom in mrko dajejo vprašanja. Tudi taki so. In se celo štejejo za vzgojitelje.

Ni bilo takih primerov pri nas. So pa, in tudi nikako redki!

Vendar je nekaj, pri teh izpraševalnih komisijah, kar je vsekakor potrebno prenoviti.

Te izpraševalne komisije so postavljene zato, da presojajo znanje in zrelost kandidatov. V ta namen jim dajejo določena vprašanja iz snovi, ki so jo v šoli obdelali. Prav. Toda ni vselej slab ali pomanjkljiv odgovor že dokaz, da dijak ne zna. Je morda le prevelika živčna napetost, ambient, tuji obrazi in preveč intenzivno delo pred maturo razlog, da ne more odgovoriti. Da je izgubil živce. Živci to mu odpovedali. In tisti, ki nima dovolj trdnih živcev, da bi mogel prenesti tako močan živčni pretresljaj, pade še preden stopi k zeleni mizi. Se preden sploh odpre usta.

In kaj lahko je mogoče, da neki dijak, ki ima dovolj trdne živce, mirno stopi pred komisijo, čeprav je morda njegovo znanje drobno in majčkeno, a zaradi mirnosti in sreče z uspehom izdela, medtem ko je dijak, ki ima slabe živce, ves zmeden pred komisijo, komaj čuje vprašanje, a misli ne more zbrati, čeprav je vse predelal in je bil tudi v razredu dober dijak. Zato odgovori slabo, pomanjkljivo ali pa sploh ne odgovori. In ne izdela. Komisija ugotovi, da ni zrel.

Kaj torej ocenjuje izpraševalna komisija? Trdnost živcev? Kandidatov spomin? Prisebnost njegovo?

Koliko laže bi bilo dijaku, ko bi za zeleno mizo zagledal svoje profesorje, ki ga poznajo in ki so si že ustvarili svojo sodbo o njem, o njegovi zrelosti. Saj se poznajo že več kot eno leto! V tej dobi je imel profesor priložnost videti, koliko je dijak sposoben sam logično sklepati in presojati razne dogodke, pozna njegov značaj in zanesljivost, njegove moralne vrednote in tudi njegove slabe živce. Vse to pozna profesor pri svojih dijakih, ki je spremljal njih duševni razvoj, ga usmerjal in jim bil več kot samo predavatelj. Njih vodnik, vzornik, prijatelj jim je bil.

Zna ali ne zna?

Tako bi moralo biti, ko se presoja mlad človek, s tem bi mu bil olajšan tako važen korak v življenje. Videl bi, da so tam ljudje, o katerih ve, da mu želijo pokazati najboljšo smer v življenje. Z zaupanjem se jim bo prepustil. Imel bo vero v njih pravičnost in v svoje sposobnosti. Veliko bogastvo je to za mladega človeka, ki stopa v življenje. Neprecenljivo!

Sedaj je pač tako, kot je!

Mnogo je bilo v zadnjem času napisanega o izpitih, o njih zastarelosti in o potrebi njih preosnove. Vedno bolj se množijo glasovi, da je sedanji način ugotavljanja zrelosti mladine, ki naj bi pozneje zavzela vodilne položaje v družbi, slab in ni primeren, ter da sploh ne more dati kakršne koli slike o izpraševancu.

> *Učiteljišče in realna gimnazija prideta zaradi pomanjkanja prostora na vrsto v torek*

Kriteriji za presojanje zrelosti dijakov ne menjujejo vsako leto. Ni enotnega gledanja na to. Ne o načinu ne o vsebini. Dijaka, ki zna nekaj napisati ali prevajati iz tujega jezika na svojega, a ne ve nič o razlogih raznih zgodovinskih dogodkov, ni moč imeti za kulturno zrelega. Izkušnja zrelosti ne bi torej smela biti samo preskušanje dijakovega znanja, marveč bolj preskušnja dijakove kulture. Ne serija vprašanj in odgovorov, marveč resnično kulturen pogovor, v katerem bi z vso resnostjo razpravljali o določenih vprašanjih iz resničnega življenja, bi naj bila matura. Letnice in formule, pravila in recepte, definicije in osebne podatke zgodovinskih osebnosti je moč kadar koli najti v vsakem leksikonu. In tam jih tudi vsi poiščemo, bivši in sedanji dijaki, strokovnjaki in tudi profesorji sami. A to se menjati ne da, ko so vsa ta vprašanja med seboj prepletena in povezana. Samo izpite preosnovati, bi bilo kaj nesoliden posel. Ves šolski sistem bi bilo treba spremeniti, vskladiti ga z življenjem, vključiti ga v pravo, živo življenje.

A to morejo storiti le ljudje z dobrimi nameni, s trdno voljo, z dušo in z veliko kulturo. Ljudje, ki imajo oporo pri tistih, ki bi jim taka preosnova bila v korist, ki bi jim pomagala do znanja in do izboljšanja njih življenja.

Sedaj pa je tako kot je!

Pomanjkljivost sedanjega šolskega sistema je najbolj očitna v šoli, kjer se vzgajajo vzgojitelji, na učiteljišču.

Nič se ne smemo čuditi, če se ljudje po vaseh pritožujejo nad neznanjem učiteljstva. «Ne obdeluje vrta, vse okoli šole je zanemarjeno. Učiteljica ne uči deklic ne šivanja ne vezenja, lahko bi imeli pozimi kak gospodinjski tečaj, pa naša učiteljica ga noče imeti.» Kako bo učitelj obdeloval vrt, ko pa ne zna. Saj se ni tega nikoli učil v šoli. Ni predpisano, da bi se učitelj moral učiti. Ne zna napraviti pomožnega učila, ne zna popraviti zvonca... Neroden je za resnega učitelja tak položaj. Saj mora vaški učitelj znati vse. Cepiti sadno drevje in obvezati ranjenca, spisati pritožbo na davkarijo in uro odhoda zadnjega vlaka. K učitelju pridejo, ko je treba sestaviti pozdravni nagovor ob prihodu visoke osebnosti. Učitelj ni samo za otroke, marveč je prav tako potreben staršem teh otrok in drugim vaščanom. Pravi učitelj je na to svojo funkcijo ponosen. Toda ne more ničesar storiti, če ne zna. česar mu ni dala šola, si poskrbi sam. In učiteljske šole pri nas sploh ne mislijo na vse te potrebe učitelja. Pač pa jih naučijo temeljito brati po latinsko. Vedo, kaj je to «cum» in «ut» in še marsikaj «koristnega» jih v šoli naučijo. Seveda ne kaj takega, kar bi utegnilo profanirati «visoko poslanstvo» vaškega učitelja, kot je šivanje, likanje, gnojenje in presajanje. Tega učitelju ni treba. Za to so posebni strokovnjaki: doktorji, agronomi, doktorji veterinarji, doktorji zdravniki, doktorji odvetniki, doktorji ekonomi, doktorji kar tako... Kaj bi se učitelj mešal v njih posle!

Prisostvovali smo ustnim izpitom pri maturi na klasični gimnaziji, učiteljišču in trgovski akademiji. Na realni gimnaziji se ustni izpiti še niso pričeli

In je pač tako, kot je!

A ti mladi fantje in dekleta, ki stopajo v teh dneh pred izpraševalce in ocenjevalce svoje zrelosti in znanja, niso boječi niti nerodni, le tu pa tam nekoliko nervozni. Zelena miza, za katero sedijo člani izpraševalne komisije, jim ne povzroča ne groze ne obupa, saj so lica profesorjev prijazna, ljubeznivo pomagajo profesorji tam, kjer se kaj zatakne čez zapreko in potem steče gladko dalje. Večina teh dijakov nastopa že kar samozavestno, z vero v svoje znanje in z vedrim pogledom v prihodnost. Ni mnogo vprašanj, ki bi bila tako suha, da bi se pri njih ne dalo kaj več in globlje razpravljati. Vzdušje je torej povsod prijetno in spodbudno vpliva na kandidate. Redki so tisti izpraševalci, ki jim je forma več od vsebine.

Tako kot je, je najboljše, kar je mogoče.

Kaj ve o svetu ta mlada deklica?

Za dijake, ki bodo letos prestali preizkušnjo in jih bodo spoznali, da so zreli, da so sposobni stopiti v življenje, da bodo prevzeli neke dolžnosti, ali ki se bodo posvetili šolanju na višjih šolah, ali pa tudi, ce bodo opravljali kak drug posel, veljaj vodilo, da matura ni končna stopnja znanja, marveč je le opora, le podlaga, na kateri si naj vsakdo po svoji potrebi in sposobnostih ter notranjemu nagibu zida svoje nadaljnje izobraževanje. Prvi klin na lestvi naj bo, po kateri se bo vzpenjal više in više, ko bo večal svoje znanje in širil obzorje svoje. Lučka naj bo, s katero bo svetil v mrak neznanja.

Svojo zrelost pa naj vsakdo pokaže s tem, da bo pridobljeno znanje uporabil v korist skupnosti, kar mu bo dalo obilo zadoščenja, zadovoljstva in sreče.

In matere svoje rodne naj se nihče ne sramuje niti jezika, ki ga je od nje prejel.

STANKO ANDOLŠEK

Tam, kjer študirajo tudi učeno grščino

Na klasični gimnaziji je bilo za maturo dvajset kandidatov

Prvi dan ustnih izpitov na klasični gimnaziji. V dveh sobah hkrati izprašujejo. En dijak sedi pri zeleni mizi in odgovarja iz latinščine. Mirno odgovarja na profesorjeva vprašanja, brez tiste uradne zapetosti, brez togosti. Kot da dva znanca kramljata o kakem neznatnem dogodku. Spričo takega razpoloženja so tudi oni štirje fantje, ki čakajo, da bodo tudi sedli za zeleno mizo, na moč mirni. Smejejo se in celo šaliti se nekdo poskuša.

A tam pri zeleni mizi se profesor in dijak tiho pomenkujeta. Morda celo nekoliko pretiho. Le redko je razumeti kaj od njunega pogovora. Dijak bere neko latinsko besedilo. Gladko mu teče beseda. Kako ne bi, saj je na klasični! Profesor ga včasih o čem povpraša vmes. «Kaj veste o himnah?» Od dijakovega odgovora je moč razumeti le posamezne besede «sv. Hilarij», «Ambrož», «Avguštin».

Iz slovenščine so bili že prej vsi izprašani.

Snov, iz katere so bili izprašani:

Linhart: Matiček se ženi.
Cankar: Križ na gori, Dovršni in nedovršni glagoli, Premi govor.
Kersnik: Očetov greh, Zupančič: Duma. Pridevnik. Skloni v slovenščini in latinščini.
Prešeren: Krst pri Savici. Ivan Pregelj je bil dijaku neznan. Finžgar: Veriga. Druga sklanjatev samostalnikov. Poudarek v slovenščini.
Cankar: Hlapec Jernej. Kette: Na očetovem grobu. Slovenski slog. Raba velikih črk.

Taka vročina je nastopila. Prav težko se prenaša. Pot kar lije po čelu in po licih. Okna so široko odprta. In ulični promet je zaradi tega kar nadležen pri delu v šoli. Koliko je že tega, ko sem jaz sedel prav v teh šolskih klopeh, prav v istih prostorih. Vsak dan sem jo primahal kar peš v šolo. Vsak dan. Ob vsakem vremenu. In...

Kako naglo se izmuznejo misli na stranpota. Kot blisk švignejo. Za hip pozabiš sedanjost in se znajdeš kdove kje daleč tam v življenju nekoga drugega, nekoga, ki je tisti in je hkrati čisto ves drug.

Zdaj je sedel k mizi fant.

> ***KOMISIJA:***
>
> Predsednik dr. Vladimir Turina; člani: prof. Martin Jevnikar, prof. Vilma Kobal, dr. Sonja Tominec, dr. Janko Jež, dr. Josip Tavčar, dr. Zorko Harej, prof. Branko Pegan.
>
> ***NALOGE:***
>
> *Slovenska* (po izbiri prva ali druga):
> 1. Dokler ni človek v črno zemljo legel,
> po sreči hrepeni,
> le česar duh nemirni ni dosegel,
> v tem sluti srečo in za njo hiti.
> (Anton Medved)
> 2. Trije realisti: Finžgar, Pregelj in Bevk; kaj jih druži in kaj jih loči.
>
> *Italijanska:*
>
> Illustrate le personalità del Leopardi attraverso lo studio degli Idilli.

Ves veder in očitno poln vere vase.

«Na katerem zgodovinskem dogodku je Tavčar zgradil svojo povest «Izza kongresa?» Vraga, kakšno čudno vprašanje! Bo spet kot v katekizmu? Poslušam in gledam. Kdo bi si mislil! Iz tako neznatnega vprašanja se je razvila skoro prava razprava o političnih dogodkih v tisti dobi. Kongres v Ljubljani. Sveta zveza. Car Aleksander. Metternich. Politika nasilja. Neapeljski kralj Ferdinand in njegova precej demokratična ustava, ki jo je moral preklicati. Zakaj je bil kongres prav v Ljubljani in ne v kakem drugem mestu? Da bi neapeljski kralj imel bliže? Da bi bilo iz Neaplja bliže, ali da bi v Neapelj bilo bliže? Taka prepričevalna sredstva so bila tako upoštevanja vredna, da je postal neapeljski kralj kmalu krotak. Saj bi bilo vendar avstrijsko cesarstvo ogroženo, če bi narodi v soseščini bili bolj svobodni. Mazzini in njegovo delovanje za združitev vseh italijanskih državic v eno samo republiko. Mazzini se je naslanjal predvsem na preprosto ljudstvo. Le deloma je uspel. Prebudil pa je narodnostno miselnost. Carbonari.

Kateri so vzroki prve svetovne vojne?

Nemško prodiranje proti vzhodu in jugu. Gospodarsko tekmovanje. Kolonializem. Osvojitve Vel. Britanije v Ameriki, Afriki i. dr. Italija zasedla Tunis. Bismarck, Adua. Libija. Dodekanez. Sarajevski atentat — neposredni povod druge svetovne vojne. Ultimatum centralnih sil Srbiji. Italija je dobila Dodekanez z londonsko pogodbo.

Na klasični gimnaziji. Na sliki vidimo razen kandidatke (od leve na desno) profesorje Ježa, Jevnikarja in Hareja.

Tako se je obnovila zgodovina tistih dni, logično in jasno. Vzroki, posledice. Okoliščine. Družbena gibanja.

V sosedni sobi pa je druga skupina medtem morala dokazati svoje znanje iz matematike, fizike, umetnostne zgodovine.

Tako majhna učna soba je to. Najbrž je tu kak kabinet, ker je za normalno učilnico le nekoliko pretesen.

Tudi pri teh dijakih ni bilo videti kakega vznemirjenja. Tudi tukaj je dijak, ki je bil na vrsti, sedel pri zeleni mizi zraven profesorja-izpraševalca. In sta «kramljala».

«Kaj veste o odbijanju svetlobe? Zakaj se žarek odbija?» Se odbija, ker se odbija. Hm! No, pa sta se le nekako prerila skozi ta labirint pojmov in definicij. Vpadni kot je enak odbojnemu. «Kaj je to difuzija?» «Kako se odbija svetloba na steni in kako na zrcalu?» Pravilno in nepravilno odbijanje. «Posledice odboja na ravnem zrcalu.» Nastane virtualna slika.

«Kaj je generator? Cemu služi in kako je zgrajen?» Služi za proizvajanje elektrike. Deluje na podlagi indukcije. Rotor.

«Kaj je to transformator in čemu služi?» Služi za zmanjšanje potenciala. «Kaj je to volt?» Mera za potencial. «Kaj je to ohm?» Je enota upora. Ohmov zakon nam da zvezo med jakostjo, napetostjo in uporom. Upor je sila, ki zavira tok. Upor je odvisen še od snovi, iz katere je prevodnik in od njegove debelosti.

Sem se moral pri tem večkrat opomniti, da je to klasična gimnazija, ki nima kaj dosti zveze s tehniko, ko se mi je zdelo čudno, da prav tu ne steče bolj gladko.

Vitek, živahen fant z živimi očmi pristopi k mizi. Mirno sede.

«Kaj mi veste povedati o umetnostnih spomenikih v cerkvi sv. Petra v Rimu?» Aha! Umetnostna zgodovina!

Polglasno govori kandidat in ne morem vsake besede čuti. A govori brez prestanka. Našteva umetnine, ki so v tisti cerkvi in ki jih ni tako malo. Profesor želi še pojasnila o tem in onem. A fant skoro ne čaka na konec vprašanja in takoj odgovori.

«Cigava je ta slika?» mu pokaže profesor neko sliko. Gasparijeva. Svatba. Gasparijeva značilnost so folklorni motivi. «Poznate še kako drugo Gasparijevo sliko?» Tepežkanje, Butare, Godci, Ogenj nosijo. «Kateri slovenski slikar je še upodobil svatbo?» Vesel. Kralj. «Kateri Kralj?» France. «Ne, Tone!» Tako je to skoro vedno, da se le kaj izmuzne.

«Kaj veste povedati o Van Goghu?» Tudi o njem ve kandidat precej. Saj kar naprej govori, o njegovem življenju, borbi, hrepenenju, delu, prijateljih in o njegovih umetninah.

Potem je povedal še avtorje podob, ki mu jih je profesor pokazal. In ko se je vračal na svoje mesto, se je zadovoljno smehljal, in mi tudi, kar nas je bilo tam. Všeč nam je bil on, njegov nastop in njegovo znanje. «Ti boš pa šel za arhitekta!» sem ujel besede drugega dijaka.

Potem je bila matematika. Strah in trepet vseh študentov. Droben fant je na vrsti.

«Narišite romb!» In je narisal romb kar s prosto roko. Seveda ne bi tisti romb prenesel kake bolj natančne ocene glede na dimenzije. Pa ni šlo za to. «Povejte mi značilnosti romba!» «Obrazec za ploščino.»

Se je moral odgovoriti tudi dijak na več drugih vprašanj. Toda moral sem iti drugam. Škoda! Zanimivo je pravzaprav tako od blizu slediti preizkušanju znanja mladih ljudi, zlasti ko je pri mnogih moč že precej razločno videti smer, v katero jih bo vodila življenjska pot.

O trgovini, o denarju oni vse vedo

Za maturo na trgovski akademiji se je prijavilo 23 kandidatov

Na državni trgovski akademiji so se začeli ustni izpiti nekaj dni za drugimi zavodi, ker so tudi njih pismene naloge trajale dell kot drugod. Poleg slovenske in italijanske naloge morajo na tej šoli napraviti še pismeno nalogo iz angleščine, trgovske matematike ter praktično vajo o preskušanju blaga. So pa prostori na tem zavodu novi in lepi. Zgrajeni so bili prav v šolski namen, zato je vse smotrno razdeljeno.

Tudi tukaj imajo izpraševanje v dveh skupinah. Nekaj deklet stoji na hodniku. Vrata učilnice, v kateri je izpit, so odprta. Kljub temu pa je zelo vroče. A tam pred izpraševalno komisijo bi se zdelo, da je še bolj. Vendar pa ni videti kake posebne nervoznosti. Tisti, ki sedijo posebej in čakajo, da bodo na vrsti, so komaj za spoznanje zaskrbljeni, vendar pa prav nič preplašeni niti ne zbegani.

Pri zeleni mizi je kandidatka, ki mirno in jako tiho govori. Niti toliko ne čujem, da bi vedel, iz katerega predmeta izprašujejo. Kaže, da je dijakinja dobro podkovana, ko vidim iz premikanja njenih ustnic namreč, da največ ona govori. Pozneje sem izvedel, da je bila vprašana iz italijanskega jezika, in sicer o Leopardiju.

Nastopi druga dijakinja. Mirno sede pred profesorja in čaka na vprašanje.

«Kaj ločimo pri vsakem državnem organu?» Nisem čul, kaj je odgovorila, toda bil je zelo kratek odgovor. Kvečjemu štiri besede. «Kako delimo državne organe?» V upravne in nadzorne. «Kakšni so nadzorni organi?» Centralni in krajevni. «Kaj veš povedati o Evropskem svetu?» V Evropskem svetu so združene nekatere zahodnoevropske države. «Koliko jih je?» Petnajst. «Kateri so organi Evropskega sveta?» Skupščina in tajništvo. «Kaj vodi tajnik?» Upravne posle sveta. «Kje ima svoj sedež tajništvo?» «Med katere organe spada parlament?» Med ustavne organe. «Ali mi veš povedati, kakšne prednosti ima dvodomni sistem?» Nisem razumel odgovora. «Kaj pa veš glede kakih pomanjkljivosti dvodomnega sistema?» Zelo počasno delovanje. «Kakšna starost je predpisana za senatorje?» Stirideset let. «In za predsednika republike?» Petdeset let.

Vsa olajšana odhaja dijakinja, češ: «Tudi to je mimo!» Toda že seda naslednja k profesorju, ki jo bo izpraševal iz slovenskega jezika.

«Kaj mi veste povedati o številu slovenskih samostalnikov?» Prvi hip ni vedela dijakinja, na kaj misli profesor. No, po pojasnilu je povedala, da imajo slovenski samostalniki poleg ednine in množine tudi dvojino, kar je skoraj posebnost slovenskega jezika. Saj je ohranjena le v nekaterih starih jezikih. «Poznate kake samostalnike, ki imajo samo ednino?» Samostalniki, ki pomenijo snov. «In samo množino?» Skarje, vile, pljuča, vrata. «Sklanjajte mi samostalnik pljuča!» Ne čujem njenih besed, a je pogrešila, ker jo profesor nekaj popravlja. «Sklanjajte mi še samostalnik vrata!» Tu gre bolje.

> ***KOMISIJA:***
>
> Predsednik: dr. Anton Kacin; člani: prof. Pavle Merčů, dr. Jože Seražin, dr. Nives Tenze, dr. Fran Škerlj, dr. Drago Gantar, dr. Leopold Zubalič.
>
> ***NALOGE:***
>
> *Slovenska* (po izbiri prva ali druga):
> 1. Videl sem misleca,
> pisal je zakone.
> Ljudstvu ne zemskemu — zvezdam
> je kazal pot.
> (Oton Župančič)
> (Pokažite sodobni tehnični napredek in njegov pomen za življenje.)
> 2. Finžgarjeve igre zabavajo in vzgajajo.
> (Označite v vsebinskem in idejnem pogledu Finžgarjevo dramatiko.)
>
> *Italijanska:*
>
> Motivi ispiratori della poesia Carducciana.

«Katere so slovstvene oblike, ki jih je Cankar ustvaril?» Črtice, vinjete, podobe. «Kaj je črtica?» Posreduje pisateljevo razpoloženje, je razpoloženjska slika. «Kdo je glavni junak Cankarjevega romana «Na klancu?» Nisem čul odgovora. «Kako pravimo takemu načinu pisanja?» Simbolizem. «Cankar spada s četvorico v slovensko Moderno. Kaj je značilnost?» Nisem mogel ujeti odgovora. «Kateri pisatelj je vplival nanj?» Ibsen. «Je pisal Cankar tudi pesmi?» Nisem mogel ujeti odgovora.

Tretja dijakinja je že na vrsti. Obleko si popravlja. Mirno se zazre v profesorja tja čez mizo in čaka. Trgovinsko pravo.

«Kaj veš povedati o pridobitvi državljanstva?» Tuji državljani lahko... «Mislim na ponovno pridobitev državljanstva, po katerem zakonu lahko nekdo, ki je že bil italijanski državljan, pa ga je izgubil, ker je postal državljan neke druge države, ponovno pridobi državljanstvo?» Po zakonu iz leta 1912. «Kako se doseže ponovna pridobitev italijanskega državljanstva?» Ce se živi dve leti v Italiji. «Kako vlada lahko to prepreči?» Ce takoj ugovarja. «Kako se še lahko pridobi državljanstvo?» Z opcijo.

«Kaj je Organizacija združenih narodov?» Nekaka naslednica Društva narodov po prvi svetovni vojni. «Kateri so organi OZN?» Generalna skupščina, Varnostni svet, Mednarodno sodišče. «Koliko sodnikov je v tem sodišču iz vsake države?» Po eden. «Koliko jih je?» Petnajst.

«Kaj je to javna uprava?» Delovanje organov izvršne oblasti. «Kakšne so funkcije predsednika republike?» Je poglavar države. «Kaj je to predsedniška republika?» Kjer je predsednik države obenem tudi predsednik vlade. «Primer.» ZDA, Jugoslavija.

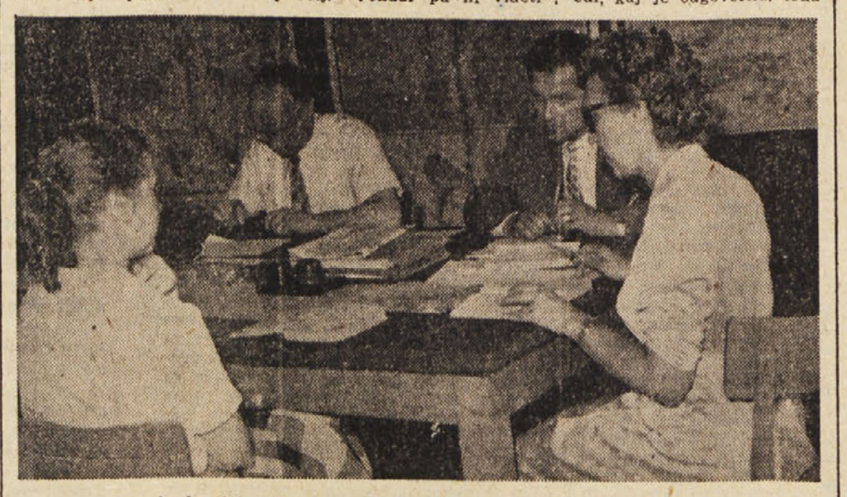

Na trgovski akademiji: predsednik komisije dr. Anton Kacin, prof. dr. Drago Gantar, dr Nives Tenze in kandidatka

Slovenec Puhar iznajditelj steklene fotografske plošče

Prva fotografija na svetu narejena na stekleno ploščo. Slika predstavlja cerkev pri Brezjah

Pred seboj imamo Bleiweisove «Kmetijske in rokodelske Novice» z dne 28. novembra 1849. leta.

Pogled se nam je ustavil pri članku, nad katerim je natisnjen naslov «Čast komur čast gre». Dopisnik tega slovenskega časopisa, ki je bil glasilo c. kr. kmetijske družbe, je s tem poročilom javil bližnjim in daljnim bralcem naslednjo zgodovinsko vest:

«Naš rojak, častiti gosp. kaplan Janez Puhar, bistroumen naravoslovec, pa je znajdel na prav lahko vižo tudi s pomočjo sončnih žarkov obraze vpodobovati ne na drazih rudninskih ploščah (Metalplatten), ampak na steklenih (glažnatih) ploščah, in je že več tacih podob napravil, med kterimi na priliko cerkev in farovž na Bledu očitno spričujeta. de g. Puharjeva znajdba je imenitna znajdba. On imenuje te podobe «svitlopise» (Hyalotypie, transparente Glasbilder) in si še vedno prizadevuje to znajdbo na kar višjo stopnjo popolnamosti povzdigniti. Gospod Ferd. Schmidt je v 15. shodu naturoslovcev v Ljubljani 14. kimovca t. l. te znajdbe umetniga Kranjca z živo besedo spomnil in povedal, da je g. Puhar pripravljen mnogoterih takih podob po naročilu napraviti, ako se mu reč in kraj oznanita, ki jo kdo vpodobljeno želi. Gosp. Albin Jenko v Ljubljani (Schustergasse Nr. 170) prejema take naročila in daje natanjčniši izvedenja.»

* * *

Janez Avgust Puhar, rojen 26. avgusta 1814. leta v Kranju, duhovnik v Leskovcu, Svibnem, Metliki, Ljubljem, Radovljici, na Bledu, v Cerkljah, Smledniku, Kamniku in na Dovjem, je s svojim znamenitim izumom nakazal novo pot porajajoči se fotografski vedi.

* * *

Dotlej so s sončnimi žarki v «temni kameri», predhodniki sodobnega fotografskega aparata, na kovinske plošče upodabljali posnetke krajev in ljudi. Ta primitivni fotografski postopek, ki sta ga izumila Francoza Louis Jacques Daguerre (1789-1851) in Josephe Nicephore Niepce (1765-1833), je bil zelo neroden in tudi precej drag.

Daguerre je izdeloval fotografije na srebrnih ploščah, katere je pred uporabo okadil z jodovimi parami. Pri tem je na srebrovi površini nastala za svetlobo občutljiva plast srebrovega jodida. Vsekakor je moral te plošče pripravljati v popolni temi. Nato je Daguerre svojo kovinsko fotografsko ploščo vložil v primitivni fotografski aparat, nazvan «temna kamera». Ko je z odprtine na prednji strani «temne kamere» odstranil pokrov, so prišli skozi luknjico njegovega fotografskega aparata svetlobni žarki in udarili na kovinsko ploščo, prevlečeno s srebrovim jodidom. Ta fotografski material je bil zelo slabo občutljiv za svetlobo in zato je posnetek od sonca osvetljene pokrajine trajal nič manj kakor 20 minut! Na osvetljenih mestih Daguerrove kovinske plošče so nastale očem nevidne spremembe. Šele ko je izumitelj tega fotografskega postopka, ki ga po njem imenujemo «dagherotipija», osvetljene plošče izpostavil živosrebrnim param, se je prikazala slika. Teh slik ni bilo mogoče razmnoževati s kopiranjem. Možen je bil le en sam posnetek.

Videti bi morali fotografe tistih let! Danes nas na izletih spremljajo mali fotografski aparati, ki jih obesimo okoli vratu ali pa tudi zlahka hranimo v žepu obleke. Nekdaj so pa bili fotografi pravi mučeniki svojega poklica. Težko otovorjeni so pešačili iz kraja v kraj. Na ramenih so namreč poleg fotografske kamere nosili tudi šotor svojega laboratorija ter vse pritikline, ki so jim bile potrebne za izdelovanje fotografij. Teh pritiklin pa je bilo precej in mnogo so tehtale. Saj so si vendar morali sproti pripravljati fotografske plošče!

* * *

Našemu rojaku Janezu Avgustu Puharju se je po dolgotrajnih poskusih posrečilo, da je poenostavil in izboljšal Daguerrov fotografski postopek. On je namreč steklo prevlekel s svetločutno plastjo in s tem izumil stekleno fotografsko ploščo. Ker je pa steklo prozorno, je bilo mogoče napraviti tudi številne kopije.

Puhar se je 1851. leta udeležil londonske razstave, na kateri je bil za svoj izum odlikovan z zlato medaljo.

Pri tisti priliki so pod naslovom «Domača umetnija» natisnile «Novice» naslednji opis Puharjevega izuma:

«Ob kratkim čem opomniti g. Puharjevih svitlotiskov, ki so šli tuči v veličansko razstavo v London. Čim se naznačuje njegov pokrok u Daguerrskim svetlotisku? Glavna prednost je, da Puharjeve podobe stoje v prirodni legi (in der natuerlichen Lage), kar se pri dosedanjih drugih ni doseglo. Kje je tega uzrok? Uzrok je jedini, da je podobilo (podobonosič) prozračno (skozividno), da se radi zavolj tega podoba nasprotne lege s promenjenjem stekla na drugo stran v prirodno lego promeni.»

* * *

Janez Avgust Puhar je umrl za jetiko 7. avgusta 1864. leta v Kranju. Žal je šlo njegovo ime skoraj povsem v pozabo. Le malo nas ve, da je naš rojak Puhar izumil stekleno fotografsko ploščo. Kljub svojemu uspehu v Londonu ga zgodovina fotografije ne omenja in žal so se uresničile naslednje besede, ki jih je Vitezlav Radonievič v opombo poznim rodovom 1849. leta napisal v svojem poročilu o izumu «umetniga Kranjca»:

«Mi pa se spomnimo te znajdbe posebno s tem namenam, da se našimu rojaku prvenstvo te znajdbe ohrani, in da ne bojo kdaj naši nasledniki to znajdbo, če se jim iz drugih krajev oznani, kot ptujo znajdbo občudevali, ampak de bojo vedili, da je svitlopise na steklene ploše naš rojak gosp. Puhar znajdel in de se tako čast iznajdnika ohrani.»

Mp

Tako so se morali nekdaj fotografi truditi, da so prenašali vse potrebščine

VPLIV IN MOČ ŽENSKE PODVEZE V VSEH ČASIH

Torej so podveze le škodljive!

Tako pravijo tisti, ki so to reč bolj natanko raziskovali. Pravijo, da povzroča ženska podveza neko kožno vnetje, ki utegne pri nekaterih ženskah imeti tudi resne posledice. Pravijo, da niti penicilin ne more ukrotiti tistega kožnega vnetja. Alergija se znanstveno imenuje tisto. Najprej da se pokažejo le rdeči madeži. Na nekaterih kožah pa se ta madež komaj ali pa sploh ne opazi. In da nastane na koži na takem mestu, kjer je pritiskala podveza.

«In zaradi tega svetujemo vsem ženskam, da vržejo proč podveze, da se bodo tako obvarovale pred temi in še kakimi hujšimi posledicami.»

Na nekakem posvetovanju zdravnikov je bilo tako sklenjeno. A s tem se je pravzaprav to vprašanje šele začelo zapletati. Lahko je zdravnikom svetovati, naj ženske ne nosijo več podvez, naj jih kar zavržejo. Kot nekaj, kar je popolnoma nerabno, nekaj, kar spada v staro ropotijo.

In oglasi se jih sto...

«Nič ne bodo ženske metale podvez proč! Kaj bi ustvarjali takoj paniko! Nič ni dokazano, da je tista alergija na koži prav od podvez! In potem, kako naj si ženske pritrdijo nogavice, da bodo dale nogi ves tisti čar, ki pride do veljave edinole v lepi nogavici, katero drži lepa podveza. In zato in morda še za celo vrsto razlogov: Podveza naj ostane, kjer je, in naj služi vsem svojim namenom!»

Torej tveganje na celi črti. Tveganje alergije. Tveganje hudih posledic alergije. Tveganje celo smrti. In vse to za lepoto. Za mik, ki ga daje ženski nogi takale stvarca kot je podveza.

Pred nekaj sto leti je bila prav ženska podveza nadvse važna reč. Služila je celo za zapeljevanje.

Imela je takale podveza svojo vlogo tudi v mednarodni politiki, vplivala je na razvoj cele vrste silno pomembnih in velikih zgodovinskih dogodkov. Kdo ve, kako bi se zasukala zgodovina, ko ne bi bilo ženske podveze. Na francoskem dvoru in med angleškimi lordi je bila podveza hudo čislana. Saj je tudi razumljivo. Takratna noša je terjala lepo okrašeno podvezo. Tudi moški so nosili pisana oblačila. Čipke so jim koketno gledale izpod zapeljivo nabranih rokavčkov. A svileno nogavico je stiskala lepo pisana in vabljiva podveza. Bila je prav na tistem mestu, kjer se je končavala hlačnica: tik pod kolenom. Bila je lepo okrašena in lep trakec, pisan, in v lepo pentljo zavezan, je visel od nje.

Če so že moški imeli take podveze, si prav lahko mislimo, kakšne so nosile ženske. Dame na dvorih. In so z njimi operirale.

Puritanski Angleži se niso nič branili čarov podveze. Tista znamenita podveza lepe grofice Salisbury, ki jo je «izgubila» na nekem dvornem plesu, katero je potem pobral sam angleški vladar Edvard III. rekoč: «Honi, soit qui mal y pense.» Te besede sa vgravirane v medaljo viteške podveze, ki je visoko angleško odlikovanje za zaslužne domače in tuje državnike. A zaščitnik tega visokega viteškega reda je sam sveti Jurij. Ne bi mu človek prisodil!

A lady Hamilton je prav po zaslugi svoje podveze postala lady, čeprav je bila hči preprostega delavca in navadne natakarice.

Zaradi vseh teh zgodovinskih in tudi drugačnih zaslug je morda le prav, da ženske podveze ostanejo.

S. A.

Mislite, da je to lady Hamilton? Ne! To je znana filmska zvezda Virginia Mayo, ki tudi «operira» s svojo podvezo

Yul Brynner gologlavi lepotec: „Britje las-skrivnost uspeha!"

«To, kar je kost za psa in Marilyn Monroe za moške, to je Yul Brynner za ženske.»

Vemo, vemo, da se vse ženske s tem ne bodo strinjale! A je že tako! Ženski okusi so problem zase, ki ga dc danes z logiko še nihče ni rešil. Medtem ko so se do včeraj navduševale nad moškimi kot so Robert Taylor, Gregory Peck — so danes spremenile svoj okus ter obrnile vso svojo pažnjo do najbolj «bleščečega» (po pleši) zvezdnika v Hollywoodu — Yula Brynnerja.

Kdo pa je pravzaprav ta novi «miljenec» — Yul Brynner in kje iskati skrivnost njegovemu nenadnemu uspehu? Yul sam pripisuje svoj uspeh britvi in pa skrivnosti, ki obdaja njegovo življenje. «Vsake tri dni si povsem obrijem glavo. Razen tega nikoli nikomur ne odkrijem resnice o svojem življenju. Moje pravilo je, da ne smem ljudem nikoli preveč odkriti. Če mi je treba izbirati med resnico in lažjo, potem se odločim vedno za poslednjo.»

Odkar je postal slaven ter je dobil celo Oskarjevo nagrado, so časopisi in filmske revije objavile že celo vrsto njegovih življenjepisov. Nekateri so trdili, da je potomec Džingis Khana, drugi da je bila mati ciganka romunskega pokolenja, ki se je poročila z nekim ruskim diplomatom Borisom Brynnerjem po imenu, tretji, da je potomec neke bogate mongolske družine ter da je preživel svojo mladost v palači iz tisoč in ene noči, kjer mu je streglo na stotine ubogljivih strežnikov.

Yul Brynner ne dopušča samo verjetnost teh zgodb, temveč dodaja še svojo. Med enim samim intervjujem z nekim ameriškim novinarjem je dejal, da je bil rojen leta 1915 v Mongoliji, takoj nato pa da je bil rojen leta 1920 na Kitajskem.

Sedaj, ko je postal slaven, so hoteli, da bi se objavil njegov življenjepis v posebni brošuri. «Nikar,» je vzkliknil obupano Yul. «To bi bila zame smrt! Ostati bi moral vse življenje ena in ista oseba. Ne, pustite, da ostanem to, kar sem, in da lahko spreminjam svoje spomine na preteklost kadar in kakor me je volja!»

Sedaj, ko je postal slaven in ko zasluži 500.000 dolarjev na leto, mu ni težko obujati spomine na čase, ko se je moral težko boriti, da bi dobil vsaj skromno vlogo v drugorazrednih filmih. Da je preveč orientalski tip, so mu rekli, in da sploh ne bo nikjer uspel, ker je plešast.

Marsikoga bi bile tako ostre kritike povsem potlačile in vzele ves pogum. Pri Brynnerju je bilo prav narobe! Obnašal se je in živel tako, kot bi bil že najbolj slaven igralec. Nikoli ni izgubil zaupanja vase, nikoli svoje dobre volje. Virginia Gilmore, ki je že trinajst let njegova žena, pravi o njem takole: «Ko sva se zaročila, sem vedela, da nima niti belića, in on je vedel, da to vem. Vendar ni v najinem hladilniku nikoli primanjkoval šampanjec.»

Hiša Yula Brynnerja v West Los Angelesu, ki je sicer po zunanjosti povsem vsakdanja, je vendarle za tamkajšnje pojme «izjema». Medtem ko imajo namreč vile vseh bližnjih in daljnih zvezdnikov večji ali manjši bazen za kopanje, ga Brynnerjeva vila nima. Na kritike in proteste v zvezi s tem «težkim» grehom je Yul vedno odgovoril: «Kaj mi bo bazen! Zadostuje mi kopalna kad!»

Kakšen je pa Yul kot zakonski mož in oče? Žena trdi, da je pravo nasprotje Yula, ki ga poznajo njegovi oboževalci. Doma je tih in miren, njegovo največje veselje pa so lokomotive-igračke. «Vedno je prepir v hiši, kadar kupimo najinemu sinčku nov vlak. Yul namreč pozabi, da igračka ni njegova in da je sam odrasel. Vsede se na sredo sobe in toliko časa navija vlak, dokler se kaj ne pokvari. Potem je treba potolažiti njega in seveda upravičeno užaljenega sina.»

«Vsake tri dni se pošteno obrijem» pravi ameriški zvezdnik. Vendar pa le tiči večji del «skrivnosti» njegovega uspeha v dejstvu, da je po mnenju kritikov res dober igralec

Yulova sestra Vera Brynner je povedala novinarjem naslednji življenjepis. Kdor hoče, naj mu verjame! Yul je bil rojen leta 1920 v Vladivostoku. Njegov oče Yul Brynner je bil sin švicarskega konzula in neke Rusinje iz plemena «Buriat». Mati je bila izredno lepa ženska plavih las in svetlomodrih oči. Po zunanjosti je Yul podoben materi, po temperamentu pa očetu, ki je bil baje poznan kot pravi «uničevalec» ženskih src.

«Sreča?» «Sreča se je z mano, obnašala tako kot tista lepa ženska, ki smo ji leta in leta dvorili, in nam je vedno rekla — ne. In ko smo se vdali v usodo», pripoveduje Yul, «in mislili, da je že vse izgubljeno, potrka neke lepe nedelje na vrata. Kdo je? Prav ona!»

To srečo bi bil Yul kmalu sam zapravil. L. 1951, ko je že enajst let zaman prosil in moledoval za kakšno večjo vlogo v filmu, so mu ponudili glavno vlogo v filmu «Kralj in jaz». Njemu ponudba ni bila všeč in jo je že hotel odbiti. Žena ga je pregovorila, naj jo sprejme in poskusi s tem srečo. Ubogal jo je in ni mu bilo žal! S tem filmom si je zaslužil Oskarjevo nagrado in si priboril prvo mesto med najslavnejšimi igralci, obenem pa vžgal v srcih ameriških žena takšen plamen navdušenja, kot ga ne pomnijo po smrti Rodolfa Valentina.

Yul igra zelo lepo na kitaro ter ima prijeten glas. «Če mi sreča ne bo več naklonjena ter bom kot igralec propadel, si bom še vedno lahko služil kruh z igranjem in petjem,» je izjavil novinarjem, ki so ga obkroževali ob njegovem triumfalnem prihodu v Evropo.

V Ameriki je danes že na stotine in stotine klubov, ki nosijo naziv «oboževalci Yula Brynnerja». V znak svojega občudovanja so si povsem porezali lase. Gre le za oboževalce moškega spola, ženske na srečo izražajo svoje občus pošiljanjem pisem in z zvestim obiskovanjem Brynnerjevih filmov.

Danes je torej ideal mnogih žensk gologlavi Yul. Le kakšen bo po videzu prihodnji «lepotec»?

PAULINE SASSARD

Michele Prisco: **1.**

Nedeljska novoporočenca

(Prevedla M. Samsa)

Od nekod je prihajalo počasno in žalostno zvonjenje, ko je Ermelinda Chianese stopila v ozko ulico, kjer je bil vhod v Banco di Napoli allo Spirito Santo, oddelek za zemljiške kredite. Skozi steklena vrata si opazil le nekaj ljudi, ki so stali v vrstah pred okenci urada za končno poslovanje. Ob navpični poslovni steni se je zunanje dvigalo z oglušujočim ropotom pomikalo gor in dol. Kak funkcionar je že odšel iz svojega urada, pod površnikom je v hlačnem žepu iskal šop ključev in se ves zadovoljen podal na prostorni kvadratni prostor, da med drugimi avtomobili poišče svoj avtomobil.

Kakor da bi hotela pregnati tisto podobo, ki jo je spominjala vsakdanjega dela, je zavila Ermelinda Chianese z odločnim korakom proti polkrožnemu stopnišču na koncu dvorišča in skozi kratek hodnik je spet stopila na prosto. Toda ko je prišla ven, je za trenutek obstala in se pričela razgledovati okoli. Skušala je uganiti, kateri balkonček je visoko tam gori od tete Margherite. Poslopje je bilo nekdaj samostan Dello Spirito Santo in je zaradi različnih časovnih popravil ustvarjalo neko posebno neurejeno sliko. Pred mnogimi leti je red izumrl in v celice, ki so bile kot nalašč za majhna stanovanja, so prišli novi prebivalci; mali, mirni ljudje, preživljajoči se s skromnimi samostanskimi obrestmi, bančni in državni upokojenci ter nekatere družine, ki niso mogle dobiti drugje stanovanja in so prišle s kakšnim priporočilom. Teta Margherita, ki je bila vdova po nekem vratarju in brez otrok, je živela v taki celici. V prostorni celici, skoraj tako veliki kot je bilo njihovo stanovanje v Ulici Pontecorvo, kjer se je stiskalo devet družinskih članov. Ermelinda je sedaj nehote začutila v sebi neko podzavestno mržnjo. Že leto dni je bila poročena z Armandom in ker je bila brez stanovanja, je živela pri materi skupno s sestrami in družino poročene sestre. Misel na to jo je delala pogumnejšo in ko se je tam zraven pred Marijinim oltarjem prekrižala, se je brez obotavljanja pričela vzpenjati po stopnicah.

V prvem nadstropju, v nekem temnem, z lučmi opremljenem hodniku, je majhna medeninasta ploščica na tetinih vratih nosila ime cav. Ferrare. Ali je bil mož tete Margherite res cavaliere? Tega se ni spominjala in prav to je za trenutek slabilo njeno odločnost in jo delalo bojazljivo. Pričela se je spraševati, kako bi teta sprejela njen predlog, in ko se je čez nekaj minut privadila na tišino in zaslišala drdranje šivalnega stroja, jo je nenadno navdal brezupen strah. Teta je šivala. Tisto nenehno in enolično ropotanje, kakor prasketanje strojnice, je bilo tako tiho in brezčutno in tako daleč od vsakega nemira in tesnobe, da ji je takoj postalo jasno, kako bi bil pogovor s teto Margherito popolnoma zaman.

In se nista li z Armandom že odločila? Čemu bi se torej poniževala in poskušala še to, kar je bilo že naprej obsojeno na neuspeh? Ponos in neka drzna, strastna kretnja, ki je prehajala skoraj v prekipevajočo samozavest, bi jo bila malodane premagala, da bi se vrnila nazaj. Toda ko je opazila, da so vrata samo priprta, jo je neki močnejši nagib prisilil, da je pritisnila na kljuko in jih odprla na stežaj. Tako jo je ugledala njena teta Margherita, ki je vsa bleda in vzravnana sedela tam blizu balkona poleg šivalnega stroja, nekoliko obrnjena proti vratom.

«O, Ermelinda! Kako me veseli! Čemu si me tako počastila? Pridi, pridi in sedi!»

Počasi je pristopila in malce napeto in molče motrila žilasto tetino nogo, ki je brez čevlja, obuta le v debelo nogavico svetlorjave barve, s priučeno hitrostjo sukala podnožnik.

«Saj nimaš nič proti, če nadaljujem s šivanjem,» je pristavila, ne da bi vstala in ji prišla naproti. «Nekoliko v zamudi sem že in jutri moram cavalierju opatu izročiti ta plašča za Žalostno Mater božjo. Toda sedi, sedi!»

«Dela vam ne zmanjka,» je trenutek zatem spregovorila Ermelinda z brezbarvnim glasom. Teta je za hip dvignila oči in jo pogledala, ko da bi hotela odkriti tisti skriti pomen njenih besed, če so ga sploh imele.

MODNI POMENKI

Za počitnice v hribih

«Letos grem na počitnice v hribe. Svetujte mi, kaj naj vzamem s seboj, da bom primerno oblečena in opremljena».

Tako nam je pisala mlada čitateljica. Ker je med našimi čitateljicami mnogo takih, ki bodo šle na počitnice v hribe, bomo naš nasvet posplošili, da bo veljal za vse.

Letovanje v hribih — če izvzamemo nekatera svetovnoznana letovišča, ki pa nam niso dostopna — ne zahteva toliko oblek in čevljev, kot morda letovanje v obmorskih letoviščih, ali sploh večjih krajih. V hribih zadostujejo kratke in dolge hlače, nekaj bluz, tople pletene jopice, nizki čevlji, kopalna obleka in pa ena ali dve popoldanski obleki, ki jih bomo oblekle pri kosilu ali za prireditve.

Hlače bomo oblekle samo za izlete. Zelo greše proti pravilom elegance one, ki smatrajo, da se je treba kazati v hribih samo v hlačah. Preprosto krilo in bluza sta mnogo bolj primerni kot hlače, ki jih uporabljamo, kot že rečeno samo za izlete in ki — kar odkrito priznajmo — le malokateri pristojajo. Pri izbiri modelov hlač bodimo zelo previdne. Dolge in ozko ukrojene hlače so primerne za visoke in vitke postave, mlajša dekleta si lahko izberejo tudi tričetrtinske hlače ali celo dvetretjinske, kot so sedaj v modi v Ameriki; močnejše ženske naj se hlačam raje odpovedo ter si omislijo lepo športno krilo, ki bo primerno za vse izlete — če izvzamemo seveda plezalne ture.

V hribih pridejo še posebno do veljave naše pletene jopice, ki jih v mestu nosimo le pozimi in to skrite pod plaščem. Na hribih bodo vedno v «delu» — prav gotovo pa zjutraj in zvečer.

Če imamo v garderobi le poletne obleke in nimamo denarja, da bi si nabavile primerno krilo ali hlače, potem pač vzemimo v hribe te obleke, da so le enostavne in pralne. Ne pozabimo pa na jopice, brez katerih bi nam bilo v hribih prehladno.

In še glede čevljev. Čevlji morajo biti udobni in trpežni. Zelo praktični so platneni čevlji s podplatom iz konopljeve vrvice. Taki čevlji nam nadomestujejo copate, prav dobro nam pa služijo tudi za hojo po hribih.

Ne pozabimo končno na kopalno obleko. Čeprav se morda ne bomo dosti kopale, se bomo pa lahko ob lepem vremenu sončile. Višinsko sonce je zelo zdravo, poleg tega bomo pa pod njegovimi žarki lepo ogorele.

Ne pozabimo vzeti s seboj na počitnice v hribe nekaj dobrih knjig. S knjigo pod pazduho bomo pokazale, da nismo prišle iskat družbe za vsako ceno. Pravijo, da je to najboljši način, da se pride čimprej do družbe... Poskusite!..

Predvsem se v hribih otresite vseh «mestnih» navad. Dajte počitnice tudi koži in telesu ter se odrecite za nekaj časa raznim lepotilnim sredstvom. Ko se vrnete v mesto boste brez dvoma lepše in mlajše... — ca

Ficko piše

Dragi pri Morski!

Narprvo moram povedat vsem tistim, kiso me sprašavali in tudi tistim, kime nanka niso prašali, zakaj da niblo v Nedelo molga pisma v pri Morskem, da sem bil na po Citnicah, ma sem sve Glih pisal, ma seje pismo zgubilo na pošti ali drugot.

Na po Citnicah, kako je to lepo! Vse gmajne in Ograde so Naše. Smo tam jest in Vojko in Rudi in Rajko in Milko in Renco in Tija in zmerom še kašen pride. Skačemo čez Lonjce in se vsaka razdere in pole se jezi Pjero in mi bežimo. Kobi vsaj počitnice neble tako kratke! Ma kaj se nemore bit brez šole?

Gušto meje prišel obiskat na po Citnice, pomiselte! Ma sem bil vesel! Moja teta muje vele dala velik kos črnega kruha in meda in Smetene. «Tako si reven, bogi, kaj nimaste doma nič za jest?» Teta ne za Stopi, da je gušto bled zastran tega, ker seje tako forte grozno mogel učit, da je dobil Odlično spri Cevalo. Kaj ona zna, kaj je to! Seje treba Učit in Učit, če se če kaj znat in pole kaj Bit.

In kolko se še morjo učit za ma Turo!

«Kaj jest,» je rekel gušto, «ma dabi vidla tisto Linčko, kije prjatelca od prjatelce od mojga prjatla Angeljna, in ki dela prov zdaj ma Turo. Inko bo narjena ma Tura, bo Učenica. Ta Linčka seje učila kar naprej. Od zjetra do noči in tudi po Noči. Taka je ratala, da so same Oči videt na glavi. Od nje mama je pravla, da zna več po latinsko ko naš far Man. Prov lahko bi šla ona delat mašo, ali Zegen. Inda zna vse ričete od Medha prebrat. Mane samo latinsko, ki je še vse drugo, kar seje Linčka mogla Učit. Slovnico in pravila in številke in kdaj je bil kašen rojen in kolko je Globoko vsako Jezero in kašen je Crn kolor in kateri far Man je učil bupce u Pliskovci takrat koso zidali mira Marski Grad in kolko Oči ima Krota in kje ima rjep Brvinc.

Prov vse mora znat takle mato Rant. Toje velika Borba, ta ma Tura, olim Pjada ni nič proti ma Turi. Eden (dijak) proti Vsem (profesorjem). Inče samo malček fali, pane vela vse nič, in more še enkrat skraja. Ma ne vele, komaj drugo leto. Mato Rant more znat taljansko glih tolko ko tisti profesor od taljanščine in računat ko profesor, ki uči računstvo, in zgodovino ko profesor od zgodo Vine, in slovensko ko slovenski profesor. On, mato Rant more znat glih tolko, ko Cela Komisija! In pole je samo ana uboga Učenica! Samo za to, da Bupce učil» Tako je povedal gušto od Linčke in od ma Ture.

Ma jest se bom še premislil, če bi delal ma Turo. Dabi se Jest mogel tako strašno martrat in se Učit samo za to, dabi naredil ma Turo! Bom pa se šel rajši učit za Doktorja!

Pridi, pridi me kaj obiskat na po Citnice!

Te pozdravla

Ficko.

KRIŽANKA

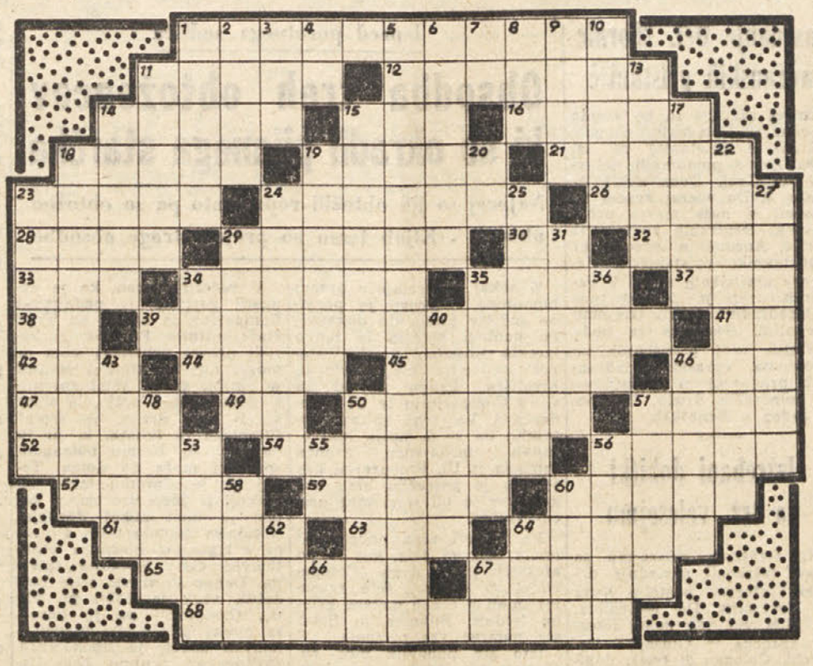

Besede pomenijo:

VODORAVNO: 1. prebivalec pokrajine v jugovzhodni Sloveniji, 11. pokrajina v žitnici Jugoslavije, 12. mesto v Armeniji, 19. slovenski tržaški pisatelj (priimek), 15. kratica za Slovensko planinsko društvo, 16. vprašalnica, 18. strežnik, sluga, 19. vrsta konja (po barvi), 21. drugo ime za estonsko mesto Tallinn, 23. jokav, cmerav, 24. učenci v gospodarstvu, 26. teniški lopar, 28. pritok Labe v CSR, 29. vrsta lova na divjačino (množ.), 30. latinska kratica za «mesto pečata», 32. cunja, krpa, 33. kratica za pošta, telegraf, telefon, 34. majhnosti, malenkosti, 35. podzemeljski hodniki, 37. vas med Hrušico in Trnovskim gozdom, 38. vzklik bolečine, 39. predrugačevati, preoblikovati, 41. znak za titan, 42. stoletje, 44. utežna enota, 45. muza vesele igre, 46. sukanec, 47. prav tak, 49. rimska številka 600, 50. muza pesništva, 51. tovorne živali, 52. kiselkast, pokvarjenega okusa, 54. otopelost, brezbrižnost, 56. ki povzroča krče, 57. velikan, orjak 59. vzkliki, pozivi, 60. mesto v Istri, 61. trgam iz zemlje, pulim, 63. žensko ime, 64. delajoč pene, 65. vas med Bazovico in Opčinami, 67. stara dolžinska mera, 68. vrsta posebno debelega fižola; tudi priimek slovenskega pisatelja (1864-1934), po rodu iz Vipave.

NAVPIČNO: 1. domišljav, ohol, širokousten, 2. enoter, 3. varuh domačega ognjišča pri starih Rimljanih, 4. druga in prva črka besede pod 44. vod., 5. predstavniški, zastopniški, izbran, 6. gorovje v Belgiji ob meji s Francijo, 7. začetnice imena velikega otočja jugovzhodno od Avstralije, 8. vodna naprava, 9. državna blagajna, fiskus, 10. sladkor, 11. mestece v istoimenskem zalivu jugovzhodno od Reke, 13. sadra, gips, 14. zavitek, omot, 15. mora tisti, ki hoče žeti, 17. živeči slovenski slikar, 18. del lestve, 19. opera Riharda Straussa, 20. rimska številka 200, 22. ki služi lepotičenju, 23. vino Slovenskega Primorja, 24. sposobnost atomov, da se lahko spajajo z enim ali več atomov vodika, 25. ilovnata zemlja, 27. topitev, kopnenje, 29. potomstvo, 31. prepir, 34. kratica za ministrstvo za promet in trgovino, 35. tehnični posredniki, 36. del imena prve slovenske filmske igralke, 40. majhna jama, 43. kot, 46. slovenski dramski igralec, ki živi in deluje v Zagrebu (Hinko), 48. model, vzorec, 50. klijoča, poganjajoča, 51. živeči slovenski pisatelj («Bog v Trbovljah»), 53. pripadnik oboroženih sil, 55. prva in tretja črka besede pod 14. navp., 56. kapljica, 58. sivo po hrvatsko, 60. deli nog, 62. meso, mesna jed, 64. okrasna ptica, 66. začetnici imena in priimka slovenskega pisatelja («Visoška kronika»), 67. osebni zaimek.

REŠITEV KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

VODORAVNO: 1. Lukežič, 7. Sesljan, 13. bos, 16. aparat, 17. Marijan, 18. mora, 19. topel, 29. Kamerun, 21. Timav, 22. rum, 23. Bor, 24. kub, 25. tul, 26. li, 28. silovit, 31. pelikan, 34. as, 36. tedajen, 38. kovanec, 40. let, 42. ser, 43. Ner, 45. kaj, 46. sik, 48. ometem, 50. vodomet, 52. geto, 53. Piran, 54. Saratov, 55. Gamal, 56. tam, 57. PTT, 58. mil, 59. vol, 60. ta, 62. nazoren, 65. moderen, 68. od, 70. redilen, 72. Hanibal, 74. kar, 76. Nac, 77. Ren, 79. vem, 80. Dom, 82. omamim, 84. komolec, 86. lipa, 87. laket, 88. Janaček, 89. karat.

NAVPIČNO: 1. lat, 2. upor, 3. kapus, 4. eremit, 5. žal, 6. It(alija), 7. sam, 8. Erek, 9. sirup, 10. ljubek, 11. Jan, 12. an, 13. bom, 14. oral, 15. Savin, 17. Marij, 18. Milan, 20. kovar, 21. tukaj, 23. bodem, 25. Tivat, 27. galop, 29. lesen, 30. tenor, 32. lokev, 33. nesem, 35. Semit, 37. nedam, 39. citat, 41. teran, 44. rotim, 47. kolar, 49. Tamar, 50. vatel, 51. Moloh, 52. galeb, 54. stric, 55. garim, 57. podam, 59. venec, 61. sokol, 63. zenit, 64. Neron, 66. davek, 67. nadir, 69. dama, 71. nema, 73. lopa, 75. rak, 78. noč, 81. mat, 83. me, 84. ka, 85. le, 86. la.

KOCLJIVA ZADEVA

Ko se je Benjamin Franklin mudil v Parizu, so ga nekoč povabili na svečanost, na kateri so se vrstili dolgovezni govori. Franklin ni znal niti besede francoski in zato je sklenil ploskati govornikom, brž ko bi opazil, da ploska neka dama, ki jo je zelo cenil. Tako je tudi storil in bil je kar zadovoljen. Po končani svečanosti pa je stopil k njemu njegov sin in ga pokaral:

«Kaj si pa storil, oče! Ploskal si vsakokrat, kadar je govornik poudarjal tvoje zasluge.»

PSIHOANALIZA

Filmska igralka Hedy Lamarr hodi od enega psihoanalitika k drugemu. Nekoč pa se je mudila v Evropi. In spet je odkrila mnogo lepih in zabavnih strani življenja. Zato je brzojavila svojemu stalnemu psihoanalitiku v Hollywood. «Počutim se imenitno. Brzojavite, prosim, kaj naj storim?»

PREKLETA REKA

(Nadaljevanje prihodnjič)

HOROSKOP

VELJAVEN OD 8. DO 14. JULIJA

Oven (od 21. 3. do 20. 4.) Prestati boste morali marsikatero preizkušnjo. V sredo, sestanek, ki vas bo osrečil, v soboto pa bo prišlo do srečanja, ki bo za vas imelo neprijetne posledice. Ne prenaglite se in vsako stvar dvakrat premislite. Pismo prijatelja

Bik (od 21. 4 do 20. 5.) Verjetno boste s svojo prisotnostjo vplivali na družbo, v katero ne zahajate obicajno in vzbudili simpatijo pri neki osebi. Na delovnem področju boste imeli precejšen uspeh, ki je v mnogočem odvisen od vašega nastopa.

Dvojčka (od 21. 5. do 20. 6.) Uspeh boste imeli predvsem v sredo in četrtek. Teden pa kaže na splošno dobro in imate vse pogoje, da se lotite uresničevanja načrta, ki vam že dalj časa roji po glavi. Pazite, da se pri tem ne boste prenaglili. Obisk znane osebe.

Rak (od 21. 6. do 22. 7.) Tudi vam kaže teden nadvse dobro. Izkoristite priliko in pozabite na skrbi, ki vas težijo. Ne upoštevajte nasvetov oseb, ki se vam kažejo prijatelji, a vam v resnici želijo samo slabo. Pretehtajte vsako besedo, preden jo izrečete.

Lev (od 23. 7. do 22. 8.) V sredo ali četrtek bo prišlo do čudnega srečanja, ki utegne imeti za vaš zelo neprijetne posledice. Bodite na to pripravljeni in se temu primerno ravnajte. Vse težave boste premostili le z odločno voljo in nepopustljivostjo.

Devica (od 23. 8. do 22. 9.) Vsako važnejšo odločitev prenesite na poznejši čas, da se ne boste zaradi prenagljenega koraka kdaj kesali. Zapomnite pa si, da je vaš največji sovražnik pesimizem. Upoštevajte nasvete prijateljev, ki vam želijo samo dobro.

Tehtnica (od 23. 9. do 22. 10.) Prijateljska oseba vam bo zaupala tajnost, ki vam bo težila srce. Prenesite tudi to muko, kajti bolje bo, da nihče drug ne zve za zadevo, ki vam je bila zaupana. To vas bo osrečilo, čeprav za ceno samozatajevanja.

Škorpijon (od 23. 10. do 21. 11.) Uspelo vam bo premostiti zaprekо, ki se je postavila na pot vašega udejstvovanja. Z osebo, ki vam je zelo blizu, utegnete imeti neprijeten doživljaj, ki lahko vpliva na vaše bodoče zadržanje. Pismo ali obisk.

Strelec (od 22. 11. do 21. 12.) Končno lahko upate, da bo prišlo do pomiritve z ljubljeno osebo. Bodite popustljivi, ker ni vse tako, kot si vi mislite. Prevelika rahločutnost oziroma občutljivost ni vedno na mestu. Pazite na svoje zdravje.

Kozorog (od 22. 12. do 20. 1.) Usoča v tem tednu vam je naklonjena. Ni izključeno, da boste prav v tem tednu našli pot do srca, ki ga že dalj časa zaman oblegate. Bodite prijazni in ustrežljivi, toda tudi nekoliko bolj iniciativni in odločni.

Vodnar (od 21. 1. do 19. 2.) Ljubosumnost ni vedno na mestu. Preden sodite, se prepričajte, in šele če imate dokaze v rokah, ukrepajte temu primerno. Na delovnem področju ne kaže preveč dobro, vendar boste vse zapreke sčasoma premostili.

Ribe (od 20. 2. do 20. 3.) Črni oblaki, ki so se zgrinjali nad vaso glavo, počasi izginjajo. Toda kljub temu bodite še nadalje oprezni in se ne spuščajte v avanture, ki vam v vsakem primeru lahko samo škodijo. Čudni in nepredvideni dogodki. Pismo.

«Hvala Bogu, ne morem se pritoževati... In doma so vsi zdravi?»

«Hvala! Ni nam hudega!»

«In tvoj mož?»

Ermelinda se je nekam odsotno nasmehnila.

«Kaj tudi vi veste, da imam moža?»

Tokrat jo je teta začudeno pogledala.

«Moj Bog, ali se nisi poročila z Armandom Chianesejem?»

Mlada žena je v tesnobi povesila glavo. Iz njenega obraza je izginil tisti mrki nasmeh, toda ostala je neka porazgubljena, vlažna senca, ki jo je delala še bolj bledo in prozorno. V medli sobni svetlobi so ji bile oči otožnejše.

«Da, gospa, v ponedeljek bo točno leto, ko sem se poročila... toda kakšna je bila ta moja poroka?»

Glas se ji je nehote spremenil v obupen krik. V tišini, ki je temu sledila, je kot v odgovor postal ropot šivalnega stroja predrzen in zlohoten, kakor da bi starka namesto z besedami izražala svoje mnenje rajši s tistim mehaničnim glasom, ki je opominjajoče šel skozi možgane.

Vse to je Ermelinda nekam medlo zaznala, a je še vedno uporno strmela v tetin obraz, v njena pravokotna, mrka lica, v tiste velike, pametne oči (njena mati ji je vedno pravila: ti imaš oči tete Margherite, toda na srečo nimaš njenega srca), v tisto staro, uvelo, a se nenagubano kožo. Tudi tetina pleča so bila kvadratna in negibna, da se je zdela neko brezcutno bitje. Mogoče je živela preveč sama, toda še bolj kot osamelost je vse na njej izražalo neko sebičnost, odtujenost in nerazumevanje za življenje drugih. Kako ji je neki v zadnjem trenutku, potem ko sta z Armandom bila že pri orožarju, moglo priti na misel, da bi vzbudila v njej usmiljenje. Neka tiha, nemočna jeza, naperjena bolj proti lastni naivnosti kot proti tetini trdoti, je dajala njenemu glasu nadih nenadne ostrine.

«Vi, teta Margherita, mi torej recite, kakšna je bila tista poroka z Armandom?»

Ženska je mirno odtrgala bombažasto nitko, dvignila tačko pri igli šivalnega stroja in poravnala na deski svetlo črno blago širokega plašča Žalostne Matere božje. S šivanjem oblek in plaščev za sohe svetnikov si je pri Sv. Gregorju Armenskem napravila ime. Kakor je bil Ermelindin glas izzivalen, je bil njen glas miren in tih.

«Hčerka draga, ne maram se vmešavati v vaše zadeve, toda tisto poroko sem vedno odsvetovala... Moj Bog, ne zaradi Armanda, dober fant je in rad te ima. Toda brez stanovanja... Ali se kdo poroči, ne da bi imel stanovanje?»

«Toda bila sva že osem let zaročena,» je ugovarjala Ermelinda, glas ji je nenadno postal ogorčen in je iz nezaupanja prehajal v malodušje, malodane ko da bi se hotela opraviciti. «Toda tako ni moglo dalje...»

«In čemu sta se tako kmalu zaročila? Ali si si s poroko mogoče kaj izboljšala in našla mir?»

«Mir,» je ponovila gluho kot v odmev, se okrenila proti balkonu in sledila neki svoji misli. «Samo na pokopališču se najde mir. Ah, da mi je bilo namesto dobremu papanu umreti med bombardiranjem...!»

«Kakšno govorjenje je to? Kaj hočeš sedaj nekaj napraviti proti božji volji?»

Ermelinda je umolknila. V sobi se je temnilo in skozi balkonske šipe je ugašal sivi marčev somrak in se pretapljal v drobno, nestalno svetlobo, ki se je počasi spajala z nočjo. Zunaj, na balkonu, na dvorišču in po ulicah je bil morda še dan in dovolj svetlo; a tu, v meglenem in srebrnkastem madežu toaletnega zrcala ni več videla postelje in male omarice ob tetinih ramenih. Napeto jo je morala motriti, če je hotela razločiti obrise njenega brezkrvnega obraza.

Molčala je in si mislila: «Da bi dala nama svojo sobico, prišla k nam v naše kletno stanovanje in meni in Armandu odstopila sobico!» In ko se je razgledovala okoli, si je že predstavljala, kako bi si uredila dom. Že samo to, da bi bil njen, bi jo na neki čudežen način oskrbelo tudi s pohištvom. Zamišljala si je že zakonsko posteljo iz palisandra in k steni prislonjeno (v resnici je imela samo vezeno pregrinjalo), dalje ogledalo s trojno svetlobo, omarici za radio z barom v notranjosti in z lučko, ki bi posvetila kakor hitro bi odprl vratca, pa mizo, pregrnjeno s svilenim prtom z orientalskimi vzorci in na njej kristalno žitno klasje (ter na zid obešeno kuhinjsko opremo)! Lonce, te se je že posrečilo kupiti v tem letu, Armando jih je na svojem domu spravil v zaboj...

«Kaj si gluha, Ermelinda? Ti, lepotica ti, ali ne slišiš svoje tete? Prosila sem te, da prižgi luč, nič več se ne vidi.»

Tetin glas je bil nestrpen in sumljiv. Mlada žena se je ovedela, začela je tipati po zidu blizu vrat in zasukala stikalo, da se je prižgala luč; globoko je vzdihnila in srh jo je spreletel po vsem telesu.

«Moj Bog, hčerka moja, kako si bleda!» je vzkliknila teta in si jo pričela ogledovati. «Se ne počutiš dobro? Povej mi po pravici, če ni morda kaj na vidiku?»

Ermelinda se je prijela za trebuh in se umaknila za korak nazaj, kakor da bi hotela zavpiti. Čutila je, kako jo notri duši.

«Ne, ne, kaj vendar mislite?»

«Bolje tako,» je odgovorila teta. «Uživajta mladost. In potem dokler nimata svojega doma... Toda počemu si prišla, komu se moram zahvaliti za ta prijeten obisk?»

Ermelinda je rekla: «O, prosim, meni je prijetno.» Za hip se je teta prestrašila, da jo je morda prišla prosit denar. «Kakor da ne bi vedeli, kako težko se preživljam,» je pomislila, jo še bolj nezaupno motrila in čakala, da bo nečakinja pričela govoriti ter je ne bo več gledala s tistimi blaznimi očmi.

Toda Ermelinda je še nadalje molčala, sedaj je bila dokončno prepričana o brezpomembnosti vsakega svojega giba. Ni strmela v teto, kakor si je ona mislila in jo gledala skozi svoje na pol priprte zenice. Z razprtimi očmi je stala sredi sobe in se zazrla v plašč Žalostne Matere božje, ki se je v gostih gubah spuščal s šivalnega stroja na tla. V resnici je spet videla pred seboj trgovino z orožjem in kako je Armando boječe izbiral samokres ter si ga skrbno ogledoval, kakor da bi bil neki drug predmet, ki bi spadal v njun bodoči dom, nekaj, kar ima človek rad... Da, odkar je bilo vse dokončno odločeno, ni imelo smisla prositi teto Margherito usmiljenja, ki bi ga ji gotovo odrekla. S tesnobo se je tedaj približala šivalnemu stroju, se sklonila k njej in jo nepričakovano poljubila na lice. Teta je od začudenja obstala in postalo jo je skoraj strah.

«Toda, Ermelinda, kaj ti je? Se ne počutiš dobro?»

Ermelinda je pomislila z zadovoljnim usmevom: jutri bo razumela, zakaj sem jo poljubila. Skorajda maščevano se je čutila za tisti hladni sprejem, zato je rekla z neko bridko radostjo:

«Da, prav dobro se počutim. Toda moram iti, mama bo doma v skrbeh. Prišla sem samo pogledat, kako je kaj z vami.»

Zunaj pred vrati je postala, si popravila šal in lase in si obrisala potne roke. Na hodniku so prižgali nekaj luči, toda zaradi večerne teme se ni nič bolj videlo. Bile so zelo slabe in niso dajale prave svetlobe, le neki rdečkasti sij so odsevale na tla. Vse naokrog se je razširjal vonj po česnu ali po žehtanju.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 32,7, najnižja 24,1, ob 17. uri 32,7, zračni tlak 1016,3 pada, veter zahodnik 4 km, vlaga 67 odst., nebo 4 desetine pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 27,5.

Tržaški dnevnik

Danes, NEDELJA, 7. julija
Vilibald, Negoda
Sonce vzide ob 4.22 in zatone ob 19.57. Dolžina dneva 15.35. Luna vzide ob 15.52 in zatone ob 0.47.
Jutri, PONEDELJEK, 8. julija
Elizabeta, Špela

Tudi kmetje naj se oglasijo o ustanovitvi deželne avtonomije

Vpliv deželne avtonomije na razvoj kmetijstva pri nas

Namesto v Rimu bi se vsa važnejša vprašanja kmetijskega gospodarstva reševala v sklopu deželne skupščine, pokrajin in občin

V zadnjem času se mnogo piše in razpravlja o ustanovitvi avtonomne dežele Furlanija-Julijska krajina, kot določa italijanska ustava. Tržaški občinski in pokrajinski svet sta imenovala svoji komisiji, ki imata nalogo, da to vprašanje preštudirata in sestavita osnutek posebnega statuta dežele avtonomije. Pokrajinski svet je na svoji izredni seji dne 4. marca letos sprejel tri osnovne točke osnutka posebnega statuta, komisija pa nadaljuje z delom, da osnutek dokončno sestavi in ga predloži pokrajinskemu svetu v odobritev.

Kakšne koristi bi imelo kmetijstvo na našem področju od ustanovitve avtonomne dežele?

Deželna avtonomija ne pomeni samo tega, da se na našem področju ukine vladni komisariat, ki danes nadzoruje občine, pokrajino in druge krajevne ustanove. Deželna avtonomija pomeni mnogo več, saj se bo morala uprava decentralizirati, medtem ko bo zaradi večje oblasti, ki jo bo imela deželna skupščina, v mnogočem odpadla tudi državna birokracija. Upoštevati je treba tudi, da bo skupščina imela ne samo zakonodajno oblast, temveč da bo njena naloga tudi ta, da koordinira delo posameznih deželnih krajevnih ustanov.

Uradno poslovanje na podeželju bo moralo biti v celoti poverjeno pokrajinam in občinam, kot to predvideva člen 11 republiške ustave. Kmet, ki bo n. pr. zaprosil za državno ali drugo posojilo, se bo obrnil na pristojni pokrajinski ali deželni urad, ki bo prav gotovo hitreje reševal njegovo prošnjo, saj bodo odpadle marsikakšne birokratske zapreke. Tudi o prispevkih za razvoj kmetijstva, o pomoči kmetom, ki bi bili prizadeti zaradi vremenskih neprilik itd. ne bo več odločal Rim, temveč deželna uprava na osnovi predlogov občinskih in pokrajinskih uprav. Na ta način bi torej odpadlo predvsem dolgotrajno čakanje, ki se v marsikaterih primerih, — naši kmetje imajo glede tega velike izkusnje — vleče v nedogled.

Potem je še druga stvar. Šest glavnih ravnateljstev ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo odloča sedaj o naslednjem: določa pomoč za agrarno eksperimentacijo, odobri izdelavo načrtov za kmetijske melioracije, določa investicije za razvoj živinoreje, določa prispevke za razstave kmečkih pridelkov, prispevke za izboljšanje hlevov in kleti, za strokovne tečaje, za nakup plemenske živine in izbranih semen, za zaščito gozdov in končno za zaščito kmetijskih pridelkov. Z ustanovitvijo deželne uprave pa preidejo odločitve o teh vprašanjih v pristojnost dežele, pokrajin in občin, ki bodo brez dvoma delovale v korist kmetov in kmetijstva. Tako bi odpadle diskriminacije, ki se vršijo danes na škodo našega kmetijstva in na ta način bi kot suha veja odpadli samozvani zastopniki naših kmetov, ki jih ni nihče pooblastil, da jih zastopajo v najrazličnejših komisijah in ustanovah.

Deželna skupščina bi imela zakonodajno oblast, kar pomeni, da bi lahko sprejela zakone, ki bi bili v prid kmetijstvu. Gre predvsem za dodelitev večjih finančnih sredstev, ki bi morala biti na razpolago za poljske čuvaje, za ustanovitev slovenske kmetijske šole in večernih strokovnih tečajev. Z uvedbo deželne avtonomije bi naše kmetijstvo dobilo vse pogoje za večji in modernejši razvoj, zaradi česar je potrebno, da se tudi kmetje oglasijo in zahtevajo ustanovitev avtonomne dežele Furlanija - Julijska krajina.

MARIJ GRBEC

Sestanek FIOM

Jutri ob 18.30 se bodo sestali na sedežu v Ul. Zonta 2 pokrajinsko vodstvo FIOM in predstavniki notranjih komisij CRDA, Tržaškega arzenala in ladjedelnice Sv. Justa ter razpravljali o nadaljnjih borbah in o pogajanjih z Združenjem industrijcev, ki se je začelo prejšnji teden.

Izjava PSDI o indipendentistih

Predstavnik PSDI je včeraj ponovno orisal stališče svoje stranke do desničarske usmerjenosti tržaškega občinskega odbora. Pri tem je ugotovil, da je imela debata o prizivu Tržaške unije značaj politične špekulacije, pri čemer so prišle do izraza nacionalistične strasti in težnje, ki so že toliko škodovale Trstu. V izjavi se je predstavnik PSDI dotaknil tudi zadnjih dogodkov v Sovjetski zvezi.

Zasedanje Del. zbornic jadranskih pristanišč

Danes ob 9.30 se bo začelo zasedanje Delavskih zbornic jadranskih pristanišč na sedežu Zveze pomorskih delavcev na Trgu Duca degli Abruzzi 3. Do včeraj zvečer so prispeli v naše mesto predstavniki Delavskih zbornic iz Barija, Ancone in Benetk ter predstavniki pristaniških delavcev omenjenih mest. V večernih urah je prispel tudi podpredsednik CGIL Giacomo Brodolini. Sestanka se bodo udeležili tudi predsednik za strokovna vprašanja jadranskih pristanišč in predstavniki pomorskih družb, ki imajo sedež v Benetkah.

Izžrebani dobitki na trž. velesejmu

Na tržaškem velesejmu so sinoči izžrebali naslednje dobitke: šotorska postelja Kurz — Marianina De Benedicta, Sv. M.M. Sp. 963; zaboj likerjev «Stock» — Giuseppe Devecchi, Cologna 2; tretji dobitek — Mariella Cherk, Tržič. Avto Fiat 600 pa je dobila Maria Embrizi iz Ul. Vento 8 z vstopnico št. 018478.

Izpred porotnega sodišča

Obsodba treh obtožencev ki so okradli pijanega starčka

Najprej so jih obtožili ropa, nato pa so obtožbo ublažili - Kljub temu so prejeli stroge obsodbe

Z nekaj ur trajajočo precej monotono razpravo je porotno sodišče prišlo do dokazov, na podlagi katerih je lahko izreklo obsodbo proti Vittoru Bubnichu brez stalnega bivališča, Brunu Soiatu in Ginu Compariniju iz Ul. Pondares 5. Vsi trije so bili obtoženi, da so 6. julija lani oropali upokojenca Franca Furlana iz Ul. Procurerija, kar se jim je posrečilo brez težkoč, ker je bil stari mož precej vinjen.

Po prijavi ropa policija ni imela težkega dela, ker so po aretaciji prvih dveh (Comparinija so aretirali šele kasneje) imeli v rokah dokaze krivde trojice: Bubnich in Soiat sta namreč vse priznala.

Isto sta ponovila med zasliševanjem pred državnim tožilcem, a pred poroto sta prvotne izjave nekoliko spremenila sebi v prid. Bubnich, ki je sodišču predložil «spomenico», je v njej opisal celotni dogodek ter našel priliko, da je obvestil sodnike, da je istrski ezul. Njegov opis dogodka kakor tudi izpoved pred sodniki je bil precej zamotan ter se je jasno videlo, da se skuša rešiti krivde. Isto je ponovil tudi Soiat, ki je zanikal, da bi sodeloval pri prvi tatvini v stranišču gostilne «Cadel» v Ul. Vidali in priznal udeležbo pri drugi, to je na temnem stopnišču hiše, v kateri stanuje Furlan.

Soiat je med policijskim zasliševanjem pojasnil, kaj se je dogajalo v gostilni, kjer so bili on, Bubnich in Comparini v družbi neke ženske na eni strani in vinjeni Furlan na drugi. Comparini je sredi pogovora pokazal na starega upokojenca in dobesedno dejal: «Vidite onega starca? Treba ga bo očistiti, ker je dobil pokojnino.» Od tistega trenutka dalje sta Bubnich in Comparini čakala na ugodno priliko, ki se jima je kmalu ponudila, ko je Furlan stopil v stranišče. Bubnich je šel za njim, a se je vrnil praznih rok. Kasneje se je Furlan zopet zatekel v tisti prostor in ker je bil že precej vinjen, je bila prilika še ugodnejša. Zato sta mu sledila Bubnich in Comparini.

Comparini, znan že po svojih ne preveč čisti preteklosti, ni poslal sodišču nobenega pisma, temveč je osebno izpovedal, kakšno vlogo sta igrala Bubnich in Soiat in seveda on sam. Zanimivo je, da je mož sprejel nase vso odgovornost. V stranišču je on okradel Furlana, kateremu sta molela iz žepa dva stotaka.

V večernih urah, ko je zapustil gostilno, je nadaljeval Comparini, je opazil na Trgu stare mitnice Furlana, ki zaradi preveč zaužitega vina ni mogel niti hoditi. Ker se mu je smilil, ga je hotel spremiti domov. Med potjo, in sicer v Ul. del Ponte, je srečal Bubnicha in Soiata, ki ju je naprosil, da bi mu pomagala spremiti moža do doma. Tedaj pa je staremu možu izmaknil iz žepa vrečico, v kateri je imel nekaj denarja. Nikakega napada torej ali ropa s trganjem hlačnega žepa, temveč čisto navadna tatvina. Denar so si vsi trije razdelili; vsak je dobil po 500 lir, Comparini pa je povrh še plačal pijačo. Po njegovih izjavah sodeč, je upokojenca okradel za skupno 2200 lir, medtem ko se v obtožnici govori o 16.000 lirah. Sicer to ni važno, kajti dokazov za njihovo krivdo ni manjkalo in tako je tožilec po zasliševanju prič v svojem govoru predlagal spremembo obtožbe ropa v tatvino ter seveda obsodbo, in sicer Comparinija na 5 let zapora in 60.000 lir, ostala dva pa vsakega na 4 leta in 6 mesecev zaporne ter 45.000 lir denarne kazni.

Sodišče je kar se tiče predloga o spremembi obtožbe, sprejelo tožilčevo mnenje ter vse tri obtožence spoznalo za krive, zaradi česar bodo morali presedeti precej let v zaporu: Comparini 4 leta in 9 mesecev ter bo moral plačati tudi 30.000 lir globe, Soiat 3 leta in 18.000 lir, Bubnich pa, kateremu so preklicali pogojnost kazni, izrečene leta 1952, bo sedel 3 leta in 3 mesece, ter plačal 21.000 lir denarne kazni.

Snoči rekorden obisk na velesejmu

Predsednik Tržaškega Lloyda orisal delovanje te družbe

Udeležba predstavnikov industrijskih podjetij na zasedanju, posvečenem načrtovanju v podjetjih - Novinarji v paviljonu pivovarne Reininghaus

Program uradnih manifestacij, ki so jih priredili v okviru tržaškega mednarodnega velesejma, se je včeraj zaključil s tiskovno konferenco predsednika Tržaškega Lloyda admirala De Courtena, ki je orisal zgodovino te izredno pomembne pomorske družbe, ki datira od leta 1837, ko so napravili v Trstu ladjo «Carolina II.». Tej skromni ladji, ki jo je poganjal parni stroj s 100 KS in ki še ni bila opremljena z Resslovim vijakom, se je v stodvajsetletni zgodovini Tržaškega Lloyda, pridružilo približno 300 vedno večjih, hitrejših in lepših ladij.

Sedaj razpolaga Tržaški Lloyd s 34 ladjami v skupni tonaži 245.000 bruto registrskih ton, ki so v preteklem letu prepeljale 60.000 potnikov in skoro 885.000 ton blaga.

V nadaljevanju svojih izvajanj je predsednik Tržaškega Lloyda omenil velik pomen ladjevja Finmare v italijanskem gospodarskem življenju, saj je to ladjevje v preteklem letu zaslužilo nad 80 milijard lir v tuji trdni valuti. V okviru tega prometa predstavlja Trst izredno pomembno postavko. 19 rednih prekomorskih prog družb Finmare ima Trst za matično pristanišče. Na teh progah vozi 52 ladij s skupno 340.000 tonami.

V začetku 1957. leta sta se pridružili dve pomembni progi: družba Italija je obnovila progo proti Severnemu Pacifiku z ladjami, tipa «Savanta», Tržaški Lloyd pa je ustanovil progo proti Daljnemu vzhodu z novimi ladjami vrste «Evangelisti».

Svoja izvajanja je predsednik Tržaškega Lloyda admiral De Courten zaključil s trditvijo, da je bilo glede tržaških pomorskih zvez že mnogo napravljenega, vendar pa da še niso ustanovljene vse tiste proge, ki bi jih tržaško gospodarstvo nujno potrebovalo.

Dopoldne so se v prostorih Tržaške trgovinske zbornice sestali pod predsedstvom dr. Daria Dorie predstavniki najvažnejših italijanskih industrijskih podjetij na zasedanju, posvečenem načrtovanju v podjetjih. Prvi je na zasedanju spregovoril dr. Luigi Cantamesse o «uporabi perforiranih obrazcev v zvezi z vprašanji načrtovanja», sledil je referat ing. Carla Grionija, ki je govoril o «uporabi elektronskih strojev za obdelavo podatkov o načrtovanju v podjetjih». Sledili so še referati dr. Nasciguerre, Negronija in Tolomeija. Zvečer so pod predsedstvom prof. Luzzatta Fegiza zaključili zasedanje in so delegati obiskali velesejem.

Zvečer je direktor tovarne Reininghaus Martin Gradischnik povabil v novi paviljon, zgrajen v tipičnem avstrijskem stilu, predstavnike tržaškega tiska. Na sestanku je bil prisoten generalni direktor trgovinske zbornice za okrepitev avstrijskega prometa skozi Trst Thurridl in tržaški zastopnik tega podjetja.

Avstrijski predstavnik je objasnil, da je bilo podjetje ustanovljeno že leta 1855 ter da sedaj zaposluje 1500 delavcev in na leto 600.000 hl piva. Podjetje vodi znani dr. Peter von Reininghaus, ki se aktivno zanima za tržaška vprašanja in vodi tržaški oddelek zvezne avstrijske trgovinske zbornice.

Sinoči je tržaški velesejem zabeležil rekordni obisk in se je na njem kar trlo ljudi. Zelo živahne so bile tudi kupčije, čeprav za sedaj še ni mogoče izreči dokončne sodbe o obsegu zaključenih trgovskih poslov.

Motociklist Novello podlegel poškodbam

Motociklist Nereo Novello iz Milj, ki se je včeraj hudo ponesrečil, je v bolnišnici podlegel poškodbam.

Tri osebe ranjene zaradi prevrnitve fiata

Okoli pol sedmih zvečer so z zasebnim avtom pripeljali v bolnišnico 29-letnega Benvenuta Del Piccola od Sv. M. M. Sp., njegovo 24-letno ženo Ano rojeno Botteghelli in njegovo 60-letno taščo Francesco Pacor por. Botteghelli, katere so morali sprejeti pod zdravniško nadzorstvo. Del Piccola so zaradi rane na ustnici in nosu z zlomom nosnih kosti sprejeli s prognozo okrevanja v 10 ali 12 dneh na otorinološki oddelek, njegovo ženo na ortopedski odd., kjer si bo zdravila zlomljeno ramo kakih 30 dni, medtem ko bo Pacorjeva ozdravela v 10 ali 15 dneh, a bo morala ostati na drugem kir. oddelku.

Del Piccolo je izjavil, da so se vsi trije vračali s Fiatom 600 proti mestnemu središču, ko je vozilo v bližini kamnoloma Faccanoni zaradi mokre ceste zašlo s ceste in se prevrnilo.

Plin na parniku omamil pomorščaka

Precej nervoznosti in tudi strahu je vladalo včeraj zjutraj na norveškem parniku «Stugart», ki je bil zasidran ob pomolu št. 5 novega pristanišča. Vsi so se namreč bali za življenje 17-letnega pomorščaka Pera Alsena, ki bi moral pregledati vodovodno skladišče ladje. Omeniti moramo, da je na spodnjem delu ladij vedno nekaj plinov, ki so posebno škodljivi. In v tem nevarnem prostoru se je znašel Per Alsen, ki ni izvršil naloge, ker ga je takoj omamilo. Njegov delovni tovariš Arild Andersen mu je šel na pomoč, a je moral zopet na krov ladje, ker bi ga v nasprotnem primeru čakala ista usoda.

Položaj mladega pomorščaka se je vidno slabšal in da bi ga rešili, so poklicali na kraj gasilce in tudi bolničarje Rdečega križa. Eden izmed gasilcev, in sicer 43-letni Aldo Giacrossi z Grete, ki se je spustil v globino s plinsko masko, je skoraj zavezal Alsena na vrv, ko je zaradi okvare na dihalni napravi postalo tudi njemu slabo.

Trije gasilci so tedaj potegnili oba na površje in medtem ko si je Arild hitro opomogel, so morali Alsena in gasilca odpeljati v bolnišnico, kjer so bili zdravniki mnenja, da bo Norvežan okreval v nekaj dneh, medtem ko bo potreboval Giadrossi za okrevanje približno dva tedna zdravljenja.

Dogodki tedna

Zavrnitev priziva Tržaške unije

Na petkovi seji tržaškega občinskega sveta so po dolgem času zaključili vprašanje priziva «Tržaške unije» proti izključitvi kandidatne liste «Trst Tržačanom» iz lanskih občinskih volitev. Priziv je bil zavrnjen z združenimi glasovi demokristjanov, fašistov, monarhistov in liberalcev. Čeprav so zlasti demokristjani in fašisti poudarili, da mora občinski svet obravnavati priziv izključno z juridičnega vidika, je bilo tako razvidno, da bodo zavrnili priziv iz političnih razlogov. Zato so tudi sprejeli vse utemeljitve volilne komisije, ki je omenjeno listo črtala. Poleg tega pa sta odv. Wondrich v imenu MSI in župan Bartoli dala skoraj enake izjave glede izključitve indipendentistov pri lanskih volitvah, češ da je pravilno, da se po vrnitvi Italije v Trst ne govori več o tem gibanju. Da je bil njihov sklep proti prizivu «Tržaške unije» izključno političnega značaja, nam dokazuje tudi dejstvo, da sta se demokristjana Romano in Rinaldini vzdržala glasovanja. Vse levičarske stranke in PSDI pa so zagovarjale priziv predstavnikov liste «Trst Tržačanom», v katerem je bila postavljena tudi zahteva, da se razpusti sedanji občinski svet in da se razpišejo nove volitve z vključitvijo indipendentistične liste.

Sindikalna dejavnost

Čeprav ni bilo v preteklem tednu na sindikalnem področju pomembnejših dogodkov, lahko zabeležimo pogajanja med sindikalnimi predstavniki in ravnateljstvom CRDA. Razpravljali so o akordnih dodatkih in sindikalni voditelji so zahtevali, da se izenačijo z akordnimi dodatki, ki so v veljavi pri podjetju Ansaldo v Genovi. Zaradi nepopustljivosti ravnateljstva so bila pogajanja začasno prekinjena in se bodo spet začela proti koncu tega tedna.

Tudi pogajanja med delodajalci in sindikalnimi predstavniki tiskarskih delavcev komercialne stroke so zašla v slepo ulico. Upati je bilo že, da se bodo pogajanja uspešno končala, toda delodajalci so naenkrat ponovili svoje stare predloge in tako so bila pogajanja prekinjena. Ker pa delodajalci še vedno vztrajajo pri svojih zahtevah in nočejo popustiti, so sindikalne organizacije oklicale splošno 24-urno stavko, ki bo jutri.

Pretekli teden so se obnovila pogajanja med predstavniki vsedržavne zveze gradbenih podjetnikov in sindikalnimi predstavniki. Pogajanja so bila prekinjena zaradi vprašanja povišanja mezd akordnega dela in glede nagrad delavcem. Končno so delodajalci sklenili povišati plačo za 4 odstotke navadnim delavcem in za 7 odstotkov specializiranim delavcem. Sindikalne organizacije s tem predlogom vsekakor niso zadovoljne, ampak ker je vsedržavna zveza gradbenih podjetnikov pokazala nekaj dobre volje, so sindikalne organizacije sklenile, da bodo nadaljevale pogajanja z delodajalci.

Velesejem

V preteklem tednu so obiskali velesejem številni inozemski predstavniki. V torek je priredil tiskovno konferenco trgovski ataše mehiškega veleposlaništva v Rimu Guillermo Ramos Uriarte, v sredo pa so obiskali velesejem jugoslovanski poslanik v Rimu Darko Černej, delegacija sovjetskih lesnih strokovnjakov, ki jo je vodil namestnik ministra za les Konstantin Popov, medtem ko je priredil tiskovno konferenco nemški generalni konzul v Milanu dr. Kreutzwald. V petek je bil dan posvečen ZDA in je velesejem obiskal trgovinski ataše ameriškega veleposlaništva v Rimu Mr John Kennedy.

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 6. julija 1957 se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrlo je 10 oseb, porok pa je bilo 14.

POROČILI SO SE: geometer Alberto Parisi in gospodinja Libera Stormi, pomorščak Ferruccio Ruzzier in šivilja Luisa Dessardo, instalater Giuseppe Palumbo in gospodinja Maria Voch, mehanik Giovanni Longo in pletilja Bruna Dell'Aglio, pomorščak Giorgio Slaucich in prodajalka Eleonora Ruzzier, agent CP Floriano Strucchelli in gospodinja Liliana Revere, pek Adriano Gomisel in gospodinja Margherita Licen, bolničar Silvio Zemanelli in uradnica Maria Dell'Osto, električar Felice Galante in šivilja Rosa Mitri, uradnik Felice Maniccia in uradnica Dora Volpi, kapitan Miroslav Ivanišević in uradnica Luigia Cresciani, industrijski izvedenec Adriano Rissolo in uradnica Giuliana Comacchio, trgovec Carlo Morselli in gospodinja Anna Monaro, delavec Marino Russignan in gospodinja Fulvia Viezzoli.

UMRLI SO: 48-letni Mario Benvenuti, 65-letna Pierina Zilli vd. Novak, 47-letna Angela Spacal por. Lipolt, 73-letna Teresa Ambrosini vd. Comuzzi, 72-letni Romano Boico, 89-letna Antonija Brusić vd. Dekleva, 80-letna Luigia Katarinzhuzh por. Zago, 76-letni Emilio Salzinger, 83-letni Mario Petracco, 67-letni Manlio Schiller.

OKLICI: Trgovec Enrico Milotti in gospodinja Bruna Bacchi, prodajalec Mario Bernich in uradnica Estella Chimenti, težak Libero Fermo in gospodinja Carmela Pettorosso, uradnik Enea Salvi in gospodinja Maria Maddalena Saracino, agent CP Claudio Goitan in gospodinja Maria Grazia Perentin, mehanik Bruno Biasioli in uradnica Silvana Amerighi, varilec Lino Auber in gospodinja Liliana Lo Russo, kinem. operater Fulvio Caputi in gospodinja Rosa Perossa, delavec Giorgio Vascotto in gospodinja Adelina Bibalo, kapitan Neven Sodi in uradnica Irmina Magnan, risar Lauro Perini in delavka Giovanna Evangelisti, litograf Antonio Deponte in gospodinja Luciana Marciano, natakar Adalberto Cristan in gospodinja Carmela Komar, uradnik Carlo Rade in gospodinja Graziella Paoli, uradnik Sergio Tondi in bolničarka Elena De March, mehanik Lucio Alberto Culot in gospodinja Maria Leo, varilec Lionello Filstum in šivilja Natalina Bruna Gulic, poštni agent Anilo Deganutti in gospodinja Licia Zweyer, čuvar Armando Vascotto in gospodinja Raimonda Bainat, delavec Fulvio Collobig in gospodinja Livia Miniussi, uradnik Piero Nossal in uradnica Angelina Di Pierro, inženir Marino Bolaffio in zdravnica Margherita Terzi vd. Grego, šofer Stanislav Coretti in gospodinja Amalia Petretich, trgovec Ladislav Zubranić in gospodinja Lidia Vecchi, geometer Ezio Guariento in gospodinja Silva Sodomaco, strojnik na žerjavu Silvano Pasutto in delavka Vittoria Sergatti, zidar Carlo Pieropon in gospodinja Maria Frančiška Ferfolja, enolog Marcellino Pillon in gospodinja Alessandra Goljevšček, knjigovodja Ettore Tocci in gospodinja Gianna Materri, zdravnik Livio Cattinelli in gospodinja Nives Tononi, uradnik Silverio Paludetto in uradnica Natalina Piccaluga, industrijski izvedenec Arrigo Arrigoni in učiteljica Luciana Bagnara, agent javne varnosti Gabriele Resta in gospodinja Valeria Olivo, Alberto Sciaroni in Angela Orazem, mehanik Rinaldo Saina in šivilja Nerina Busecian, trgovec s svinjino Mario Biasi in gospodinja Agnese Bortolin, trgovski potnik Alvise Bonetti in učiteljica Raperia Scaramuzza, mizar Umberto Fusi in gospodinja Elisabetta Devetti, uradnik Alfredo Icardi in prodajalka Lidia Manetti, oficir Luigi Zanetti in gospodinja Maria Grazia Miali, geometer Francesco Sirza in uradnica Novella Bessi, prodajalec Giuseppe Carli in gospodinja Maddalena Sapunaric - Canciani, električar Attilijo Poldrugovac in uradnica Alda Crizman, inženir Giulio Gobbo in lekarnarica Maria Gerbetz, uradnik Giuseppe Grandolfo in uradnica Giuliana Polita, natakar Iginio Bonaldo in natakarica Gianna Cappelli, gasilec Eugenio Cortale in natakarica Guerina Chiama, častnik mor. Alessandro Kalin in učiteljica Carmen Sluga, kovač Giordano Triglav in gospodinja Graziamaria Cesar, mehanik Livio Vidulich in gospodinja Bruna Dubričić, upokojenec Francesco Fucile in uradnica Livia Besenghi, težak Giovanni Benčič in šivilja Maria Bacoi, šofer Romeo Reppini in gospodinja Assunta Dudine, nogometaš Ernesto Kalin in gospodinja Assunta Coffol, kurjač Giovanni Cherbocci in gospodinja Daniela Peteani, kmet Josip Marušič in gospodinja Veronika Grison, agent javne varnosti Bruno Francesco Tirelli in učiteljica Teresina Rosina Gattesco, mizar Giuseppe Montonesi in gospodinja Isabella Valle, mizar Ernesto Vatta in gospodinja Emma Marchesi, pleskar Dino Zanovello in prodajalka Maria Bartoli, uradnik Giovanni Wurmbrand Stuppach in gospodinja Adriana Colle.

NOČNA SLUŽBA LEKARN v juliju

INAM, Al Cammello, Drevored XX. septembra 4; Godina, Trg Sv. Jakoba 1; Sponza, Ul. Montorsino 9 (Rojan); Vernari, Trg Valmaura 10; Vielmetti, Borzni trg 12; Harabaglia v Barkovljah in Nicoli v Skednju.

NEDELJSKA SLUŽBA LEKARN

INAM, Al Cedro, Trg Oberdan 2; Cipolla, Ul. Belpoggio 4; De Colle, Ul. P. Revoltella 42; Depangher, Ul. sv. Justa št. 1; Manzoni, Ul. Settefontane 2; Marchio, Ul. Ginnastica 44; Rovis, Goldonijev trg 8; Harabaglia v Barkovljah in Nicoli v Skednju.

LOTERIJA

BENETKE	80	1	12	90	76
BARI	29	81	63	79	47
CAGLIARI	78	79	3	50	86
FLORENCA	8	23	72	71	19
GENOVA	90	71	86	72	56
MILAN	51	55	85	24	82
NEAPELJ	77	75	18	37	17
PALERMO	6	66	5	18	90
RIM	31	60	56	86	87
TURIN	84	26	54	55	21

Kulturne prireditve

«PRIMORSKE PRIREDITVE»

DANES v Izoli: **Večer opernih arij.** Bukovčeva, Brajnik, Korošec.

V TOREK v Piranu: Goldoni, **«Mirandolina».** Izvaja GSP Koper.

RAZNA OBVESTILA

Prosvetno društvo «Ivan Cankar» priredi v soboto, 13. t. m. z začetkom ob 21. uri ples na stadionu «Prvi maj».

Sindikat slovenske šole posluje v počitniških mesecih vsak petek od 18. do 19. ure.

Odbor za slovensko šolo posluje vsak torek od 18. do 19. ure.

Ples srednješolcev

Skupina srednješolcev priredi danes od 19. do 23. ure ples na stadionu «Prvi maj», Vrdelska cesta št. 7.

RADIO

NEDELJA, 7. julija 1957

TRST POSTAJA A

8.30 Domači motivi; 9.00 Kmetijska oddaja; 9.30 Ravel: Dafnis in Hloa - Baletna suita št. 2; 9 in 45 Orkester Frank Chacksfield; 11.00 Glasba Sibeliusa in Webra; 11.15 Orkester Melachrino; 11.45 Grieg: Lirična suita - op. 54; 12.15 Za vsakogar nekaj; 12.45 Melodije iz filmov; 13.00 Zabavna glasba; 13.30 Glasba po željah; 15.00 Prokofiev: Aleksander Nevsky - cantata op. 78; 15.38 Lahke melodije; 16.00 Slavni violinisti; 16.20 Melodije Duka Ellingtona; 16.40 Brahms: Sonata št. 3 v d-molu op. 108; 17. Slovenski zbori; 17.20 Plesna čajanka; 17.50 Beethoven: Koncert št. 5 v Es-duru op. 73; 18.30 Mladina pred mikrofonom, nato Lahki orkestri; 19.00 Mozart: Mala nočna glasba; 19.15 Glasba Irvinga Berlina; 19.30 Pestra glasba; 20.00 Sport; 20.30 Mozart: Figarova svatba, opera v 4 dej.; 21.20 Nedelja v športu; 23.00 Večerni ples; 23.30 Polnočna glasba.

TRST I.

12.00 Igra orkester Carlo Savina; 14.30 Operna glasba; 15.45 Zgodovina Francije v njenih pesmih; 16.00 Reportaža s kolesarske dirke po Franciji; 17.30 Simfonični koncert; 19.00 Plesna glasba; 21.00 Revija z Renatom Rascelom; 22.30 Koncert mezzosopranistke Else Cavelti.

KOPER

8.00 Kmetijska oddaja: Melioracije na Kobariškem - Obisk pri KZ Pregarje; 8.30 Spored lahke glasbe; 9.00 Oddaja za beneške Slovence; 9.20 M. Ravel: Španska rapsodija; 10.45 Poje tenorist R. Kodermac iz Trsta; 10.30 Sosedni kraji in ljudje: Sovodnje ob Soči; 10.45 Glasbena medigra; 14.00 Glasba po željah; 15.00 Vesti; 15.10 Pojo: Mladinski zbor nižje gimnazije; mešani in dekliški zbor višje gimnazije iz Idrije p. v. M. Žnideršiča; 15.30 Nedeljski promenadni koncert.

SLOVENIJA

327,1 m, 202,1 m, 212,4 m

7.35 Zabavne melodije; 8.30 Mladinska radijska igra - Ante Staničič: Afrikanec (ponovitev); 9.07 Slovenske narodne in umetne pesmi; 9.45 Še pomnite tovariši... - Ivan Frlež: Hoteli smo na Štajersko; 10.15 Lahka glasba; 10.30 «Pokaži, kaj znaš!» (javna glasbena oddaja); 12.00 Pogovor s poslušalci; 12.10 Opoldanski glasbeni spored; 13.15 Zabavna glasba; 14.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.00 Mitja Švab: Srečanje na kongresu delavskih svetov; 16.30 Glasbeni mozaik; 17.30 Radijska igra - A. P. Čehov: Vžigalica pod posteljo (ponovitev); 18.40 Vedre melodije; 19.00 Zabavna glasba; 20.00 Malo od tu in malo od tam; 21.00 Sportna nedelja; 21.15 Igor Stravinski dirigira svoja dela; 22.15 Zaplešimo!

TELEVIZIJA

16.00 Sportno popoldne; 17.30 Poveljnik - film; 20.25 Reportaža o kolesarski dirki po Franciji; 21.00 Telematch; 22.05 Plesne vaje; 23.00 Sportna nedelja.

KINO

Excelsior. 15.00: «Možje v vojni». R. Ryan in A. Ray.
Fenice. 15.00: «Dekle iz soline» (Kruh in sol). Marcello Mastroianni, Isabelle Corey in Jester Nacfe.
Nazionale. 15.00: «Pristaniški sindikat». James Darren in Laurie Carrole.
Filodrammatico. 15.00: «Puščavske miši». J. Mason, R. Burton.
Grattacielo. 15.30: Puščavske miši». J. Mason, R. Burton.
Supercinema. 14.30 «Zadnje dogodivščine Paperina in tovarišev».
Arcobaleno. 14.30: «Pustolovščine Tila» (Le diavolerie di Till). Gerard Philipe, J. Villar. Vesele in napete dogodivščine.
Astra Rojan. 15.00: «Aleksander veliki». R. Burton. Cinemascope.
Capitol. 16.30: «Veleposlanikova hčerka». Olivia De Havilland, John Forshyte.
Cristallo. 15.30: «Piknik». Kim Novak, William Holden.
Alabarda. 15.00: «Črna lilija». Dramatičen primer mladinske kriminalitete. Nancy Kelly, H. Jones. Mladoletnim prepovedano.
Ariston. Glej kino na prostem!
Aurora. 15.00: «Lovci na morske pse». V. Mature.
Armonia. Glej kino na prostem.
Ideale. 16.00: «Ljudje in volkovi». Silvana Mangano in Pedro Armendariz. Cinemascope v barvah.
Impero. 15.00: «Mesto pohujšanja». J. Mc Intire. Mladoletnim prepovedano.
Italia. 15.00: «Gervaise». Maria Schell.
Moderno. 16.00: «Safari». Victor Mature, J. Leigh. Pustolovščine v Keniji.
Savona. 15.00: «Strah pred ljubeznijo». J. Simmons, J. Humont.
Viale. 14.30: «Ženske, ljubezen in poroke». Memmo Carotenuto, Luisa Rivelli.
Vitt. Veneto. 15.15: «Saga o Komančih». Dana Andrews. United Artists.
Belvedere. 16.30: «Povratek z Otoka zakladov».
Massimo. 15.00: «Cena strahu». Lex Barker, Merle Oberon.
Novo cine. 14.30: «Totò odnehaš ali nadaljuješ». Mike Bongiorno, Edy Campagnoli.
Odeon. 15.00: «Tarzan in lovci slonove kosti». Lex Barker.

KINO NA PROSTEM

Paradiso. 20.15: «Skrlatna krinka». Technicolor. Tony Curtis.
Ponziana. 20.15: «Dolina Edena». James Dean, Julie Harris.
Valmaura. 20.30: «Zavojevalec». Technicolor. John Wayne in Susan Hayward.
Stadio. 20.30: «Najlepša žena sveta». G. Lollobrigida.
Ariston. 20.30: «Kakor listi v vetru». R. Hudson, Laureen Bacall.
Secolo Sv. Ivan. «Kongo». Virginija Mayo, G. Nade.
Rojan: 20.15 in 22.00: «Lepa mlinarica». S. Loren, V. De Sica.
Marconi. Ob 16.30, na prostem 20.30: «Kadar je ljubezen poezija». Janette Scott, Vernon Gray.
Arena dei fiori. 20.30: «Kraljica piramid». J. Hawkins, Joan Collins.
Garibaldi. 20.15: «Huk, klic, ki G Montgomery.
Armonia. «Kleopatrine ljubezni». Rhonda Fleming.
Skedenj. 20.30: «Ženska z reke». S. Loren.

MALI OGLASI

VESPE, AVTOMOBILE, KOLESA in **SIVALNE STROJE** nove in rabljene si oglejte brez obveznosti, različne nadomestne dele in razna darila z vsemi potrebnimi listinami, odpremlja najhitreje in daje vsa potrebna pojasnila tvr. **Beltram**, Trst, Ul. Valdirivo 3, tel. 36-991.

KOLESA, znižana cena 7.000 lir. Motorna kolesa 44.000 lir, pošilja kolesa - darilne pakete brez faktorja MARCON, UL. PIETA' 3, Trst.

SOUPORABA urada v centru I. nadstr., telefon, se odda. Ponudbe na upravo lista pod «Urad».

SIVALNI stroji Singer, pogrezljivi, rabljeni. Diamant novi «cikcak». Popravila in predelave. Jamstvo 25 let. Trgovina Ul. Manzoni 4, tel. 96-925.

S. A. T.
AVTOBUSNE PROGE
Trst - Sežana - Ljubljana: vsak dan iz Trsta ob 7.30 (z Opčin ob 7.50).
Trst - Sežana: petek in sobota ob 7.00 in 15.30;
— iz **Sežane** ob 9.30 in 18.30
Iz Trsta: v Bane Sesljan Tržič: vsak dan ob 11.00;
— iz **Tržiča:** ob 12.15;
— **v Bane - Sesljan** ob delavnikih: 8.40, 13.25, 17.15;
— ob praznikih: 8.10, 14.30, 16.30.
— **v Bane** ob delavnikih: 5.50, 7.25, 9.40, 18.30, 19.50;
— ob praznikih: 7.00, 9.40, 20.10.
Z **Opčin v Sesljan** (kopališče) ob delavnikih: 9.20, 10.35, 14.05, 17.55;
— ob praznikih: 9.20, 11.10, 12.15, 14.30, 15.45, 17.30, 18.30;
Iz Bazovice - Trebč Padrič v Sesljan (kopališče): ob praznikih: 9.00, 10.50, 14.10, 17.10.

«UNION»
Svetovno znana zavarovalnica od leta 1828 je v TRSTU UL. GHEGA 8 - I tel. 27512 - 35939 Prokurator RAVNIK

AVTOGARAŽA
«ROIANO»
TRST, Ulica Moreri 7
Tel. 35-608
Servisna postaja
Avtoprevoz
potnikov
tu- in v inozemstvo

URAD
«M. A. R.»
OPČINE, NARODNA UL. 47
VAM JE NA RAZPOLAGO:
za vse administrativne zadeve, najemnine, posredovanja kupčij, prodajo premičnin in nasvete za davčne prijave (Vanoni) ter sodne zadeve, za DOKUMENTE: potne liste, karnete, patentine, vojne škode itd. — prevaja v vse jezike

Ali še ne veste?
V PAPIRNICI TISKARNI **U. BERNARDI** — Trst, Ul. Mazzini 44, telefon 93-667 (dva koraka od Trga Goldoni) boste dobili: svinčnike na kroglico od 30 lir dalje! — Nalivno pero BERMUN za 600 lir. — Popust 10 odst. med velesejmom.
Tiskovine — Gumijasti pečati itd itd. — Vsem kupcem bomo podarili koristno novost.

TRST - Ul. Moreri 7
Telefon št. 28 373
POŽAR ARTEMIO
TOVORNI PREVOZI
v vse kraje, tudi v inozemstvo

TVRDKA
GLAVINA in OBERSNEL IVAN
TRST Telefon 49-969
UVAŽA:
ŽIVINO, MESO, MESNE IZDELKE in drugo

POSJETITE
ZAGREBAČKI VELESAJAM
od 7. do 22. septembra 1957.
Na modernom sajmistu od 467 000 kv. m izlaže cjelokupna privreda Jugoslavije i velik broj izlagača iz cijelog svijeta.
Ovaj Medjunarodni Sajam u Zagrebu je od interesa za jugoslavensko i medjunarodno tržište
VELIKE POSLOVNE MOGUCNOSTI
Saobraćajne povlastice u Jugoslaviji i tranzitu
SVE OBAVJESTI: Zagrebački Velesejam. Zagreb. Jugoslavija i jugoslavenski konzularni i trgovinski predstavnici u inozemstvu.

«SLOVENIJA ŽIVINOPROMET»
IZVAŽA: **ŽIVINO, MESO, MESNE IZDELKE IN KONSERVE**
CENTRALA: LJUBLJANA: Dalmatinova ul. 1-I. - Poštni predal št. 222 · Tel. 22-212, 20-905 · BRZOJAV: «Slovpromet Ljubljana» Skladišče: Prestranek: telefon Prestranek štev. 3.

SPLOŠNA TRGOVSKA
IMPORT EXPORT
KOPER

Goriško-beneški dnevnik

S seje občinskega sveta v Gorici

'dobren načrt hiralnice endar kraja niso določili

Prvotno so izbrali Ločnik, toda smrad, ki prihaja iz predilnice, je premočan

odgovoru župana na in- lacijo socialističnega sve- ca je na četrtkovi seji ki občinski svet razprav- še o vrsti manj važnih vnih vprašanj, pri kate- ba je prišlo tudi do po- ke med posameznimi valci, ki se niso strinja- predlogi odbora. glasno je bil sprejet log za okrepitev električ- razsvetljave v Ul. Vittorio eto, v Ul. Pola in v Ul. te Sei Busi v Standrežu. cej časa so svetovalci iz- oili za izvolitev predstav- a občine pri ustanovi latilde Volat». Izvoljen je Pasquale de Simone z asovi demokristjanov in esnice. Še bolj pa so se vetovalci razgreli ob raz- ravi o novi stavbi za gori- ke onemogle, ki bo občino stala približno 300 milijonov in katero naj bi zgradili v Ločniku. Finančna sredstva primanjkujejo, in kljub te- mu, da je občina napravila na goriške grosiste poziv, naj prispevajo k gradnji te hu- manitarne ustanove z dobič- ki proste cone, se je doslej oglasil le eden teh gospodov, medtem ko ostali raje pod- pirajo Telovadno zvezo. Žu- pan je nato izjavil, da bo ob- čina poskrbela le za 112 le- žišč, čeprav je bilo prvotno določeno, da bo nova hiral- nica lahko sprejela 300 oseb. Zastopnik PSDI Zucalli je posegel v to vprašanje s trditvijo, da je nemogoče gra- diti hiralnico na kupljenem prostoru v bližini Ločnika, ker je zrak poln smradu iz podgorske predilnice. Smrad je hotel župan nekoliko «o- militi» toda oglasil se je tu- di liberalec, ki stanuje v bli- žini in ki je izjavil, da bi vodstvo predilnice lahko smrad odpravilo z majhnimi stroški. Končno je občinski svet odobril načrt gradnje nove hiralnice, ni pa določil kje jo bodo gradili.

Dogodki tedna

Ker nas od poteka zakona o prosti coni deli komaj do- brih pet mesecev, so se na- čelniki političnih skupin v goriškem občinskem svetu končno zedinili in v četrtek predložil občinskemu svetu v odobritev resolucijo, v kateri se izvoljeni predstavniki pre- bivalstva goriške občine izre- kajo za demokristjanski osnu- tek podaljšanja zakona o pro- sti coni, ki je sedaj v senatu. Vendar pa so morali demo- kristjani pristati na zahtevo leve opozicije v občinskem svetu, da se v zakonski osnu- tek vključi člen, po katerem naj bi se prosta cona razši- rila na vso goriško občino, torej na vse vasi na desni strani Soče. Župan je tudi svečano obljubil, da se bo občinski svet takoj po odo- britvi zakona povrnil k di- skusiji o pravilniku proste cone, ki je še vedno zavit v meglo, in o delovanju u- pravnega organa proste cone, v katerem imajo na žalost sedaj besedo le veletrgovci.

Stiki med delovnimi ljud- mi obmejnih področij posta- jajo vedno pogostejši. Pred dnevi je skupina delavcev iz tovarne «Solvay» v Tržiču obiskala cementarno v Anho- vem. Italijanski delavci so prisostvovali tovarniški kon- ferenci in si ogledali nove naprave. Eden izmed obisko- valcev je izjavil, da ga ni toliko prevzela gradnja no- vih objektov kolikor navdu- šenje anhovskih delavcev za procvit podjetja, ki jim jam- či trajen zaslužek, kakršnega italijanski delavci, nad kate- rimi vedno vise odpusti, ne morejo pričakovati. Velika skupina garibaldincev, ki so se borili skupno s slovenski- mi partizani za zmago nad fašizmom, je preteklo nedeljo obiskala več znamenitih kra- jev na Primorskem, povsod so jih ljudje prijazno spreje- li in jih pogostili.

—«»—

Zrelostni izpiti na slov. liceju

Tajništvo slovenskega lice- ja v Gorici je objavilo izide zrelostnih izpitov, ki so se zaključili pretekli teden. Od devetih dijakov, ki so se pri- javili k zrelostnemu izpitu, sta ga opravila le dva, in si- cer Josip Colja in Ivan Čer- nic, štirje dijaki in dijakinje imajo popravljalne izpite, dva sta bila zavrnjena, eden pa odsoten.

Izide učiteljske mature bo- do objavili najbrž že jutri.

—«»—

DEZURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Urbani-Albane se v Raštelu, tel. 24-23, do 12. ure pa je odprta lekarna Cri- stofoletti na Travniku, tel. 29-72.

—«»—

— KINO —

CORSO. 15.00: «Istanbul», R. Milland, M. O'Hara, v cine- mascopu in technicolorju.
VERDI. 15.15: «Prepovedana pesem», Claudio Villa.
VITTORIA. 15.00: «Davy Cro- chett in gusarji», panora- mično platno v barvah.
CENTRALE 15.00: «Kaj je sla- bega, če pojem», C. Villa, v barvah.
MODERNO. 15.00: «Billy West» v technicolorju, J. Chandler.
POLETNI KINO. 21.00: «Želez- no krilo». K. Hepburn.
KINO STANDREZ. 21.00: «Dva kapitana», Fred Mac Murray, C. Heston.

Dopisi iz naših krajev

KONKONEL

Naša vas bi se morala imenovati pravzaprav Peli- nova vas in ne Konkonel. Toliko je pelina povsod. Tam, kjer je bil včasih boršt, od Nove ceste do vasi in po vasi, ob cesti in po ce- sti.

Dokler ni bila naša cesta asfaltirana, je bil skoro zme- rom cestar na njej. Sproti je čistil in grabil, nasipal ka- menje in snažil kanale. A odkar je glavna cesta skozi vas asfaltirana, misli občina, da ni treba nič več skrbeti za druge ceste po vasi. Ti- sti, ki zaide po spodnji ce- sti, je skoraj v nevarnosti, da si polomi noge. Posebno, če gre po njej ponoči. In ti- sta pot čez Njivce? Saj se komaj pozna, kje je! Vsa je razrita od dežja in vsa zara- ščena s pelinom. Dobro bi bilo, da bi se kdo zmislil in začel pelin nabirati, ter iz njega kuhati pelinkovec, ali pa ga prodajati. Najbrž bi si naredil denar. E, ko je bil še palir Angelo živ, so bile vse ceste k Ferlugom či- ste, tudi če ni bilo smole, a zdaj, ko je smola po cesti, rase pelin!

Tako skrbi naša občina za delavca in za tujski promet! Potem pa še tisti avtobus! Obljubljali so, da bodo po- daljšali progo, da bo vozil avtobus štev. 28 prav v vas. Toda do sedaj se še prav nič ne vidi, da se bo to zgodilo. Ali bo treba čakati, da bo cerkvica v vasi sezidana? Tudi s tem so vaščane tola- žili. Seveda, ko bi avtobus bil za gospodo, kdaj bi že vozil! Ker pa je samo za delavce, se prav nič ne mu- di. Naj hodijo, saj so vajeni!

R. A.

DOLINA

Prosvetno življenje se v naši vasi zadnje čase ugodno razvija. Pevski zbor se z ve- liko vnemo pripravlja za na- stop na ljubljanskem festiva- lu 14. t. m.

Mladi tamburaški zbor pod vodstvom požrtvovalnega Iva- na Prašlja tudi lepo napre- duje. Za vzgled in vzpodbu- do mladim tamburašem smo povabili za danes v Dolino tamburaški zbor iz Trsta. Zbor vodi učitelj Janko Gr- dol. Srečanje obeh tambura- ških zborov bo ob 18. uri v gostilni Stranj, kjer bomo lahko slišali oba tamburaška zbora.

V društvu so že vse pri- prave v teku za proslavo osemdesetletnice društva, ki bo naslednje leto. To bo ve- lika stvar; zato je potrebno, da priskočijo na pomoč vsi, ki jih bo društvo v kratkem času pozvalo. Kajti le tako bomo uresničili lepe načrte.

SESLJAN

Sv. Peter in Pavel sta od- prla na stežaj vrata kopalni sezoni. Obala je neverjetno zaživela, ker pasja vročina žene ljudi v prijetno toplo vodo. V popoldanskih urah se nakopiči kopalcev, doma- čih in tujih. Vsako leto več- ji živžav in dotok tujcev, ki pa znajo živeti računsko in nima od njih naše gostinstvo mnogo pričakovati. Pač pa bi nas mogli ti leteči letoviščar- ji poučiti, kako se čimbolj ekonomsko potuje po svetu. Mi tega namreč ne znamo. Med drugim sta tukaj kolo- nija avstrijske osnovnošolske mladine in camping študen- tov.

SOVODNJE

Sinoči smo pokopali komaj 30-letno Karmelo Petejan, po- ročeno Tomšič. Vse vaščane je globoko presunila njena tragična smrt, saj se je nepo- zabna Karmela, ki je bila pri vseh zelo priljubljena, poro- čila šele pred tremi tedni. Pogreb je bil veličasten. Vsa vas je mladi ženi, ki si je komaj ustvarila nov dom, pa se v njem ni mogla dolgo ve- seliti, oddala sinoči svoj zad- nji pozdrav. Možu, staršem in vsem ostalim sorodnikom naše najglobIje sožalje.

Športni dnevnik

Po devetih etapah «Tour de France»

Okrepčilni početek pred alpskimi vrhovi

Glavna borba se bo poslej vodila med Francozi in Italijani

THONON LES BAINS, 6. — Po devetih napornih etapah je «Tour de France» danes poči- val v prijetnem letoviščarskem mestecu Thonon les Bains. Pr- vi del dirke je s tem končan in jutri se bo začel drugi, ki bo moral prinesti odločitev morda že kar v naslednjih alpskih e- tapah.

Že samo dejstvo, da je od 120 kolesarjev ostalo v konkurenci samo še 77 dokazuje, da zahte- va letošnja dirka po Franciji od dirkačev velikanskih napo- rov, ki jih lahko prenesejo sa- mo fizično in kondicijsko naj- bolj pripravljeni. In če naj bo to (kar tudi dejansko je) me- rilo za kvaliteto posameznikov in moštev, potem je treba reči, da sodijo italijanski vozači po- leg francoskih med najboljše, saj so doslej izgubili le enega člana svojega moštva. Vsi osta- li so privozili v Thonon v raz- meroma odlični fizični kondi- ciji, morda celo v boljši kot člani francoskega nacionalnega moštva, ki so sicer se vedno kompaktni in trenutno tudi v splošni klasifikaciji bolje plasi- rani kot Italijani, ki pa so za- radi forsiranja v dosedanjih e- tapah dokaj izmučeni.

O ostalih udeležencih dirke skoraj nima več pomena govo- riti. Glavna favorita Gaul in Bahamontes sta klonila pred vročino in napori, Belgijci, Ho- landci in Švicarji sploh ne pri- hajajo v konkurenco, ostali francoski pokrajinski dirkači pa lahko kvečjemu računajo na kakšno etapno zmago.

Odločilna bitka se bo torej odslej naprej bila skoraj iz- ključno le med Francozi in Ita- lijani. Postavlja se seveda vprašanje — s kakšnimi per- spektivami?

Kot že rečeno, imajo najbolj- ši Francozi doslej znatno ča- sovno prednost pred najboljši- mi Italijani, toda vprašanje je če jim bo ta prednost zadosto- vala spričo dejstva, da med nji- mi ni nobenega čistega gorske- ga vozača, kakršna sta na pri- mer Gaul in Bahamontes in med kakrsne sodi vsaj v dolo- čeni meri tudi Nencini z Defi- lippisom. Forestier — rumena majica — je kar odkrito pri- znal, da se zelo boji gorskih etap. Anquetil je kljub svojim dosedanjim uspehom se vedno velika uganka. Picot, Bauvin, Walkowiak, Hassenforder ve- ljajo med Francozi sicer za «hribovce» toda ne v čistem smislu. Zablestijo lahko v eni ali dveh etapah, nato pa odpo- vedo.

Drugače je z Italijani. Nenci- ni vozi v hrib dobro, se bolje Defilippis in morda še kakšen med njimi in kar je najvažnej- še, vsa njihova dosedanja tak- tika je obstajala v čuvanju e- nergij za gore, katere pričaku- jejo dovolj sveži, tako da bodo lahko že jutri na vzponih na vrhova Telegraphe in Galibier pokazali kaj in koliko se lahko od njih pričakuje.

Jutrišnja etapa Thonon les Bains - Briancon bo dolga 24? km s skupnim vzponom skoraj 3 km. Start bo ob 8.45.

KOLESARSTVO

THONON LES BAINS, 5. — Belgijec De Bruyne in član moštva «Zapad» Bianco sta od- stopila od nadaljnjega tekmo- vanja za «Tour de France». De Bruyne ima roko v mavcu, Bianco pa kostni zlom v glež- nju.

—«»—

DUNAJ, 6. — Na kolesarski dirki po Avstriji, ki se je za- ključila danes, je zmagal Šved Goeransson, ki je 1.348 km pre- vozil v času 39.41'43". Drugi je bil Avstrijec Durlacher z za- ostankom 2'16", tretji pa Av- strijec Macha z zaostankom 7'31".

Mednarodni nogomet

Dukla - C. zvezda 1:1

PRAGA, 6. — Povratna tek- ma med Duklo iz Prage in Cr- veno zvezdo iz Beograda za srednjeevropski pokal se je prav tako kot prva končala ne- odločeno 1:1 (0:0). Potrebna bo tretja tekma, ki bo v sredo na nevtralnem terenu na Dunaju. Igra je bila zaradi silne vroči- ne dokaj slaba. V 30' je brani- lec Dukie povzročil avtogol, v 36' je Basenovski zastreljal 11-metrovko, v 41' pa je isti igralec zadel v prečko od kate- re se je žoga odbila v gol Crve- ne zvezde.

—«»—

BUDIMPEŠTA, 6. — V po- vratni tekmi za srednjeevrop- ski pokal sta MTK in Rapid z Dunaja igrala neodločeno 3:3. Ker pa je bila tudi pr- va tekma neodločena 1:1, bosta enajstorici odigrali še tretjo na nevtralnem terenu.

—«»—

DUNAJ, 6. — Wien - Vasas (Budimpešta) 2:1 v povratni tekmi za srednjeevropski po- kal. V drugo kolo se je kvali- ficiral Vasas, ki je zmagal v prvi tekmi s 3:0.

—«»—

Milan zmagovalec pokala za disciplino

MILAN, 6. — Izvrsni svet zveze nacionalnih nogometnih lig serij A B in C je progla- sil za zmagovalca pokala za disciplino milansko enajstorico Milan, ki je dobil najmanj ka- zenskih točk (13). Na drugem mestu je Sampdoria (21), nato Verona (23) itd. Triestina je šele na 39. mestu s 56 kazenski- mi točkami. Iz lestvice je bil izključen Taranto, ker je dobil nad 100 kazenskih točk.

—o—

BERGAMO, 6. — Vodstvo A- talante je uradno potrdilo, da bo Tržačan Carlo Rigotti še na- prej trener ligaškega moštva.

TENIS

Turnir v Wimbledonu včeraj zaključen

LONDON, 6. — Z zadnjimi finalnimi borbami se je danes zaključil veliki mednarodni te- niški turnir v Wimbledonu, ka- terega zmagovalec med posa- mezniki je postal — kot smo že včeraj poročali — Avstralec Lewis Hoad.

Isti Hoad, ki je včeraj zable- stel kot v svojih najboljših ča- sih, je bil danes glavni krivec poraza avstralske dvojice proti ameriški, kar predstavlja prav gotovo največje presenečenje letošnjega turnirja.

Današnji finalni izidi:

Moške dvojice: Mulloy, Patty (ZDA) - Hoad, Fraser (Avstra- lija) 8:10, 6:4, 6:4.

Posamezno — ženske: Gib- son (ZDA) - Hard (ZDA) 6:3, 6:2.

Ženske dvojice: Gibson, Hard (ZDA) - Hawton, Long (Avstralija) 6:1, 6:2.

Mešane dvojice: Rose, Hard (Astralija-ZDA) - Fraser, Gib- son (Avstralija-ZDA) 6:4, 7:5.

—«»—

FINALE LIGURE, 6. — Po prvem dnevu teniškega dvobo- ja mladinskih reprezentanc Nemčije in Italije vodi Nemči- ja s 6:0.

AVTOMOBILIZEM

Dirka v Rouenu brez Angleža Mossa

ROUEN, 6. — Stirling Moss, ki je dovolj dobro prestal noč v bolnišnici, se po nasvetu zdravnikov ne bo udeležil ju- trišnje avtomobilske dirke v Rouenu. Zamenjal ga bo Evans Lewis.

Med današnjimi poskusnimi vožnjami so bili doseženi na- slednji časi:

1. Fangio («Maserati«) 2'21"5 (166,439 km); 2. Behra («Mase- rati») 2'22"6; 3. Musso («Ferra ri») 2'2"7; 4. Shell («Maserati») 2'23"2; 5. Collins («Ferrari») 2'23"3; 6. Salvadori («Vanwall») 2'25"1; 7. Hawthorn («Ferrari») 2'25"6; 8. Trintignant («Ferra- ri») 2'25"9; 9. Menditeguy («Ma- serati») 2'26"; 10. Flockart («BRM») 2'27"8.

Lahkoatletski miting v Milanu

Ameriški atleti niso navdušili

MILAN, 6. — Na nočnem lahkoatletskem mitingu, na ka terem so nastopili nekateri naj- boljši italijanski in skupina odličnih ameriških atletov, so bili v posameznih disciplinah doseženi naslednji rezultati:

110 m ovire: 1. Gilbert (ZDA) 14"1, 2. Massa (It.) 15"1, 3. Shelton (ZDA) 15"3. — 100 m: 1. Murchison (ZDA) 10"3, 2. Shelby (ZDA) 10"5, 3. Peruti (It.) 10"6. — Kopje: 1. Bonaiu- to (It.) 73.05 m, 2. Dukwort (ZDA) 70.44, 3. Lievore (It.) 66.14 m. — 800 m: 1. Cushman (ZDA) 1'50"4, 2. Scavo (It.) 1'50"6, 3. Stanley (ZDA) 1'50"8. — 400 m: 1. Telford (ZDA) 47"7, 2. Loddo (It.) 47"9, 3. Pan- cera (It.) 48". — Daljina: Shel- by (ZDA) 7.38, 2. Bravi (It.) 7.34, 3. Colatore (It.) 7.16. — Krogla: 1. Meconi (It.) 17.14, 2. Owen (ZDA) 16.86, 3. Monguzzi (It.) 14.97. — 5000 m: 1. Costa (It.) 14'54"8, 2. Perrone (It.) 14'59"4. — Višina: Shekton (ZDA) 1.92, 2. Vorano (It.) 1.84, 3. Candelerro (It.) 1.84 m. — 4 x 100 m: ZDA (Murchison, Gilbert, Cushman, Shelby) 41"2, 2. Italija (Berruti, D'A- snasch, Loddo, Bravi) 41"5.

—«»—

BUDIMPEŠTA, 6. — Madžar Istvan Rozsavoelgy je v okviru dvoboja s Poljsko pretekel 1500 m v času 3'45", kar je za 4"4 slabše od njegovega svetovne- ga rekorda.

—«»—

LONDON, 6. — Italijan An- tonio Resta je bil 5. v hoji na 100 milj s časom 19.56'56". Prvi je bil Anglež John Ridley s ča- som 18.12'4".

PLAVANJE

RIM, 6. — 16-letna Napoli- tanka Sandra Valle je danes izboljšala državni rekord na 400 m prosto za ženske s časom 5'34"9. Dosedanji rekord je imela Calligaris s časom 5'35"4.

NOGOMET

BUENOS AIRES, 6. — Jutri bo v Buenos Airesu začetek fi- nalnega turnirja za mednarod- no vojaško prvenstvo. V prvih dveh tekmah se bodo srečale Italija in Francija ter Argen- tina in Brazilija.

ŠAH

III. kolo v Leningradu

LENINGRAD, 6. — V III. kolu šahovskega dvoboja SZ Jugoslavija so bili doseženi na- slednji rezultati:

Pirc - Boleslavski 0:1, Kara- klajič - Bronstein remi, Petros- jan - Nedeljkovič remi, Bertok- Toluš remi, Ivkov - Keres re- mi, Korčnoj - Matanovič prek, Tajmanov - Trifunovič 1:0, Gel- ler - Gligorič prek.

Stanje v III. kolu: 4:2 (2) za SZ. Stanje po III. kolu 14:8 (2) za SZ.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 7. t. m ob 17. uri film:

Princesa s Kanarskih otokov

Igrata:
SILVANA PAMPANINI
M. MASTROIANNI

Kino na Opčinah

predvaja danes 7. t. m. z začetkom ob 16. uri Walt Disneyev ponovitev istega filma

«Disneyeve slikanice»

Nove pustolovščine nepozabnih junakov W. Disneya

Druga predstava ob 20.30 uri NA PROSTEM Cinemascope barvni film:

«LABOD»

Igrajo: GRACE KELLY
ALEC GUINNESS
LOUIS JOURDAN

V ponedeljek 8. t. m. ob 18. uri in ob 20.30 uri NA PROSTEM ponovitev istega filma

«TRIESTINA»
IMPORT—EXPORT

TRST - ULICA TRENTO 13-I. - TELEFON 36-270

Uvaža: jestvine, drva za kurjavo, stavbeni les

Izvaža: nadomestne dele za avtomobile in mo- torna kolesa, stroje in razne industrijske po- trebščine.

PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANA

GORICA - Ul. Duca D'Aosta 88 - Tel. 28-45 - GORICA

PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSTNEGA BLAGA

Posebni pogoji za prevoz blaga v Jugoslavijo

KMETJE *poslužujte se* **KMETIJSKE ZADRUGE**

v Trstu, Ul. U. Foscolo 1 (blizu Trga Garibaldi)

Podružnice: Trst, Ul. Fla- via 23, in v Miljah.

Nudi vam prvovrstno bla- go, semena, orodje vseh vrst, preše ter druge kme- tijske potrebščine po naj- ugodnejših cenah.

AUTOVIE CARSICHE

PROGA TRST - BAZOVICA - PADRICE - GROPADA - TREBČE

Odhodi s postaje Trg Libertà in Stara mitnica
OB DELAVNIKIH: ob 7.30, 8.15, 9.30, 10.15, 11., 12., 13.10, 14., 15., 16., 16.50, 17.30., 18., 18.50, 19.50, 20.40, 22.40.
OB PRAZNIKIH: ob 7.25, 8.30, 10., 11., 12.30, 13.10, 13.50, 14.30, 15., 15.30, 16., 16.30, 17., 17.30, 18., 18.30, 19., 19.45, 20.30, 22.30, 24.

PROGA TRST - BLOK FRNETIČI

Odhod s Trga Libertà
OB DELAVNIKIH: ob 7.30, 10.15, 13.10, 15, 18.55.
OB PRAZNIKIH: ob 7.25, 8.30, 10, 11, 12.30, 13.10, 13.50, 14.30, 15, 15.30, 16, 16.30, 17, 17.30, 18, 18.30, 19, 19.45, 20.30, 22.30.
Odhod s Frnetičev
OB DELAVNKIH: ob 8.20, 10.50, 14.05, 15.40, 18.55.
OB PRAZNIKIH: ob 8, 9.10, 10.50, 11.40, 13.20, 14, 14.20, 15.15, 15.30, 15.50, 16.20, 16.50, 17.35, 18, 18.50, 19.20, 19.50, 20.20, 20.50, 21.45, 23.10.

PROGA TRST - BLOK PESEK

Odhod s Trga Libertà
OB DELAVNIKIH: ob 7.45, 13.10, 17.30.
OB PRAZNIKIH: ob 11.30, 17.30.
Odhod s Peska
OB DELAVNIKIH: ob 8.20, 12.50, 18.05.
OB PRAZNIKIH: ob 12.05, 18.05

PROGA TRST - KOZINA - HERPELJE

Odhod s Trga Libertà ob 7.30 in 13.10. Iz Herpelj ob 9. uri in 14.30. — Vožnje vsako soboto.

PROGA TRST - DOMJO - BOLJUNEC - DOLINA - PREBENEG

Odhod s Trga Stare mitnice
OB DELAVNIKIH: ob 6.35, 7.25, 10.20 * 12.05 13.05, * 16.35, 17.05.* 18.05, 18.35, 19.20 20.45 22.35.
OB PRAZNIKIH: ob 9.05 10.35, 12.35* 14.35, 16.05, 17.05 18.15, 19.35, 20.40, 22.05
N. B. * Samo ti avtobusi vozijo do Prebenega, drugi se ustavijo v Dolini.

PROGA TRST - DOMJO - RICMANJE

Odhodi s postaje na Trgu Stare mitnice
OB DELAVNIKIH: ob 7.35, 10.35, 12.20, 13.35, 18.05 19.20,
OB PRAZNIKIH: ob 9.35 14.05 16.20, 19.35, 22.50.

PROGA TRST - ADAMIČ - MACKOVLJE

Odhodi s postaje na Trgu Stare mitnice
OB DELAVNIKIH: ob 11., 13.30
OB PRAZNIKIH: ob 13., 22.30.

PROGA TRST - OSP - MACKOVLJE

Odhodi s Trga Libertà
OB DELAVNIKIH: ob 18.15.
OB PRAZNIKIH: ob 18.30.

PROGA TRST - PODLONJER LONJER

Odhodi s postaje na Trgu Stare mitnice
OB DELAVNIKIH: ob 6.20, 6.40**, 7., 7.22**, 7.40, 8.07** 8.25, 8.52, 9.02, 9.30**, 9.40, 10.15, 10.30* 11.02, 11.20** 11.40, 12.02, 12.20, 12.40, 13., 13.20**, 13.40, 14.15*, 14.45* 15,16*, 15.45*, 16., 16.20, 16.40, 17., 17.20, 17.40**, 18., 18.30**, 18.50, 19.20** 19.40, 20.05** 20.30, 20.52, 21.10, 21.40, 22.15*, 22.45*, 23.20.
OB PRAZNIKIH: ob 8., 8.31, 9.01, 9.31, 10.01, 10.31, 11.01, 11.42, 12., nato odhodi vsakih 15 minut.
* Odhodi s Trga S. Francesco
** Ti avtobusi vozijo do Lonjerja ostali se ustavlja- jo v Podlonjerju

Opravljamo prevoze blaga za tretje z lahkimi in težki- mi kamioni ter avtocisternami tudi v inozemstvo. Za informacije kličite telefonski številki 36-794 in 55-378

IZVOZNO UVOZNO PODJETJE

PRIMORJE EXPORT

NOVA GORICA - JUGOSLAVIJA

Telef. Nova Gorica 07

Šempeter pri Gorici 12

IZVAŽA IN UVAŽA VSE ARTIKLE NAVEDENE V LISTAH TRŽAŠKEGA IN GORIŠKEGA SPORAZUMA, ZA LASTNI RAČUN IN KOMISIJSKO TER VRŠI PREVOZNE USLUGE

ZAGOTOVLJENO JE SOLIDNO POSLOVANJE

SE PRIPOROČAMO!

TRST, nedelja
7. julija 1957
Leto XIII - Št. 162 (3697)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 30 lir
Tel. 94-638, 93-808, 37-338
Poštnina plačana v gotovini

UREDNISTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podruž. GORICA: Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 33-82 — OGLASI: od 8.-12.30 in od 15.-18. - Telefon 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir - Za FLRJ za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 60 din.

MALI OGLASI: 20 lir beseda. - NAROCNINA: mesečna 480, vnaprej: četrtletna 1300, polletna 2500, celoletna 4900 lir. - FLRJ: Izvod 10, mesečno 210 di Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — ZA FLRJ: Agencija demokratičnega inozemskega tiska, Državna založba Sloveni Ljubljana, Stritarjeva 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60 - KB - 1 - Z - 375 - izdaja Založništvo tržaškega tiska D. ZOZ - Tr

Togliatti o bistvu in obliki demokracije na osnovi dela CK KP SZ in sklepov SFIO

Objava dokumentov o naporih Roosevelta v l. 1940, da bi Italijo zadržal izven vojne; toda Mussolini je hotel biti zraven pri «risanju novega zemljevida Evrope» in se za Rooseveltove pozive ni zmenil

RIM, 6. — Togliatti je za jutrišnjo «Unità» napisal uvodnik, v katerem omenja zadnje sklepe kongresa francoske socialistične stranke, ki je odobril uničevalno vojno proti alžirskim patriotom, ki se bore za neodvisnost. Sedaj pa se je sestal CK sovjetske KP, kar je zelo podobno kakemu kongresu, piše Togliatti, ter razpravljal in izglasoval politiko mednarodnega pomirjenja ter miroljubnega sožitja, da se ne bi ponovile napake preteklosti itd. Tisti, ki so ploskali francoskim socialistom, pa sedaj reagirajo z obtožbami. Sovjetski komunisti so pač lahko samo «sovražniki demokracije», vsaj take, ki je našla tako pristen izraz v kolonialistih francoske socialistične stranke, v pobijalcih Arabcev, v pobudnikih vojne za Sueški prekop. Togliatti zaključuje svoj članek s pozivom, naj se posveti večja pozljivost odnosom med bistvom in oblikami demokracije na osnovi dela CK KP SZ in na osnovi sklepov SFIO.

Jutrišnji «Avanti!» pa bo objavil Nennijev članek, ki se tudi ukvarja z zadnjimi sklepi CK KP SZ. Sicer pravi, da bodo stvari jasne šele tedaj, ko bodo znane podrobnosti iz debate, vendar pa poudarja pozneje, da gre za oblike pravega demokratičnega življenja, združenega z destalinizacijo, ki je dobilo v preteklih dneh novega zagona, katerega rezultati bi morali postati kmalu učinkoviti. Nenni pravi, da je sedaj zelo ugodna priložnost tako na notranjem sovjetskem kot na svetovnem področju. V preteklih dneh so s tribune Intersoc dali Gaitskell, Bevan in Ollenhauer važne predloge o razorožitvi, združitvi Nemčije izven NATO in izven varšavskega pakta in o nevtralnem pasu. Ne manj važne predloge pa so dali s sovjetske strani o umiku tujih čet iz Nemčije in mejnih držav. Treba je primerjati in spojiti razne predloge. Gre za njihovo takojšnjo izvedbo, pravi Nenni.

Poslanska zbornica je danes nadaljevala razpravo o proračunu, za torek dopoldne pa je najavljena seja vlade.

Kakor Segni, ki se je vsako soboto vozil na Sardinijo in se je za to stalno poslževal letala, tako se je danes Zoli tudi v znatno laže dosegljivo Florenco odpeljal z letalom.

WASHINGTON, 6. — Danes je bil objavljen drugi zvezek dokumentov Državnega tajništva o odnosih ZDA s tujimi državami v letu 1940. Med drugim se v tem zvezku naštevajo napori predsednika Roosevelta, da bi obdržal Italijo izven oboroženega spopada. Za to si je prizadeval v razgovorih z italijanskim veleposlanikom princem Ascaniom Colonno in v ta namen je tudi pošiljal Mussoliniju številne poslanice. Tako je 29. aprila veleposlanik ZDA v Rimu William Philipps prejel od Roosevelta poslanico za Mussolinija, v kateri je predsednik ZDA pisal, da bi razširitev spopada imela daljnosežne posledice ne samo v Evropi temveč tudi na Bližnjem in Daljnem vzhodu ter v vseh treh Amerikah. Ko pa je Philipps izročil poslanico Mussoliniju, je ta odgovoril, da je treba načrtati nov zemljevid Evrope in da ima Italija na tem novem zemljevidu svoje mesto. Rekel je tudi, da je Italija jetnica Sredozemlja in da vztraja pri svobodi dohoda v Atlantik, kar pa ji je sedaj nemogoče pod kanonskimi streli iz Gibraltarja. Namignil je tudi na spremembo glede Sueškega prekopa, ki bi bila ugodna za Italijo.

Zunanji minister Ciano je za tem dejal Philippsu, da je treba s Francijo urediti vprašanja Tunizije, Džibutija in Sueza, «ni pa bil prav tedaj trenutek za vključitev še vprašanja Korzike». Rekel je tudi, da je to, kar je Mussolini dejal glede Gibraltarja, izredne važnosti, kajti Italija ima potrebo po izhodu v Atlantik.

Za časa nemške ofenzive na Belgijo, Holandsko in Luksemburg je Roosevelt 14. maja spet poslal Mussoliniju poslanico. «Pošiljam vam ta poziv, je pisal Roosevelt, kot poglavar miroljubne države in kot prijatelj dvajsetih ameriških republik». Nato pravi, da se «sile pokola» pripravljajo na raztegnitev svojega osvajanja v škodo nadaljnjih sto milijonov ljudi, ki nočejo drugega kot mir. «Vi, ki vas veliki italijanski narod imenuje svojega vodjo, imate v svojih rokah možnost, da preprečite raztegnitev vojne na nadaljnjih dve sto milijonov ljudi Sredozemlja, je pisal Roosevelt, ki je potem zaključil: «Vzdržite se vsakega napada!». Mussolini je v odgovoru 18. maja izjavil, da Italija ne more biti odsotna v trenutku, ko gre za usodo Evrope.

Dva dni pozneje, 20. maja, je francoski veleposlanik v Washingtonu grof De Saint Quentin sporočil, da je francoski ministrski predsednik Daladier pozval poglavarje ameriških držav, naj se pridružijo Rooseveltu pri pozivu na Mussolinija, naj ostane izven vojne. Toda Roosevelt je bil mnenja, da bi Mussolini lahko mislil, da se ameriške države združujejo za izvajanje pritiska nanj in bi se lahko zato zakrknil. Bolje bi bilo, če bi ta poziv poslala ena ali dve veliki državi Latinske Amerike z visokim odstotkom italijanskega prebivalstva.

Ciano je v Rimu 27. maja Philippsu izjavil, da ne more povedati, kdaj bo Italija stopila v vojno, dostavil pa je, da se bo to zgodilo v kratkem. Državni tajnik Cordell Hull je 30. maja poslal Philippsu poslanico Roosevelta, ki jo je bilo treba izročiti osebno Cianu. V tej poslanici je Roosevelt izrazil svojo prepričanost, da bi vstop Italije v vojno lahko zapletel v konflikt države, ki so bile v tistem trenutku še daleč od prizorišč sovražnosti. Opozarjal pa je tudi, da bi vstop Italije v vojno povzročil zvišanje programa oborožitve ZDA in bi obenem povzročil porast naporov ZDA, da se zavezniškim silam z vsemi praktičnimi sredstvi olajšajo nabave, ki bi bile potrebne.

Prvega junija pa je Ciano Philippsu izjavil, da je Mussoliniju ljubše, da ne dobi več «drugih pritiskov», ki bi ga lahko napravili samo še bolj nepopustljivega. Istega dne je brazilski predsednik Vargas po veleposlaniku ZDA v Braziliji Jeffersonu Cafferyju sporočil, da bo Brazilija dala svojemu veleposlaniku v Rimu navodila, da zastavi svoje dobre usluge pri italijanski vladi, da bi Italija ostala izven spopada, če bi tudi ZDA napravile še kak poskus.

Toda 10. junija je veleposlanik Ascanio Colonna v Washingtonu Cordella Hulla obvestil, da je Italija že v vojni s Francijo in Veliko Britanijo.

—«»—

Tri resolucije kongresa Intersoc

O Madžarski, o političnem položaju in o Srednjem vzhodu

DUNAJ, 6. — Kongres Socialistične internacionale se je zaključil danes s sprejemom treh resolucij: o Madžarski, o Srednjem vzhodu in o splošnem položaju.

Prva resolucija govori o Kadarjevem krvavem terorju, o barbarskih razsodbah njegovih sodišč itd.

Resolucija o Srednjem vzhodu poudarja, da tamkajšnja napetost predstavlja nevarnost za mir ter navaja 4 osnovne vzroke vojnih spopadov in nestalnosti na Srednjem vzhodu: 1. intervencija velikih sil z nabavo orožja in s spodbujanjem na oboroževalno tekmo; 2. skrajno nizka življenjska raven kljub naravnemu bogastvu; 3. nezadostnost naprečnih sil v arabskem svetu in 4. arabsko odklanjanje nasvetov, naj prenehajo s svojim bojnim zadržanjem do Izraela in naj začnejo z njim pogajanja. OZN naj jamči svobodno plovbo za vse države skozi Suez in po Akabskem zalivu. Resolucija hvali Izrael za vse, kar je storil po navodilih izraelske socialistične stranke. Končno poudarja resolucija potrebo ekonomske pomoči na Srednjem vzhodu v okviru OZN.

Resolucija o mednarodnem položaju pravi med drugim, da Intersoc z zaskrbljenostjo gleda na napetost med velesilami in poudarja, da je sporazum med narodi in vladami v okrilju OZN neobhodno potreben pogoj, da se odstrani vojna nevarnost in zmanjša napetost, okrepi mir in doseže uspeh pri razorožitvi. Na Daljnjem vzhodu so «nujna pogajanja s Pekingom, ki izvršuje dejansko oblast nad Kitajsko, katera mora biti vključena v OZN, pri čemer naj izjavi, da bo spoštovala v mednarodnih odnosih načela listine OZN». «Samo OZN lahko jamči danes rešitev spopadov med velikimi silami ter predstavlja edino sredstvo za ohranitev miru in za razorožitev». Zato kongres obsoja ZSSR, ker se ni držala sklepov OZN. «Navzočim Francozom pa ni šlo v račun, da je kongres poudaril nedotakljivost človečanskih pravic in pravico vsakega naroda, da razpolaga s samim seboj».

Poročajo, da so v dokončnem besedilu resolucije izpustili poglavje o Nemčiji, v katerem je bilo med drugim rečeno, da bi «nemška združitev pomenila bistveni prispevek k pomiritvi mednarodnega političnega položaja». Po drugi strani pa je «združitev podrejena tej pomiritvi». «Pomiritev, razorožitev in nemška združitev so med seboj odvisna vprašanja.

Dva kitajska ministra obtožena da sta ustanovila «protikomunistično koalicijo»

Obtožujejo ju, da sta okrog sebe zbrala skupino desničarskih intelektualcev, ki so delovali proti sedanjemu režimu

PEKING, 6. — Agencija «Nova Kitajska» poroča, da sta bila dva ministra pekinške vlade, Cang Po Čun in Lo Lung Či, ki imata tudi vodilno funkcijo v «Kitajski demokratični zvezi» obtožena, da sta ustanovila «protikomunistično koalicijo», ki je imela namen zrušiti oblast kitajske komunistične stranke. Agencija je oddajala danes govor, ki ga je imel v Kitajskem narodnem kongresu voditelj Demokratične zveze Vu Han. Ta je obsodil delovanje omenjenih dveh ministrov in pripomnil, da večina članov Demokratične zveze ni vedela za delovanje omenjene skupine. Vu Han je dejal, da sta omenjena dva ministra ustanovila protikomunistično koalicijo po lanskem dvajsetem kongresu KP SZ. «Po madžarskih dogodkih, je nadaljeval Vu Han, je klika mislila, da komunistična partija ne bo več sposobna prevzeti odgovornosti za vodstvo dežele in da je zato prišel ugoden trenutek za uveljavitev nekomunističnih strank.» Prav tedaj je Cang Po Čun na nekem zborovanju svoje stranke predlagal «ustanovitev dvodomnega sistema, na podlagi katerega naj bi posvetovalna skupščina ljudstva imela vlogo zgornje zbornice. Ta naj bi po njegovem načrtu imela pravico veta in nadzorstvenо oblast.»

Oba ministra sta imela podpredsedniško mesto v Kitajski demokratični zvezi. Poleg tega pa je bil Cang Po Čun tudi voditelj stare stranke kmetov in delavcev, zaveznice komunistične stranke, in je vodil važni dnevnik «Kvangming», ki ga je zadnje dni «Ljudski dnevnik» večkrat napadel.

Agencija «Nova Kitajska» pravi, da je Lo Lung Či zbral okrog sebe majhno skupino desničarskih intelektualcev, povečini profesorjev in študentov, ki so dolgo časa bili v ZDA. Bil je tudi pobudnik važnega informacijskega dnevnika v Sanghaju «Vem Vei Pao».

«Poslužujoč se teh dveh listov in s pomočjo številnih podpornikov sta oba voditelja v Demokratični zvezi sejala nered v devetih največjih kitajskih mestih in na številnih univerzah.» Agencija omenja tudi, da je Cang Po Čun 6. junija sklical univerzitarno konferenco. «Vendar pa, zaključuje agencija, so se morali nasprotniki režima ustaviti, njihova zarota je bila odkrita in njihovi zločinski načrti so bili onemogočeni.»

Minister Cang Po Čun je pred dnevi priznal, da je vodil protikomunistično propagando. Minister Lo Lung Či pa je danes izjavil, da je imel s Cang Po Čunom samo «miselno zavezništvo» in da ne gre za nobeno politično zavezništvo». Dejal je, da je sklenil zavezništvo s Cang Po Čunom, ker «sta bila oba nezadovoljna s partijo in sta imela dvome glede komunizma».

Tudi v Sanghaju so štiri profesorje tamkajšnje univerze obtožili desničarskega in protikomunističnega delovanja. Profesorja Vang Ču Se obtožujejo, da podpira protikomunistično akcijo nedavno odstavljenega glavnega urednika lista «Kvang-Ming Daily».

—«»—

Sovjetska nota bonnski vladi

BONN, 6. — Predstavnik bonnske vlade je sporočil, da je pomočnik sovjetskega zunanjega ministra Semenov izročil danes v Moskvi bonnskemu poslaniku Haasu noto, s katero sovjetska vlada odgovarja na bonnsko noto od 8 maja v zvezi s trgovinskimi odnosi, konzularnimi predstavništvi in repatriacijo nemških državljanov iz SZ.

Hruščev dolži Malenkova zaradi «afere Abakumov»

(Nadaljevanje s 1. strani)

bej poudarjeno: Kazen je bila mila, ker so svojo krivdo priznali.

«Leningrajska afera» spada med najbolj krvave Stalinove čistke konec leta 1948, ki jo je organiziral po nalogu Stalina Malenkov. Po smrti Ždanova v avgustu 1948 je Malenkov s pomočjo tedanjega pomočnika notranjega ministra Abakumova začel obširno čistko v Leningradu in postavil za prvega tajnika leningrajske oblasti svojega prijatelja Adrijanova. V čistki je bil med drugimi likvidiran tudi znani sovjetski ekonomist Voznesenski, član politbiroja in osebni prijatelj Ždanova, o čemer je poročal v svojem znanem tajnem poročilu na 20. kongresu Nikita Hruščev. Nomesto Voznesenskega je prišel tečaj v politbiro in na čelo planske komisije Saburov, ki je oil prejšnji teden izključen iz CK KP in iz vlade.

Sele leta 1954 se je o leningrajski aferi začelo ponovno govoriti, ker se je tedaj začel proces proti Abakumovu, to je šele dve leti po njegovi aretaciji. Abakumov je bil tedaj obsojen na smrt pod obtožbo, da je organiziral «leningrajsko afero», da je sodeloval z Berjo v zaroti in z njim skupaj krivično obsojal nedolžne komuniste. Pripomniti pa je treba, da med Berjevo afero ni nihče omenjal «leningrajske afere». Proces proti Abakumovu pa je predstavljal opozorilo za Malenkova, ki je bil na čelu partije v decembru 1954 skupaj s Hruščevom, ki mu je očital, da zagovarja lahko industrijo na škodo težke. Takrat je Hruščev imenoval namesto Adrijanova za tajnika leningrajske oblasti Mihajla Kozlova.

Iz Moskve poročajo, da je osrednji svet sovjetskih sindikatov sprejel resolucijo, v kateri se obsoja protipartijska skupina

Številne žrtve vročine v vsej Italiji in drugod

Francozi so se pokazali, da znajo piti tudi mnogo mineralne vode - Pariški tisk objavlja vsak dan «bilten o vodi»

Iz številnih krajev Italije poročajo, da je izredna vročina terjala več človeških žrtev. Mnogo ljudi je na delu ali pri kopanju zadela sončarica. Nekateri so umrli, drugi pa so morali na zdravljenje v bolnišnico. Iz obmorske kolonije Varazze poročajo, da je neka sedemletna deklica umrla, ker je dobila sončarico, ko se je sončila na obrežju.

Iz Florence javljajo, da je tam bilo danes 37.3 stopinje, kar je rekord za začetnih pet let. V Cortini d'Ampezzo je bilo 35 v senci, v Veroni 38.7. To je najvišja temperatura, kar jih je bilo v Veroni po 12. juliju 1889, ko je termometer kazal 39.4. V Milanu je bilo danes 37 stopinj v senci, v Turinu 37 v senci, v Bologni pa 38. V Novari je termometer kazal 38 stopinj v senci. V Acqui Terme pa je bilo 36 stopinj v senci, na soncu pa kar 48. Na podeželju pa je vročina še večja. V Anconi je bilo danes 39 stopinj, v Foggi pa 40.

O izredni vročini poročajo tudi iz Francije. Preteklo noč je termometer kazal 23 stopinj, kar je najvišja nočna temperatura v zadnjih 80 letih.

V Avstriji, kjer je bilo danes opoldne 40 stopinj v senci, napovedujejo vremenoslovci, da bo vročinski val še trajal. Na Dunaju zelo primanjkuje vode. Oblasti so določile globe za vsakogar, ki ne varčuje z vodo. Vročina je v Avstriji zakrivila tuči hud zločin. 25-letni Leopold Katzensteiner je zaradi vročine zblaznel ter ubil očeta in svojega prijatelja. Vročini pripisujejo odgovornost tudi za zločin 19-letnega Francoza Paulinierija, ki je z nožem umoril svojega svaka.

V Nemčiji je v zoološkem vrtu v Koelnu poginil beli medved. Dobil je sončarico in utonil v bazenu. Temperatura v južni in srednji Nemčiji se vrti okoli 38 stopinj v senci. Vremenoslovci pravijo, da so tople gmote zraku, ki prihajajo iz Severne Afrike, dosegle višek in da se sedaj temperatura ne bo več dvigala. Ne povedo pa, ali bo začela padati.

V Bonnu je predsednik Bundestaga dovolil poslancem, da si slečejo suknjiče, ker so se pokvarile hladilne naprave.

Tudi v Parizu ne gledajo več na eleganco in etiketo. Po ulicah hodijo moški in ženske, stari in mladi v rimljanskih» sandalih in kratkih hlačah. V več krajih primanjkuje vode. V Parizu se čuti celo pomanjkanje hladilnih pijač in mineralne vode. Ob tej priložnosti se je ugotovilo, da Francozi pijejo ne samo mongo vina, pač pa tudi mnogo mineralne vode. Iz uradne statistike je razvidno, da je 43 milijonov prebivalcev Francije spilo v enem letu 700 milijonov litrov mineralne vode, kar pomeni povprečno 16 litrov na osebo.

Že nekaj dni pa objavlja pariški tisk «bilten o vodi». «Položaj se je rahlo poslabšal, toda ne povzroča skrbi», «Položaj se je zboljšal: 1 milijon 750.000 kubičnih metrov v občinskih rezervoarjih», «Nič novega na fronti vode»... Taki naslovi so na dnevnem redu in vzbujajo radovednost bralcev.

7 dni v svetu

(Nadaljevanje z 2. strani)

dež «zelo šibak», kar naj bi pomenilo, da je najnovejša «naprava» bolj «čista» kot govori Eisenhower.

Titov intervju

Velik odmev je imel v vsem svetovnem tisku intervju, ki ga je dal predsednik Tito ameriški televizijski družbi CBS. Vsi so poudarjali, da je Tito zlasti poudarjal potrebo miroljubnega sožitja in da je treba iskati elemente ki zbližujejo, ne pa tiste, ki oddaljujejo in kvarijo odnose. Glede razlike med jugoslovanskim in sovjetskim sistemom je Tito izjavil, da te razlike obstajajo, da pa niso posebno velike. «Imamo isti cilj, je dejal Tito, ki je izgradnja socializma, samo da so poti oziroma metode za uresničenje tega cilja različne.»

Ko je govoril o jugoslovanski zunanji politiki, je poudaril, da Jugoslavija dosledno vodi izvenblokovsko politiko in zagovarja načelo sožitja. Poleg tega se pri obrazloževanju svojih stališč ravna po zelji, da ni zaostri odnosov z nobeno stranjo.

V zvezi s položajem leta 1948 je Tito na zadevno vprašanje izjavil, da je položaj bil tedaj zelo težaven in on je tedaj menil, da je Stalin zmozen vsega; zato je morala Jugoslavija biti skrajno previdna. Toda strnjenost jugoslovanskih narodov, ki so soglasno podprli politiko vlade, je omogočila kljubovanje vsem težavam.

Na dolgo je nato govoril o jugoslovanski državni strukturi in poudaril, da nastajajo nove oblike notranjega družbenega življenja, ki se že jasno opažajo. Pripomnil e še, da ta sistem še ni zaključena oblika, temveč iz vsakdanjega razvoja in življenja izvirajo potrebe po novih oblikah.

Glede izjave Hruščeva in Bulganina, da bo komunizem zavladal v svetu, je Tito na zadevno vprašanje odgovoril, da ne verjame, da je mogoče ustvariti za ves svet šablono za druženo ureditev, kajti tudi v socialističnem razvoju bodo imele različne države različne oblike svoje notranje ureditve. Pri tem je odgovoril tudi na vprašanje, kaj misli o izjavah Maocetunga glede razlik med vodstvom in ljudstvom. Dejal je, da je Maocetung pojasnil mnogo stvari, ki so nove in ki so nastale zaradi notranje potrebe same Kitajske. «Reči moram, je dejal Tito, da sem zadovoljen da naše gledanje na probleme ne nasprotuje gledanju, ki ga je pojasnil Maocetung, pač pa se v mársičem z njim ujema».

Tudi glede Poljske je Tito poudaril, da je izraz «narodni komunizem» napačen, kajti razvoj v posameznih deželah se razvija po specifičnih lastnostih dežele v zgodovinskem in vsakem drugem oziru.

Pojasnil je nato že znano stališče Jugoslavije glede madžarskih dogodkov in je na vprašanje, katere so bile njegove najtežavnejše odločitve, vojaške in politične, odgovoril, da je vojaška odločitev bila v četrti ofenzivi, ko je bilo treba reševati ranjence. Med političnimi odločitvami pa je bila leta 1948, ko se je bilo treba odločiti za odločen odpor proti Stalinu. Tedaj je bilo malo upanja na uspeh, toda drugega izhoda ni bilo.

Zatem je Tito govoril o notranji politiki Jugoslavije v zvezi s kmetijstvom, z odnosi med državo in raznimi cerkvami. Glede balkanske zveze pa je poudaril, da je sedaj njen vojaški značaj potisnjen v ozadnje in je bolj izrazen značaj sodelovanja na gospodarskem, kulturnem in političnem torišču.

Kar se tiče Nemčije, je poudaril, da je jugoslovansko stališče že znano, in je pripomnil, da vprašanja nemške združitve ne bi smeli povezovati z vprašanjem razorožitve.

O Srednjem vzhodu je izjavil, da je tam položaj sedaj slabši, kakor je bil pred dvema letoma. Pripomnil pa je, da je Eisenhowerjeva doktrina imela negativne posledice za položaj na tamkajšnjem področju in da bi bilo predvsem potrebno pomagati tamkajšnjim deželam, da se otresejo svoje zaostalosti, to pa brez vsakršnih pogojev.

Ecosoc

Te dni zaseda v Ženevi gospodarski in socialni svet OZN. Dnevni red vprašanj je zelo obširen. Med najvažnejšimi vprašanji pa so financiranje razvoja nerazvitih držav, tehnična pomoč, blagovna izmenjava, svetovne rezerve hrane in vprašanje človeških pravic.

Strokovnjaki OZN, ki so analizirali podatke o gospodarskem in socialnem položaju v več deset deželah na svetu, so v svojem poročilu prišli do zaključka, da je v splošnem gospodarskem in socialnem položaju na svetu nastalo nadaljnje zboljšanje, toda sprico neenakomernosti v napredku, ki so ga dosegli v raznih deželah, je nevarnost, da se bo še bolj poglobil prepad med razvitimi in nerazvitimi deželami.

Razprava poteka zelo živahno in vanjo posegajo številni delegati, ki podrobno analizirajo posamezna vprašanja, poudarjajo dosedanje dosežene napredke in opozarjajo na pomanjkljivosti ter nakazujejo nadaljnje naloge.

ZDA in Alžir

Veliko hrupa je v Washingtonu zbudil govor demokratičnega senatorja Kennedyja, ki je kritiziral francosko politiko v Severni Afriki ter je zahteval tudi temeljito spremembo ameriške politike glede tega področja, zlasti pa glede Alžira. Dejal je, da mora alžirsko vprašanje prenehati biti izključno francosko vprašanje in da morajo ZDA prevzeti glede tega svojo odgovornost v OZN in v drugih mednarodnih organizacijah ter pripraviti pot, ki vodi k politični neodvisnosti Alžira.

Toda Dulles in Eisenhower sta dokaj brutalno odgovorila demokratičnemu senatorju. Eden in drug sta izjavila, da ne bi bilo pravično obtoževati Francije, kar se tiče kolonij, češ da je v zadnjih letih že «dovolila» neodvisnost Vietnamu, Laosu, Kambodži, Tuniziji in Maroku. Dulles je dejal, da so še drugi primeri kolonializma, o katerih bi morali razpravljati. Tako Dulles kakor Eisenhower sta dejala, da je za ZDA bolje, da se držijo izven tega kočljivega vprašanja, kakršno je alžirsko «če hočejo prispevati k iskanju rešitve», ter da se jim ne izplača prevzeti odgovornosti s tem v zvezi.

V arabskih državah so te izjave sprejeli z velikim nezadovoljstvom in poudarjajo, da sta Eisenhower in Dulles do kraja razgalila ameriško politiko podpiranja francoskega kolonializma.

Egipt

V Egiptu so bile 3. julija prve parlamentarne volitve po revolucionarnih spremembah 1952. leta. Mandat novega parlamenta bo trajal pet let, poslancev pa bo 350. Ker je bil v 68 volilnih enotah samo po en kandidat, je bilo 68 poslancev avtomatično izvoljenih in so zato volili samo se ostale poslance. Na volitvah ni nastopala nobena stranja ne organizacija, pač pa se je ustanovila politična organizacija «Narodna unija» in prijavljene kandidate je morala potrditi njena komisija. Vseh kandidatov je bilo 1189. Volitev se je udeležilo skoraj šest milijonov prebivalcev, kar je približno 85 odstotkov vseh volivcev. Prvikrat so glasovale tudi ženske.

Intersoc

Te dni je bilo na Dunaju zasedanje Socialistične internacionale, na katerem so prišle do izraza različne tendence v zvezi s številnimi vprašanji. Zlasti je treba poudariti govor Aneurina Bevana, ki je ostro obsodil francosko politiko v Alžiru. Obsodil je tudi politiko nevmešavanja, ki jo zaradi medstrankarskih odnosov skušajo voditi nekatere socialistične stranke v zvezi z Alžirom. Poudaril je, da morajo sicer najti rešitev za Alžir Francozi sami, toda Socialistična internacionala mora povedati, da je primerna samo taka rešitev, ki odgovrja načelu neodvisnosti. To pa velja ne samo za Alžir, pač pa tudi za Ciper, Tanganiko, Malajo in za vsa kolonialna področja.

Bevan je ostro obsodil francosko-britanski napad na Egipt in Eisenhowerjevo doktrino ter poudaril, da sta se na Srednjem Vzhodu fronti Vzhoda in Zahoda tako nevarno približali, da je nujno potrebna takojšnja nevtralizacija tega področja, t. j. ločitev obeh nasprotnikov, ker sicer lahko vsak hip izbruhne vojna.

Na zasedanju so sklenili, da bo posebna komisija odšla v Alžir, da prouči tamkajšnji položaj in bo nato o tem poročala glavnemu svetu. V zvezi z razorožitvijo, pa so sprejeli resolucijo, ki poudarja, da je potreben sporazum za ustavitev poizkusov z jedrskim orožjem in ta sporazum ne sme biti odvisen od splošnega sporazuma o razorožitvi.

MOTOM 48 CCM DELFINO 160 CCM
Zastopnik: MOTO GILERA MOTOM ITALIANA
Čudoviti motorček, ki vas pelje povsod.

Prodaja motorje in avte dobra priložnost
PRITIKLINE in nadomestni deli za vse motorje.
DOBAVE ZA MOTORJE
MOSCHION & FRISORI ZNIZANE CENE
TRST, Ul. Valdirivo 36 in Ul. XXX. Ottobre 11 - Tel. 23-475

IMPEXPORT
TRST, UL. CICERONE 8.
Tel. 38-136, 37-725; Telegr.: IMPEXPORT - TRIESTE
UVAZA: Vsakovrstni les, drva za kurjavo, gradbeni material
IZVAZA: tekstil, kolonialno blago in raznovrstne stroje
SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA VSAKOVRSTNE KOMPENZACIJE

Mehanična delavnica in črpalka bencina AGIP
Simič Marij
OPCINE - Narodna ulica 48 - Telefon 21-322
PREDSTAVNISTVO MOTOCIKLOV NAJBOLJSIH ZNAMK: «CIMATTI» «NASSETTI ALTA» IN «VICTORIA» IN KOLESA ISTE ZNAMKE.
Dobite tudi nadomestne dele za motorje in kolesa. — Vse po konkurenčnih cenah.
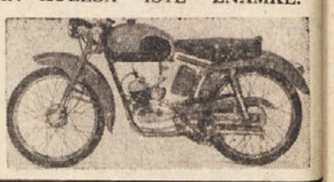

PODJETJE «ČIPKA» IDRIJA
JUGOSLAVIJA
IZDELAVA KLEKLJANIH ČIPK
PRODUZIONE DI PIZZI A TOMBOLO
KLOEPPELSPITZEN ERZEUGUNG
PRODUCTION DE DENTELLES AUX FUSEAUX
MANIFACTURE OF PILLOW - LACES
EKSKLUZIVEN UVOZNIK ZA ITALIJO
TVRDKA
OTTO KRAINER
GORICA
Ul. Rastello 31, tel. 35-24

Batič Franc
KLJUČAVNIČARSKA MEHANIČNA DELAVNICA
TRST
Ul. F. Crispi 15
Telefon 95214

Gostilna „Ex Ussaro" lastnik Ivan Filipčič
TRST — UL. CARDUCCI ST. 41 (NASPROTI POKRITEGA TRGA)
VAM POSTREŽE Z NAJBOLJSIM DOMACIM IN ISTRSKIM VINOM IN DOMACIM PRSUTOM.

TVRDKA
Herže
USTANOVLJENA L. 1866
TRST
Piazza S. Giovanni 1, Tel. 35019
TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO
- Električni hladilniki: Originalni FRIGIDAIRE, ZENITH, PHILIPS, LEC, ZOPPAS, IGNIS i. t. d.
- Emajlirani štedilniki in peči najmodernejših oblik na vsa goriva
- Popolna oprema za kuhinje, jedilnice, restavracije, iz emajla nerjavečega (inox.) jekla itd.
- Električni likalniki, sesalci za prah, pralni stroji, RIBER, Hoover Aeg i. t. d. grelci za vodo.
- Dekorativni predmeti umetne obrti, od keramike do brušenega kristala
- Lestenci, ter vseh vrst električnih luči, klasične in moderne oblike

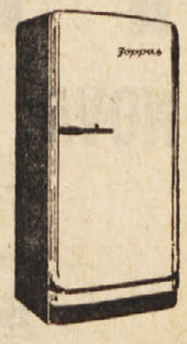

Priporočamo obisk pri tvrdki HERŽE predno nabavite katerikoli predmet za Vaš dom